

**Preseza Kurd
Leyla Bedirxan**

Kürtçe

sayfa 11

**Hüznün Sesi;
Meryem Xan**

Kültür-Sanat

sayfa 13

**Ekolojik
Beslenme Zamanı**

Ekoloji

sayfa 16

ÖZGÜRLÜĞE VURGUN KADININ, UMUDU KIRILAMAZ

**KADIN İNTİHARLARI
DEVAM EDİYOR!**

2006'nın ilk ayında Kürdistan'ın dört parçasında kadın intiharları ve katliamları yaşandı. Elazığ, Adana, Van, Batman ve Piranşehir'de sebepleri tam olarak anlaşılmayan kadın intiharları kaygı uyandırırken, kadın kurumları ve örgütleri harekete geçti...

sayfa 4

**ZAPATİSTANLARIN KADIN
KOMUTANI ÖLDÜ**

Yaşamını Meksika'da Barış ve demokrasinin gelişmesine adanmış Zapatista'ların kadın Komutanı Ramona hayata gözlerini kapadı. Zapatistan Demokrasi mücadelesinin Barış sembolü olan Ramona'nın ölümü nedeniyle üç günlük yas ilan edildi.

sayfa 5

newaya *Sin*

Umut ateşinin her zamankinden daha fazla gürleştigi, ama buna karşı umudu söndürmek isteyenlerin gazabının yaşama damgasını vurmak istediği Şubat ayında yine sizlerleyiz. Kadınızdır, ama özgürlüğe susamışsınız; insanızsınız, çünkü onurlu yaşam tek gayemiz. Bu anlamda özgürlüğün sesi olan Ezginizi böyle bir ayda umudu söndürmek isteyenlere karşı umudun sesi olacağız diyerekten, sizleri selamlıyoruz.

sayfa 3

- ✓ Şiddetin Dayandığı Kapı: Kadın II / Dosya sayfa 6
- ✓ Kimlik Bulma Sorunu / Genç Kuşak sayfa 7
- ✓ Namûs, Tenê Ji Bu Jinan / Kurdî sayfa 10
- ✓ Vrouwen Lopen Salarisachterstand in / Dutch sayfa 12
- ✓ Analarımızla Konuştuğumuz... / Kültür-Sanat sayfa 14
- ✓ Bütün Zamanların Aşkı: Annem / Yaşam sayfa 19
- ✓ Bedeli Ödendi -I- / Yaşam sayfa 19

Gejša'nın Tarihteki Yüzü

Japon kültüründe önemli bir yere sahip Gejša'nın tarihi, sanatsal bir içeriğe sahip. Fakat günümüzde özünden boşaltılan ve fuhuş sektörüne dönüştürülen Gejša'nın gerçek yüzü tarihte saklı kalmıştır

Gejša kurumu Edo Dönemi'nin (1600-1868) ortalarında ortaya çıktı. İlk Gejša'lar "hokan" ya da "taikomoçi" denen dansçı ve şarkıcı erkeklerden oluşuyordu. Daha sonra bu gruplara kadınlarda katılmaya başlandı ve giderek sadece kadınların yaptığı bir meslek haline geldi. 1700'lerde Gejša'lık mesleği, vesikalı hayat kadınlığı ile aynı görülüyordu. Ancak Edo Dönemi'nin sonlarına doğru Gejša'lar, resmi toplantılar da dahil olmak üzere, birçok sosyal, politik etkinlik ve toplantılara çağrılmaya başlandı. Ve zamanla bugünkü "eğlendirici-sanatçı" ya da "hoş vakit geçirtici" sıfatlarını aldı. Günümüzde Gejša eğlenceleri, Japonya'daki en pahalı eğlencelerden biridir.

Popüler inancın aksine, bir gejša, bir hayat kadını değildir. Eğlence mekanlarında insanları eğlendiren, hoş vakit geçirmesini sağlayan ve aynı zamanda eğiten bir içeriğe sahip. Elbetteki bu da gejšanın güzelliğinden değildir yalnızca almış olduğu eğitimin ve görgüsünün vermiş olduğu akıldan kaynaklıdır. Hayat kadınlarının aksine gejšalar sanat, dans ve sohbet ve oyun alanlarında eğitilen zeraftı çok iyi bilen kadınlardı. Gejša bu zerafetiyle, kalabalıkları heyecanlandırır, ve onu süslerdi. Ancak bu günümüz için

çok nadiren rastlanan bir durumdur artık. Aksine çarpıtılıyor.

Japonya eğlence dünyasında çalışan diğer kadınlardan farklı olarak, Gejša'lar mesleklerini ömür boyu sürdürebilirler. İyi bir Gejša olmak için güzellik ve gençlikten çok, güzel sanatlara ve müziğe olan yetenek gibi özellikler önemlidir. Bu yüzden ileri yaşlarda da Gejša'lığı sürdürmek mümkündür.

Dünya Savaşı'na kadar olan dönemde Gejša olarak yetiştirilmiş bir kızın, Gejša'lık seviyesine gelebilmesi için "mizuage" denen bir tören yapılırdı. Mizuage töreninde Gejša, tam bir eğitim aldıktan sonra işine başlar.

Yetiştirme

Nerede olursa olsun, bir Gejš en az birkaç sanat dalında eğitim görmek zorundadır. Bu eğitim genel olarak birkaç tür geleneksel

dans, Şamisen çalma ve birkaç makamda şarkı söylemeyi kapsar.

13 yaşından 18 yaşına kadar olan dönemde kızlar, acemi Gejša olarak çalışırlar. Bu yaşlardaki acemi Gejša'lara Tokyo ve çevresinde "hangyoku" yani yarı-mücevher, Osaka ve Kyoto çevresinde "maiko" yani çocuk dansöz denir. Acemi Gejša'lık döneminde giyilen özel bir Kimono ve özel bir saç şekli vardır.

Bugün Gejša eğitimi en erken 15 yaşında başlayabilmektedir ki bu yaş eski tarihlere bir Gejša'nın "Maiko" luktan Gejša'lığa geçtiği bir dönemdir. Bu yüzden Gejša evlerindeki kurallar ve uygulamalar eskiye oranla oldukça değişikliğe uğramış, modern sosyal, "ahlaki kurallar" ve resmi kanunlara uygun hale gelmiştir.

Kadının zerafetini, kültürel düzeyini yükselttiği her meslek bir biçimde kadının metalaştırılmasında kullanılmıştır. Gejša da buna bir örnektir. Günümüzün "ahlaki" değerlerine göre değişen her şey aslında tarihini çok daha derin bir kültürden alıyor. Ama kadının kendi tarihi hep gerilere itilmeye çalışılmış ve çarpıtılmıştır.

Kadın kendi öz tarihinden her konuda koparılıp sömürüldüğü gibi sanatta ve Gejša'da da sömürülmektedir.

Akdamar Kilisesi

Akdamar Kilisesi (Akdamar Adası-Gevaş): Van'dan 55 km uzaklıkta olup, Van-Tatvan karayolundaki işkeleden 20 dakikalık bir motor yolculuğundan sonra kiliseye ulaşılır. 915-921 tarihleri arasında Vasparakan Hanedanı I. Gagig tarafından yaptırılmıştır. Dört yapraklı yonca planı biçiminde inşa edilmiş olan kilisenin sarımsak kesme taşlardan oluşan örgüsü muntazam bir işçilik sunmaktadır.

İç duvarlarında fresk, dış duvarlarında ise kabartmalar bulunmaktadır. Bu kabartmalarda, Adem ile Havva, Yunus Peygamber ve oğlu İsmail, Davut ile Golyat gibi hikayeler kompozite edilmiştir. Ayrıca kilisenin üst tarafında dış duvarları çepeçevre dolaşan üzüm salkımları ve asma yapraklarından oluşan bir friz ile çeşitli hayvanların konu edildiği kabartmalar vardır

Akdamar söylencesi

Akdamar (Ahtamar) adının nereden geldiğine ilişkin birçok söylence var. Zamanın başkeşişinin dillere destan güzellikteki kızı Tamara, Gevaş'ta yaşayan bir delikanlıya aşık olur. Genç, Tamara'ya ulaşmak için her gece gölü yüzerek geçer, kıyıda Tamara da elinde bir mumla onu bekler. Ancak bu buluşmalardan haberdar olan başkeşiş, fırtınalı bir gecede elinde mumla kıyıya iner. Işığın yerini sürekli değiştirerek gencin gücünü yitirmesine

neden olur. Genç "Ah Tamara, ah Tamara" diyerek boğulur. Ah Tamara, zamanla Ahtamar ve Akdamar biçimine dönüşür.

Kadınlar uzun yaşar

Kadınların ortalama olarak erkeklerden daha uzun yaşadıklarını bilmeyen yok gibi. Belki o kadar iyi bilinmese, aslında bu durumun pek çok memeli türü için de geçerli olduğu. İspanya'nın Valencia Üniversitesi'nden Jose Vina ve yönettiği biyokimyacılar ekibi, dişilerin daha uzun yaşamasının fizyolojik nedenlerini ortaya çıkarmış görünüyorlar. Her hayvan hücrelerinin içinde bulunan mitokondri adlı

partarak onları etkisizleştiriyor. Gerçi hayvan hücreleri, oksidanların çoğunu etkisiz hale getiren antioksidanlar üretiyorlar; ama ayakta kalabilen oksidanlar ve özellikle de "serbest radikaller" diye adlandırılan çok tepkin olanları, DNA'da hasar yapıyor. Yaygın kabul gören bir teoriye göre yaşlanma, serbest radikallerin verdiği hasarın yaşam boyu birikmesinin bir sonucu. Elebaşılardan birisi, hidrojen peroksit (H2O2).

bu durumun, dişi hormonları (Ör: östradiol gibi östrojenler) sayesinde ortaya çıktığını da gösterdiler.

Östradiol, hücre zarında ki bir almaca bağlanıyor ve genleri etkinleştirip sonunda daha fazla antioksidan üretimine yol açan bir dizi hücresel tepkimeyi tetikliyor. Peki erkekler ne yapar? Östrojen erkeklerde kadınlaşmaya yol açabileceğinden, östradiol hapları yutmanın iyi bir yol olmadığı açık. Ancak, vina ve

küçük organellerde oksijen, gıdaların yan ürünleriyle tepkimeye girerek enerji üretiyor.

Çok azı dışında hayvanlar oksijensiz yaşayamaz; ama ne yazık ki oksijen, oksidan (oksidlendirici) denen bileşimler de meydana getiriyor. Bu bileşimlerle yaşam için gerekli öteki moleküllerden elektron ko-

Bu molekül hem en zararlı serbest radikaller tarafından üretiliyor, hem de onlara dönüştürülüyor. Dolayısıyla, hidrojen peroksitin varlığı iyiye işaret değil. Vina ve ekip arkadaşları, kısa süre önce dişi mitokondri-lerdeki hidrojen peroksit miktarının yarısı, erkeklerdekinin yarısı olduğunu belirlediler. Sağlığa yararlı

arkadaşları östrojenleri andıran bazı bitki bileşimlerini incelemişler. Soya fasulyelerinde bulunan böyle bir bileşimin, yalıtılmış insan hücrelerinde hidrojen peroksiti azalttığı görülmüş. Araştırmacıların, yakında bu bileşimleri insanlar üzerinde denemeye başlamaları bekleniyor.

Uzun yaşamın sırrı

Bilim adamları; "az kalori alanlar uzun yaşıyor" diyor. Amerika'nın Missouri eyaletine bağlı St. Lou-

is şehrinde bulunan Washington Üniversitesi uzmanları, düşük kalorili besinlerin 15 yaş gençleştirdiğini ortaya çıkardı.

İlk kez insanlar üzerinde yapılan deneylerin sonuçlarına göre uzun süre yapılan düşük kalori diyetleri kalp rahatsızlıklarını önüyor. Araştırmada 41-64 yaş arası 25 kişi, günde 1.400 ila 2000 kalori olarak beslenirken, 25 kişilik diğer bir grup ise eski yeme alışkanlıklarını sürdürdü. Sebze, meyve, balık ve zeytin yağı gibi Akdeniz diyeti tarzı hafif gıdalarla beslenen grup üyelerinin kalbinin, diğer gruptaki insanlara göre çok daha elastik ve 15 yaş genç bir insanınki gibi çalıştığı ortaya çıktı.

newaya *Şin*

Yanı başımızda duruyor O hep ulaşmak isteyip de ulaşamadığımız. Yanı başımızda... Çok yakın bir zamanda gizli bahar.. Karakış bitip de boy verince kardelenler özgürlük semahımız olacak. İşte umut hep yarıya biraz da böyle bakabilmekte sevgili bahar yüzülü kadınlar..

Merhaba Bahar yüzülü okuyucularımız.. Merhaba sevgili kadınlar. Her ay sizlere merhaba demenin o eşi bulunmaz sevincini taşıyoruz. Bu sevinç Baharı karakışta yaşamaya benziyor. Ve karakışlar çetindir. İnsanlar soğuktan dolayı hayatını kaybediyor. Ama öyle kara kışlar vardık ki Şubat gibi. Şubat'ın soğuk havasını derinden bilen halklar vardır. Kürtler gibi. Bedenlerini ateş edip de Şubat'ın soğuğunu gidermek istediler.

Evet yine bir Şubat ayındayız. Bu ay sizlere bir halkın ve kadınların yüreğinden süzülüp gelenleri ulaştırmaya çalıştık. Türkiye ve Kürdistan gündem sayfalarına; PAJK Koordinasyon üyesi Zilar Sterk'ten aldığımız söyleşiye yer verdik. Sterk, 15 Şubat 1999 yılında Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'a yönelik geliştirilen uluslararası komplonun kadının özgürlük umuduna yapıldığını belirtiyor.

Yine hayatımızın alışmadığımız ama alıştırmaya çalışıldığımız bir parçası haline getirilen kadın intiharları Ocak ayı içinde yine yoğunlaştı. Gündem sayfamızda dikkatlerinizi yine alışmamız gereken bir gerçeğe çevirdik. Kadın intiharlarının en fazla yoğunlaştığı Kürt bölgelerinde, kadınların büyük bir mücadele içinde de olduğunu geçtiğimiz tüm zaman dilimlerinde gördük. İşte Van Kadın Derneği bünyesinde de Kadınlara seslenen Mor Kalem isimli derginin gördüğü ilgiyi siz okuyuculara ulaştırdık.

Dünya gündeminde ise, tüm kadınların onuru haline gelen ve Meksika'da demokrasi yürüyüşünü başlatan Zapatista'ların kadın komutanı ve kadın halkları savunucusu Ramona hayatını kaybetmesini sizlerle paylaşırken, Kürt kadınlarının Hollanda'nın Den-Haag kentinde bulunan Lahey Adalet Divanı'na yürüyüşünü, Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın adil yargılanmadığını ve Öcalan'ın kendi siyasi iradeleri olduğunu beyan eden olayları yazdık.

Dosya sayfamızda sürekli gündemimiz de olan, ama bir türlü içeriği tam olarak anlatılmayan "Şiddetin Dayandığı Kapı; Kadın" isimli araştırmamızın II bölümünü siz okuyuculara sunarken, Genç Kuşak sayfamızda ise kimlik bulma sorununu ele aldık.

Kürtçe sayfalarımızda Kürdistan ve Türkiye'den gündeme yansıyan çeşitli konuları gündemimize alırken, yapılan bir araştırmada Türkiye'de "namsun" kavramının yalnız kadınlara has görüldüğü ortaya çıktı. Yine Kürt Prenses Leyla Bedirxan'ın yaşamını ise Kürtçe sayfalarımızda bulacaksınız.

Kadın sanattan hiç bir zaman uzak durmadığı gibi yaşamın hep gizli bir ozanı olarak da kalmıştır. Kültür sanat sayfalarımızda; yaşamın en güzel ezgisi kadar, yaşamın tüm acılarını yüreğine basan, inatla ve inançla kendini sanatına veren Ozan Meryem Xan'ın hayat hikayesini sizler için araştırdık.

Ekoloji sayfamızda ise, ekolojik beslenmenin faydaları ve önemini sizlere sunmaktan onur duyarken, sağlık sayfamızda çocuk sağlığını ve soğuk algınlığını öne aldık. Paratik önerilerinde ele alındığı sayfaların kış aylarında sizler için önemli bilgiler taşıdığına inanıyoruz.

Yaşam sayfamızda bir oğlun annesine hitabını, annelerin tüm zamanların aşkı olduğu gerçeğiyle tanışırken, kadın olmanın gururunu bir kez daha yaşadık.

Yaşam sayfamızda ise sizlerden biri. Yaşamın kadını bir kader gibi sunduğu, sınırlı hayatı kabul etmeyen Güneş Gündemir ile yaptığımız söyleyişi bulacaksınız.

Baharı bekleyen siz değerli bahar yürekli okuyucularımız; bu sayımızla yaşamınızda bir renk olmaya, birlikte gülüp, hüüzlenmeye çalıştık. Sizin sesiniz olan gazetemiz, hayatınızın içinden süzülüyor. Bir dahaki sayıya dek; tüm sevinçler sizin olsun, yüzünüz güneşe hep dönük olsun diyoruz.

Komploya Karşı Özgür Yaşam Projesi

"Gücümüzü ve enerjimizi normal zamanlardaki işlerimize ve normal zamanlardaki sorunlarımıza harcamaktan ziyade, bu tarihi sürecin dayattığı Önderliği sahiplenme aktiviteleri ve referanduma kilitlenme biçiminde değerlendirmek gerekmektedir"

Demokratik Konfederalizm Önderliği Abdullah Öcalan'ın uluslararası bir komplo ile Türkiye'ye teslim edilmesi ardından 7 yıl geçti. Geçen bu süre zarfında Ortadoğu'da Kürt halkı önemli bir imha ve direniş süreciyle karşı karşıya kaldı. Bugün hala Kürt Halk Önderine uygulanan tecrit, tecirit içinde tecrite dönüştü. Kürt kadınları ise komployu ve teciriti kendi özgürlüklerine vurulmuş bir pranga olarak ele aldı ve 7 yıldır da sokaklarda eylemselliklerde bulunmakta. Partiya Azadiya Jinên Kurdistanê (PAJK) Koordinasyon üyesi Zilar Sterk tüm bu süreçlere ilişkin sorularımızı yanıtladı.

15 Şubat 1999 yılında Demokratik Konfederalizm Önderliği Abdullah Öcalan'a yönelik geliştirilen komployu nasıl ele alıyorsunuz?

Önderliğimize karşı geliştirilen 9 ekim komplosu, aslında 20. yüzyılın son komplosudur. Yani herhangi bir zaman dilimi içerisinde değilde tam 21.yüzyıl arafesinde yapılmıştır. Modernist paradigmanın egemenleri 21.yüzyılı kendilerine alternatif olabilecek yeni bir paradigmaya bırakmak istemediler. Önderliğimiz sadece bir ulusun, bir milletin kaybettiği kimlik ve siyasal haklarını ve değerlerini yeniden kazanma mücadelesiyle sınırlandırmamıştır kendisini. Önderlik ettiği Kürt Özgürlük Mücadelesi, bu temeldeki hakları ve değerleri kazanma iddiası kadar, bir toplumsal dönüşüm hareketidir de aynı zamanda.

Önderliğimiz mevcut paradigmaya alternatif bir demokratik ekolojik cins özgürlüğüne dayalı yeni bir paradigma geliştirdi. Modernist paradigma sahipleri kendilerine alternatif olabilecek böylesine yeni bir paradigmaya yaşam hakkı tanımamak için kendi aralarında uzlaşarak, büyük bir işbirliği içerisinde bu uluslararası komployu geliştirdiler.

Komployu kadın cepesinde nasıl ele alıyorsunuz?

Ortadoğu doğmatizminin ortasında adeta hergün boğulan kadın, önder Apo'nun özgür yaşam projesini kendisi için bir nefes borusu ve yaşam umudu olarak gördü. Ve olması gereken yerde yer aldı kadınlar. Komplonun gerçekleştiği süreçte ise özgürlük saflarında yer alan kadın partileşme düzeyini ilan etme sürecindeydi. Dolayısıyla önder Apo'ya düzenlenen uluslararası komplo Kürt Özgürlük hareketine olduğu kadar, kadın özgürlük girişimine ve hareketine karşı da düzenlenmiş bir komplodur. Özgürlüğe uyanan kadının, kölelik zincirlerini kıran ve kanatlanan kadının kanatlarını kırma girişimidir de aynı zamanda. Kadının bu özgürlüğe kalkışı ilerledikçe bölgedeki toplumsal gericilik; siyasal, sosyal, kültürel açıdan önemli bir değişim sürecine zorlanmaya başlamıştı.

Komplo sonrası kadın intiharları, katliamlarında artış görüldü tüm bunların bu süreçle bir bağı var mı?

Kadının özgürlük sorunu binyılların günümüze taşıdığı temel toplumsal sorunların başında gelmektedir. Bir anlamda bölgesel değil, kökleri tarihte yatan küresel bir sorundur. Kökleri tarihin derinliklerine dayanan ve bütün toplumları ilgilendiren böyle bir sorunun tarihsel, sosyal, kültürel, ruhsal çözümlenmesine ihtiyaç vardır. Böyle bir çözümlenme düzeyi ise ideolojik bir perspektif ve ona göre yeni bir yaşam felsefesi ihtiyacını doğurur.

1998 yılının 8 Martın'da uluslararası komplodan birkaç ay önce Önder Apo Ka-

dın Kurtuluş İdeolojisini kapsamlı bir biçimde teorize ederek özgürlüğün temel ilkelere kadına sundu. Uluslar arası egemen güçlerin bunun karşısındaki tahammülsüzlüklerini de o dönemde ortaya atılan "önce kadını vurun" sloganında görmekteyiz.

Bir anlamda umutları yeni yeni goncalan kadın beslemeye başlayan besin kaynağı büyük bir tehlike ve imha sürecine girmişti. Kadının tarihte yaşadığı birinci ve ikinci kırılmanın ardından üçüncü kırılmaya kadın lehine geliştirmeyi tasarlayan önder Apo'ya karşı geliştirilen komplo ile bu üçüncü kırılma yine kadın aleyhine çevrilmeye çalışılmıştır.

Kadın nereye çekilmeye çalışıldı?

Umutlanan kadının temel kaynağı bu komplo ile kurutulmaya çalışılmıştır. Önderliğin esareti ve içinde bulunduğu tecrit konumu kadının umutlarını tereddüte sokmuştur. Bu esareti kendisine karşı, özgürlüğüne karşı uygulanan bir esaret ve tecrid saymıştır. Bu esaret ve tecridin kaldırılması için yürütülen mücadelede kadın her zaman aktif oldu. Ancak bu tecrid önderliğin kadın özgürlüğü için başlattığı projeyi de yarım bırakmıştır. Bu yarım kalmışlık kadının toplumsal yaşam içinde içine girdiği özgürlük arayışlarını da bir anlamda yarım bırakmıştır.

Önderlik 30 yıldır Kürt toplumu tarafından bir otorite olarak kabul edilir ve toplumsal dönüşüm için verdiği perspektifler günlük yaşamda uygulanırdı. Ancak esaret ve tecrit koşulları, yarım kalan bu projenin tamamlanması için perspektiflerin topluma ulaşmasını engellemiştir. Dolayısıyla toplumsal gericilikten gelen kadın katliamları, recm, töre cinayetleri kendisini sürdürmeye devam etmiştir. Uyanan özgürlük bilinci ile toplumsal gericiliğin yoğun baskıları arasında sıkışan kadının büyük çıkmazlar yaşamayı, onu intihara sürüklemektedir.

Kadın Hareketi olarak bu konuda çözüm perspektifleriniz nelerdir?

Kadın hareketimizin bir üst kimlik olarak tanımladığı Koma Jinen Bilind kendi bünyesinde bir kadın anayasası projesi başlattı. Koma Jinen Bilind'in temel bileşenlerinden biri olan özgür kadın birlikleri de kendi içinde kadının toplumsal sözleşmesi projesini geliştirmek için çalışmaktadır. Hem kadın anayasası hem de kadının toplumsal sözleşmesi kadının nasıl bir toplumsal yapıda yaşamak istediği sorusuna cevap oluşturacak bir projedir. Kadının yeni siyaset anlayışı, sosyalite anlayışı, kültür sanat anlayışını ortaya koyabileceği gibi, nasıl bir kadın, nasıl bir erkek, nasıl bir aile, nasıl bir özgür ilişki konularında da kendi kriterlerini kendi öz iradesiyle belirleyecek ve bu temelde toplumsal dönüşüme daha aktif yönelecektir. Bu projenin oluşturulması aynı zamanda önderliğimizin kadın özgürlüğü konusunda yarım kalan projesini ilerletmeyi hedefliyor.

Tecrit içinde bir tecrit dayatılıyor, kadınlara bu anlamda vermek istediğiniz mesaj nedir?

Önderliğimize dayatılan imha konsepti Kürt halkına ve özgürlüğe uyanan kadının imhası anlamını taşımaktadır. Kadın örgütleri olarak ve tek tek bireyler olarak Önderliğin esareti, tecridi ve şimdi dayatılan imha konseptine karşı direniş içerisinde olmak gerekmektedir. Yaşadığımız bu zaman dilimi kesinlikle normal bir zaman değildir. Gücümüzü ve enerjimizi normal zamanlardaki işlerimize ve normal zamanlardaki sorunlarımıza harcamaktan ziyade, bu tarihi sürecin dayattığı Önderliği sahiplenme aktiviteleri ve referanduma kilitlenme biçiminde değerlendirmek gerekmektedir.

Kadına dair

Namus cinayetleri, kadın intiharları ve Kürt sorunu

Handan Çağlayan

1990'lı yılların sonu ve 2000'lerin başlarında Türkiye'nin kadınlarla ilgili gündemini her iki de Kürt coğrafyasıyla ilişkilendirilen namus cinayetleri ve kadın intiharları oluşturdu. Bu iki olgunun Kürtlere mal edilmesi çeşitli yönleriyle üzerinde durmaya ve irdelenmeye değerdir. Bu irdelemenin bir yandan bizlere Türkiye'deki ırkçılığı deşifre edeceğini öte yandan da namus cinayetleri ve özellikle de kadın intiharlarının Kürt sorunuyla bağlantısını göstereceğini düşünmekteyim.

En başta belirtilmesi gereken namus cinayetlerinin sadece Kürtlere ya da Kürt kültürüne özgü bir şey olmadığıdır. Bütün Ortadoğu toplumlarında olduğu gibi Türkiye'de de namus kavramı kadın bedeni ve cinselliğinin, ailenin erkek üyelerince denetlenmesini ifade etmektedir. Giyimi ya da davranışları ile belirlenmiş sınırların dışına çıkan kadınlar, erkekler tarafından namus adına cezalandırılmaktadır.

Böyle olmasına yani "namus cinayetleri etnik değil, ataerkil kültürle alakalı bir olgu olmasına karşın neden Kürtlere mal edilmektedir diye sorduğumuzda birinci neden olarak Kürtlerle ilgili olumsuz bir imaj yaratmak amacı ortaya çıkmaktadır. Amerika'da zencilerin hırsızlığa ve başka suçlara daha eğilimli olduğunun iddia edilmesi gibi bir ırkçılıktır bu da.

Öte yandan Kürtlerde görülen namus cinayetleri bizzat devlet politikalarının etkisiyle artış göstermiştir. Zorunlu göçün böyle bir etkisi olmuştur. Namus cinayetlerinin özünde erkeklerin kadınlar üzerindeki denetimlerini kaybetme kaygılarının ürünü olduğu belirtilmiştir. Zorunlu göçün travmatik etkileri, kültürel farklılaşmanın, yeni bir ortama ve yeni değerler sistemine gelmiş olmanın erkeklerdeki kaygıyı ve denetim arzusunu artırıcı bir etkiye bulunduğu düşünülebilir. Göç olgusu, normalde de göç eden toplumsal kesimde her zaman kültürün tutuculaşması yönünde etki yapmaktadır. Kürtlerin savaş boyunca yaşadıkları zorunlu göçün bu etkisinin çok daha sert olması beklenir. Çünkü bu göç çok hazırlıksız bir şekilde yaşanmıştır ve büyük kentlerin varışlarına savrulan milyonlar kendilerini tanımadıkları bir ortamda bulmuşlardır. Bu koşullarda tutuculaşmanın ve kadın bedeni üzerindeki denetimin daha yoğun olduğunu tahmin etmek zor değildir.

Namus cinayetine kurban giden kadınların topluca sahiplenilmesi, cenazelerinin kadınlarca kaldırılması, bu konudaki bilincin en güzel ve çarpıcı örneğini oluşturmuştur. Diyebiliriz ki Kürtlerde kadına uygulanan şiddet benzer toplumlarda olduğu kadardır. Daha az ya da daha çok değil. Ama kadına yönelik şiddet yukarıda sözü edilen duyarlılıktan dolayı daha fazla kamuoyuna yansımaya başlamıştır. İrkçi önyargılar ise bu durumu çarpıtmakta ve namus cinayetlerinin Kürtlere özgü bir olgu olduğu kanısını yaymaya çalışmaktadırlar.

Yazının başında kadınlarla ilgili diğer bir gündemin de kadın intiharları olduğu belirtilmişti. Bu konuda söylenebilecek ilk şey, kadın intiharlarının namus cinayetlerine göre çok daha Kürt sorunu ile bağlantılı bir sorun olduğudur.

Bilindiği gibi yaygın kadın intiharları 2000'li yıllarda Batman Diyarbakır ya da Muş gibi Kürt kentlerinde ortaya çıkmıştır. Bu kentlerin ortak özelliği yirmi yıl süren çatışmalardan en fazla etkilenen kentler olmalarıdır. Çatışmalar, şiddet, faili meçhul cinayetler, göç, sürgün, yoksullaşma bu kentlerde ekonomik, sosyal ve psikolojik açıdan tam bir yıkıma yol açmıştır. Tüm bunlar intiharların artışıyla elbette ki belirleyici etkenler olmuştur.

Öte yandan intihar edenlerin özellikle genç kadınlar olması başka bir etkeni daha düşündürmektedir. Bilindiği gibi Kürt hareketinin önemli özelliklerinden birisi de kadınların kitlesel olarak kırsala çıkmış olmalarıdır. Özellikle ataerkil baskıların yoğun olduğu yerlerde, genç kadınlar açısından kırsala çıkmak ideolojik ve politik yönleri kadar, aile içinde ve toplumdaki ataerkil baskılara karşı da bir çıkış olma özelliğini taşımaktaydı. Kırsala çıkmak, aile içi şiddete, baskıya, erken yaşta ve rızası olmadan evlendirilmeye karşı bir alternatif oluşturmaktaydı ve deyim yerindeyse genç kadınlar için bir soluk borusu niteliği taşımaktaydı. 1999 yılındaki komplo ve ardından yaşanan gelişmeler, genç kadınlar açısından bu soluk borusunu kapatmıştır. Yukarıda sözü edilen yıkımın yanı sıra alternatif olduğu düşünülen tıkanması, genç kadınlarda çaresizlik duygusuna, güçsüzlüğe ve bu nedenle de intihara yol açmıştır.

Kadınlar, katledilmeye, intihara sürüklenmeye devam ediyor. 2006 yılına kadın intiharlarının, katlimlarının olmaması umuduyla giren kadınlar yine acı haberler duymaya devam etti. Özellikle Kürdistan'da Ocak ayı içinde gelişen kadın intiharları dikkat çekici. Son yıllarda çeşitli toplumsal sorunlardan dolayı çok sayıda genç kız ve kadın intihar etti veya intihar girişiminde bulundu.

8 Ocakta Doğu Kürdistan'ın Piraşehir kentine bağlı Kuliç köyünde genç bir kız aile baskısını dayanamayarak intihar ettiği öne sürüldü. Cimen İbrahemiyan isimli genç kız ailesinin baskısına dayanamayarak kendini boğarak yaşamına son verdi.

Doğu Kürdistan'da son bir kaç yılda çok sayıda genç kız ve kadın gelenekler başta olmak üzere, ailesel ve dinsel baskılardan dolayı bedenini ateşe vererek yaşamına son verdi ya da intihar girişiminde bulundu.

8 Ocak günü Elazığ'da Gülüstan Güllaçmaz (18) isimli genç kız kendini ipele asarak intihar etti. Güllaçmaz'ın bilinmeyen bir nedenle bunalıma girdiği ve intihar ettiği açıklandı.

11 Ocak günü ise Adana'da, Niğde Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği bölümünden 3 yıl önce mezun olan Tila Eroğlu (26) adlı genç kadın babasının av tüfeğiyle intihar etti. Eroğlu'nun ailesi-

ne bıraktığı mektupta, "sizlere layık bir evlat olamadım. Üniversite bitirdim halen öğretmen olamadım. Beni affedin" dediği öğrenildi.

18 Ocak'ta Van'ın Gevaş İlçesi ile Bostaniçi Beldesi'nde bunalıma girdiği iddia edilen 2 kadın intihar etti. Bostaniçi Beldesi'nde yaşayan Zübeyde Yıldız (25) bilinmeyen bir sebeple, kendisini evlerinin kömürlüğünde asarak intihar etti. Yine Van'ın Gevaş ilçesi Kuşluk köyü Balaban mezrasında oturan Nasibe

nüz köklü bir çalışma yürütülmüş değil. Çeşitli sosyal kurumların çözemeyeceği, toplumsal bir sorun olan kadın intiharlarının durdurulması için Kürdistan'daki sosyal ve siyasal sorunların çözümünün şart olduğu bir gerçek. Köklü bir çözüm için mücadele edilmediği sürece her an yeni başımızdaki kadınlardan birini kaybedebiliriz.

Haber Merkezi

Kadın İntiharları Devam Ediyor

Yeni yıla yeni umut ve başlangıçlarla giden kadınlar aynı zamanda geçen yıllarda yaşadıkları acı olaylardan da kurtulamadılar. Kürdistan'da Ocak ayı içinde kadın intiharları durmadı, intihar nedenleri "bilinmezlik" olarak tespit edildi

TILA EROĞLU

Altıntaş (21), bilinmeyen bir sebeple, evlerinde bulunan ruhsatlı tabancayla kafasına 1 el ateş ederek intihar etti.

16 Ocak günü Elazığ'da B.I (18) adlı genç kadın yaşadığı apartmanın 6. kattanından atlayarak intihar etti. Eşiyle tartıştığı öne sürülen genç kadının intihar nedeni henüz açıklanmadı.

Batman Kadın intiharlarının en fazla olduğu kent. Batmanda 16 Ocak günü henüz çocuk yaşta bir kız intihar etti. N.Ş isimli (14) isimli kız çocuğu odasındaki tavana kendisini asarak intihar etti. İntihar nedeni henüz bilinmiyor.

Kürdistan'da daha önceki yıllarda da dünya çapında dikkatleri çeken kadın intiharları 2006 yılının ilk ayında da yoğunlaştı. İntihar nedenleri sürekli "bilinmezlik" "bunalım" olarak belirlenen kadın katlimalarının önüne geçmek için he-

Van'lı kadınlardan bir dergi; Mor Kalem

Van Kadın Derneği bünyesinde bir araya gelen kadınlar Mor Kalem adlı dergiyi yayınlıyor. Kadının kendi gündemini yakalamayı hedefleyen dergi yoğun ilgi görmekte

Van Kadın Derneği (VAKAD) bünyesinde çıkartılan Mor Kalem adlı dergi, Virginia Woolf'un "Ve yazın, erkekler ne der diye düşünmeden yazın" sözünden hareketle okuyucuya sunuluyor.

VAKAD bünyesinde bir araya gelen kadınlar Mor Kalem adlı dergiyi yayınlıyor. Sadece kadınların yazılarının yer aldığı dergiye ilişkin Mor Kalem dergisi editörü Zelal Özgökçe, 2004 yılının son aylarında bu tür bir çalışma kararı aldıklarını ve 3'üncü sayılarını çıkardıklarını belirtti. Özgökçe 2 ayda bir VAKAD bünyesinde çıkan dergi ile kadının gündemini oluşturmak istediklerini ya da varolan gündem konusunda kadın bakış açısı ile yorumlar üretmenin en önemli hedefleri olduğunu altını çizdi.

"Mor Kalem'de kadın bakış açısını yazı diline taşıyan herkes yazabilir. Tabi ki yazanın kadın olması şart. Türkiye'nin her tarafından dileyen her kadın bize yazabilir. Biz kadınlara, Virginia Woolf'un sözüyle sesleniyoruz, 'Ve yazın, erkekler ne der diye düşünmeden yazın' " diye konuşan Özgökçe hedef kitlelerinin öncelikle kadınlar olduğunu ancak, erkeklerinde okumasını önemsediklerini belirtti.

500 adet basılan dergi Van ili dışında İstanbul, Batman'da da okuyucularına ulaşıyor. Finans sorunlarının olan dergi sadece aldığı reklamlarla yayın hayatını sürdürmeye çalışıyor.

Dergi çalışanları da duyarlı kesimlerin dergiyi sahip çıkmasını istedikler.

Haber Merkezi

Zapatistaların Kadın Komutanı Öldü

"Dünya, kendisi için gerekli kadınlardan birini, Meksika, ihtiyacı olan savaşçı kadınlardan birini ve biz, kalbimizin bir parçasını kaybettik"

Meksika'da demokrasi yürüyüşü başlatan Zapatistaların kadın komutanı ve kadın hakları savunucusu Ramona, uzun süreli böbrek rahatsızlığının ardından 7 Ocak 2006 tarihinde hayatını kaybetti.

Zapatista lideri Komutan Yardımcısı Marcos yaptığı açıklamada, "Dünya, kendisi için gerekli kadınlardan birini, Meksika, ihtiyacı olan savaşçı kadınlardan birini ve biz, kalbimizin bir parçasını kaybettik" dedi. Marcos, Ramona'nın cenazesi nedeniyle "Zapatur" denilen demokrasi yürüyüşünün Oventic kısmına katılımını iptal etti.

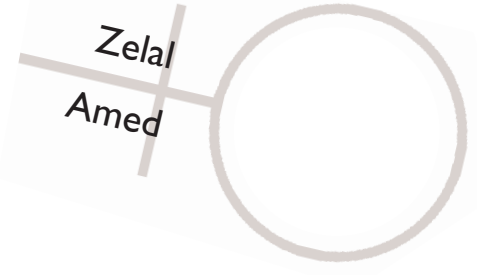
Meksika Devlet Başkanı Vicente Fox'un temsilcisi Luis H. Alvarez de, Ramona'nın ölümü nedeniyle taziyе mesajı yayınladı. Alvarez, mesajında şunları kaydetti: "Onun sesi, Meksika'nın en yoksullarının ve en kenardaki kadınların haklarına ilişkin kıymetli sözcükleri dile getirdi."

Komutan Ramona için 2 günlük bir yas tutuldu ve cenazesi 8 Ocak günü toprağa verildi.

Zapatista liderlerinin çoğu gibi Ramona'nın da 1959 doğumlu olduğuna inanılıyor ve kar maskeli kadının gerçek adı bilinmiyor. Yaşamını yitiren Ramona'nın Tzotzil yerlilerinden olduğu ve Ocak 1994 isyanı öncesi Zapatistalara katıldığı biliniyor Böbrek yetmezliği olan Ramona'ya internet üzerinden bir kampanya ile toplanan bağışlarla kardeşinin böbreği nakledilmişti.

Haber Merkezi

Kadına dair

Barışın aydınlığında kenetlenmek

Kadın olarak tarihe, erkek egemenlikli sisteme söyleyecek çok sözümüz var. Sadece kadın olarak yaşadığımız, gördüğümüz şeyler için değil. İnsan olmanın temizliğini, umudunu kimliğinin derinliğinde korumanın sorumluluğundan dolayı sesimizi yükseltmek açısından gerekli. Sözümüzün bitmemesi önemlidir. Binlerce yıl sesi hep kesilen kadın olmaktan çıkma şansını yakalamış olan kadınlar olarak itirazlarımızı, yanlışla dur demeyi bilmek önemli.

Kürt kadınları, Ortadoğulu kadın kimliğini büyük bedellerle yaratmaya devam ediyor. Son 30 yıldır örgütlü kadın hareketini geliştirerek, Kürt özgürlük tarihinde yerini alan Kürt kadını, dünya kadınının da özgürlük mücadelesini ilerletmektedir. Düşünce de olduğu kadar, pratik ve örgütlenmede de dayatılan karanlığa karşı aydınlanmayı esas almasıyla yolunu açmaktadır.

Erkek egemenlikli sistem kendini kurumlaştırırken, yöntem olarak en çok gerçekleri çarpıtmayı, komplolarla kendini saklamayı uygulamıştır. Bilinir, tarihte ilk komplo kadına yönelik yapılmış, kadının yarattığı tüm yaşam değerleri bu yöntemle çalınmıştır. Kadının etrafında yaratılan duygu, düşünce, ahlak değerleri, egemenlerce erkeğe mal edilmiştir. Kadının payına dört duvar arasında kapatılma, söz ve karar ortamlarından uzaklaştırılma düşmüştür.

Komplo, bu sistemin karakteridir. Kürt kadını 30 yıllık aydınlanma, özgürleşme mücadelesinde bu karakterle birçok örnek temelinde karşılaşmıştır. Sadece kadın özgürlüğü açısından değil, mensubu olduğu Kürt halkına yönelik politikalarda da bunları yaşamıştır.

Şubat ayı, bu komploların en derini olan bir olaya tanıklık etmiştir. Demokratik Konfederalizminin ve Kürt halkının Önderi olan Abdullah Öcalan, bu sistemin komplosuyla kaçırılmıştır. Ve bugün hala komplocu sistem politikalarını dayatmaktadır. Kürt halkının Önderi olmayı da aşarak, erkek egemenlikli sisteme alternatif bir sistem projesi geliştirmesi bu politikaların nedenlerinden biri. Bu alternatif sistemi, kadın özgürlüğüne, kadın ve erkek arasında, yine insan ve doğa arasında kurulacak eşit-özgür bağlarına dayaması elbette egemenlikli sistem açısından büyük bir tehlikeyi ifade etmektedir. Demokratik Konfederalizm Önderine yönelik saldırı, en temelde kadının özgür-eşit yaşamı seçtiği toplum projesine de yönelik olmaktadır.

Kürt kadınlarının bu saldırılar karşısında, Demokratik Konfederalizm Önderi Başkan APO'yu ağır tecrit ve işkence altında tutanlara karşı sessiz kalması elbette düşünülemez. Kadınla büyük bir yaşam dostluğunu yaratmayı onur bilen Başkan APO'yu her ortamda savunmak, en başta Kürt kadınlarının komplo karanlığını parçalaması anlamına gelmektedir. Tecrit ve işkence karşısında tavır sahibi olmada kadının en önde olması gerekir. Sessizliği sese çevirmek büyük bedellerle yaratılan kadın kimliğinin yaşamak istediği toplumu da savunmak olacaktır.

Komplolara karşı söyleyecek sözümüz bitmedi. Güneşi, aydınlığı kutsal bilen kadının, Önderliği etrafında kenetlenmesi komploların karanlığını, barışın, özgürlüğün, kardeşliğin aydınlığına dönüştürecektir.

Dünya Kupası 'kadın ticaretine' dönüşecek

Kadın örgütleri endişeli

Hayat kadınlığı Almanya anayasasında resmi olarak tanınmakta ve bu işi yapanların her türlü hakları yasalar nezdinden güvence altına alınmıştır. Ancak kadın hakları temsilcileri ve kadın örgütleri Dünya Kupası finallerinde hayat kadınları için büyük endişeler taşıyorlar.

Sivil toplum örgütleri kadın tüccarlarının kadınları köle gibi alıp satacaklarını, Dünya Kupası'nın bir seks sektörüne dönüşeceğine ve kadınların bir meta haline

geleceğine dikkat çekiyorlar. Turistik vize ile Almanya'ya hayat kadınlarının çok kolay getirelebileceği belirtiliyor.

"Kadınlara yönelik şiddet artabilir"

Helwert adlı kadın örgütü ise "Asıl korkulan bunların emeğine el konulacak ve kadınların vucudundan seks tüccarları para kazanacak" açıklamasında bulundu. Örgüt, herkesin bu konuda "ölüm" sessizliğinde olduğuna dikkat çekerek, Dünya Kupası finallerine kadar bir kampanya başlatacaklarını duyurdu. Ayrıca değişik dillerde kadın

haklarını korumak için de broşürlerin dağıtılacağı belirtildi. Yine her şehirde temsilcilikler ve kadın haklarını savunma bürolarının açılacağı ifade eden Helwert örgütü, şiddete ve haksızlığa maruz kalan kadınların kendilerine başvurmalarını istedi.

Kadın örgütleri, Almanya Futbol Federasyonu ve eski futbol imparatoru Frans Beckenbaure ve Almanya'nın milli takım kalecisi Oliver Kahn'ı bu konuda duyarlı olmaya çağırıyor. Birçok kişi konuya ilişkin sessiz kalırken, milli takımın ikinci kalecisi Jens Lehmann, bu sorunu yetkililerle konuşacağına dair söz verdi.

Newaya Jin gazetesiyle dayanışma gecesi

Almanya'nın Darmstadt kentinde 14 Ocak günü, "Newaya Jin Gazetesi İle Dayanışma Gecesi" düzenlendi. Sanatçıların şarkılarıyla renk kattığı geceye bini aşkın kişi katıldı.

Dayanışma gecesinde Newaya Jin gazetesi adına bir konuşma yapan Meral Özgün, "neden bir kadın gazetesi" çıkarma ihtiyacı duyduklarına ilişkin bilgi verdi. Özgün, mevcut bulunan görsel ve yazılı medya organlarının kadının yaşadığı sorun ve ihtiyaçlara yeterince yer vermemesi nedeniyle Ortadoğu Kadın Araştırma Vakfı olarak Kadının kendi sorunlarını ve çözümlerini, yeni yaşam mücadelesini kadın yüreğiyle dile getirmek amacıyla "Newaya Jin" gazetesinin yayın hayatına başladığını belirtti.

Darmstadt Teknik Üniversitesi salonunda yapılan dayanışma gecesinde sanatçı Diyar, Çetin Oraner, Gule ve Rojhan Beken sahne aldı. Kürtçe şarkıların renk kattığı etkinlikte, Koma Sarya Tiyatro Grubu, Ayılar ve Angebotlar adlı bir oyunu sahnelledi. Koma Jiyan da folklor gösterisi sundu. Etkinlikte Kürdistan Demokratik Konfederalizm Önderi Abdullah Öcalan ve Kürt özgürlük mücadelesinde yaşamını yitiren kadın gerillalara ilişkin sinevizyon gösterisi yapıldı. Etkinlik gece geç saatlerde katılımcıların çektiği halaylarla son buldu.

Haber Merkezi

Kürt kadınları Den Haag'da buluştu

Lahey Adalet Divanı önünde toplanan Kürt kadınları; Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın siyasi iradeleri olduğunu beyan ederek adalet çağrısında bulundular

Avrupa'da yaşayan Kürt kadınları 18 Ocak'ta Hollanda'nın Den Haag kentinde bulunan Lahey Adalet Divanı'na yürüyerek, Öcalan'a yönelik Uygulamaları protesto ettiler. Den Haag Helin Kadın Vakfı tarafından organize edilen yürüyüşe, Fransa, Almanya, Belçika ve Hollanda'dan katılan 1000'i aşkın kişi, Öcalan'ın çözümünü kabul etmeyecekleri mesajını verdiler.

Yürüyüş sırasında kadın kurumların temsilcilerinden oluşan 6 kişilik bir heyet Adalet Divanı ve Hollanda Parlamentosu'na bir dosya sunarak, görüşmelerde bulundu. Heyet Yeşiller partisinin İran asıllı milletvekili Karem, Sosyalist

Haber Merkezi

Şiddetin Dayandığı Kapı; “Kadın”-II-

Kadının aşağılanması, güçler arasındaki eşitsizlik, kadının mal olarak görülmesi, cinsiyetçi rollerin dayatılması, erkeğin saldırgan davranışlarına onay verilmesi kadının ikinci sınıf insan sayılması ve dominant erkeğe bağımlılığın sürmesini sağlamaktadır

Kadın, yaşamın her alanında değişik şekillerde şiddete maruz kalır. Karşılaştığı diğer bir şiddet türü de ekonomik şiddettir.

Ekonomik şiddet: Kadın cinsel kimliğinden dolayı hiçbir zaman emeğinin karşılığını alamamıştır. Kadınlar dünya işgücünün yüzde 45'ni oluşturmasına rağmen, yoksullukla yaşayan 1.2 milyar kişinin yüzde 70'i oluştururlar. Ekonomik olarak geri kalmış birçok ülkede olağanüstü kötü koşullarda çalışmak zorunda kalan kadınlar, haftada 60-90 saat çalışmak zorunda bırakılıyor. Kadınlar tarım dışı sektörlerde dünya ölçeğinde ortalama erkeklerin elde ettiği ücretin yaklaşık yüzde 75 oranında kazanıyor. Dışsıtım İşleme Bölgeleri'nde çalışan toplam 27 milyon işçinin yüzde 90'ını kadınlar oluşturuyor. Bu kadın işçilerinin çoğunluğunu ise 16-25 yaş grubu oluşturuyor.

Aile kurumu içerisinde de sorumlulukları olan ve ailenin emekçisi olan kadınlar dışarıda da çalışarak iki kez sömürülmektedir. Dolayısıyla ekonomik şiddet çok boyutlu yaşamakta.

Dünyadaki 900 milyon okuma yazma bilmeyen insan arasında kadınların oranı 2 kat daha fazladır. Aynı işte çalışan erkeklerden kadınlar yüzde 30-60 daha az ücret almaktadırlar.

Sonuç olarak ekonomik şiddet; ekonomik kaynakların ve paranın, kadın üzerinde bir yaptırım, tehdit ve kontrol aracı olarak sistematik bir şekilde kullanılmasıdır. Kadının çalışmasına yada işinde ilerlemesine engel olmak; maaşına, gelirene veya mal varlığına el koymak; çalışmayı reddedip kadının gelirini harcamak; gelirini içkiye kumara yatırmak, ailenin geçimini sadece kadının kazandıklarıyla sürdürmeyi istemek ekonomik şiddet olarak özetlenebilir.

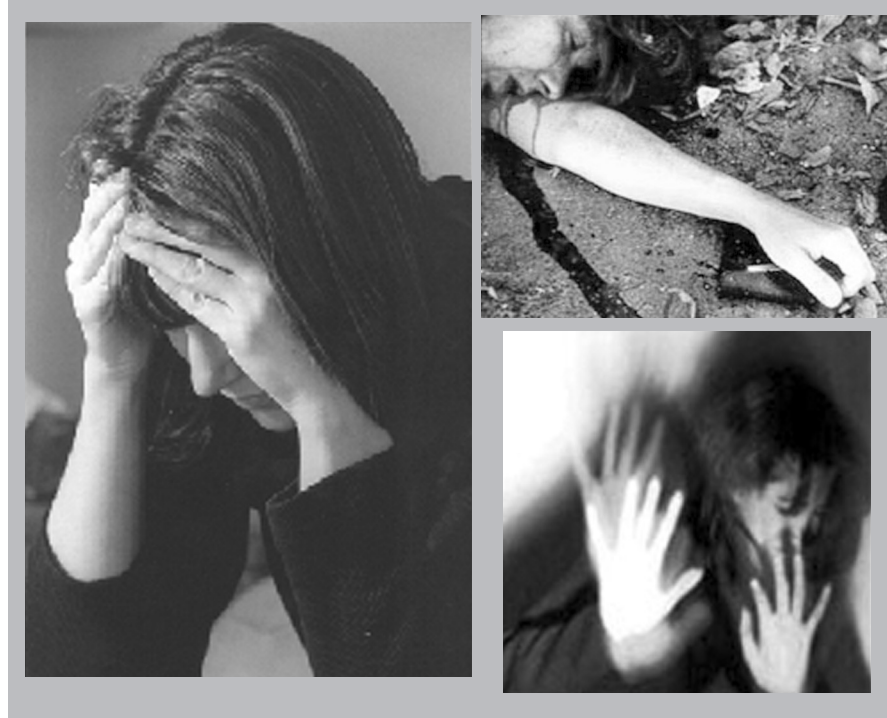
Cinsel şiddet: Kadının isteği veya onayı dışındaki her türlü istek, talep ve davranışta bulunmak; cinselliğin bir tehdit, sindirme ve kontrol aracı olarak kullanılmasıdır. Encest, evlilik içi tecavüz, cinsel şiddetin yaygın yaşanan türleri olarak bilinmektedir. Bunun dışındaki cinsel şiddet örnekleri, aşırı kıskançlık ve şüphencilik, kadının cinsel istek ve ihtiyaçlarını önemsememek, dikkate almamak veya alay etmek, "frijit" gibi isimler takmak, cinselliği cezalandırma yöntemi olarak kullanmak, tacizde bulunmak, tecavüz etmek, özellikle cinsel bölgelere aletle işkence etmek gibi sadist davranışlarda bulun-

mak, fuhşa zorlamak, duygusal veya fiziksel şiddet kullanarak cinsel ilişkiye zorlamak sayılmaktadır.

Kadının maruz kaldığı temel şiddet biçimlerinden biri olan cinsel şiddet, günümüz koşullarında büyük bir artış göstermiştir. Yapılan bazı araştırmalarda dünyada her 5 dakikada bir kadın cinsel veya fiziksel şiddete maruz kalıyor. Bu küçümsenmeyecek, yabana atılmayacak bir tespittir. Kadına yönelik diğer şiddet biçimleri çabuk ortaya çıkarken özellikle feodal değer yargılarının ağır bastığı toplumlarda bu şiddet biçimi gizlenmektedir. Kendisine yönelik gelişen cinsel şiddetin kaynağı olarak yine kadının gösterileceği korkusu nedeniyle bu tür toplumlarda kadın çareyi karşılaştığı şiddeti gizlemekte buluyor. "Sen kuyruk sallamışsındır" deyimini toplumlardamızda kadına yönelik sıkça kullanılır. Bu deyim cinsel şiddet nedenini kadına mal etme mantığının ifadesidir. Yine damgalanma, dışlanma korkusu kadının bildirimde bulunmasını engellemektedir.

Kadına yönelik şiddet her ırktan, her etnik kökenden, her dinsel ve sosyoekonomik düzeyden kadını etkilemektedir. Özellikle çok fazla gelişme imkanı bulamayan toplumlarda, kadın eşi tarafından maruz kaldığı cinsel şiddeti, şiddet olarak görülmektedir. "Erkeğin isteğini yerine getirme" biçiminde algılanmaktadır. Dolayısıyla cinsel şiddetin kadın üzerinde nasıl bir etki ve tahrip bıraktığı çok fazla bilince çıkarılmamaktadır. Bu da kadın açısından başka bir sorunu teşkil etmekte.

Çocuğu kullanma: Kadının en güçlü duygusu annelik duygusudur. Ve kadın her zaman en güçlü yanından vurulmaya çalışılmıştır. Kadındaki annelik duygusu her tür fedakarlığı yapmaya iter. Bunu bilen erkek için kadının annelik duygusu en zayıf nokta olarak da ele alınmaktadır. Kadını kendisine bağlama, istek ve buyruklarını yerine getirme gibi istemlerini, çocukları kullanarak yaptırabilmekte. Çocuğu kaçırma, çocuğu anneye karşı kıskırtma, anneyi kötüleme, küçük düşürme, çocuğa fiziksel, duygusal ve ekonomik şiddet uygulama gibi yöntemlerle kadını tehdit etme annelik duygusuna yönelik de bir şiddeti içerir. Bu şiddet duygusal şiddetten daha fazla kadını etkilediğini vurgulamak yanlış olmayacaktır. Çünkü bir anne için kendisinden önce çocuğu önemlidir. Annenin canı, çocuğuna yönelik bir saldırı geliştiğinde, kendisine yönelik gelişen saldırıdan daha fazla acır. Çocuğun başarısızlıkları veya sorun-

larının kaynağı olarak annenin gösterilmesi gibi bir çok yaklaşım bu şiddet biçimi içerisinde örnek olarak verilebilir.

İzole etmek: Kadını cezalandırma yöntemi olan izolasyon, genelde eve kapatma, sosyal ilişkileri yasaklama biçiminde gelişir. Zaten ikinci cins olarak ele alınan ve toplumsal faaliyetler içerisinde sürekli ayrımcılığa maruz kalan kadının erkeğe göre çok fazla sosyal faaliyetleri yoktur. Erkeğin izolasyon şiddetiyle birlikte tamamen yalnızlaşan kadın daha fazla güçsüzleşmekte.

Sonuç olarak; Kadına yönelik şiddet, cinsiyete dayanan, kadını inciten, ona zarar veren, fiziksel, cinsel, ruhsal hasarla sonuçlanma olasılığı bulunan, toplum içerisinde ya da özel yaşamında ona baskı uygulanması ve özgürlüklerinin keyfi olarak kısıtlanmasına neden olan her türlü davranıştır.

Şiddet eğilimini hangi erkek gösterir.

Hangi erkeğin şiddet eğilimi göstereceğinin formülü verilemez. İnsan yapısı ile karmaşık bir yaratıktır. Özellikle yetişme koşulları gereği üstün bir cins olarak yetiştirilen erkekte şiddet eğilimlerinin varlığı yapılan tüm araştırmalar ortaya koyuyor. Konumuz gereği yalnızca bu konuya kısa başlıklar altında değinerek geçeceğiz. Genelde şiddet eğilimi gösteren erkekler;

- Düşük benlik saygısı.
- Sıklıkla terk edilme, kayıplar, yardımsızlık, bağımlılık, güvenlik duygusunda azalma, mahremiyet ile ilgili sorunlar yaşamak.
- Kişilik bozukluğu.
- Engellenmeye karşı düşük tolerans gösterme (kolayca sükunetini kaybeder)
- İstismar ve şiddetin bulunduğu ailelerde büyüme.
- Kendi davranışları ile ilgili inkar, küçümseme, iddialı ve yalana yönelme
- Şiddet konusundaki görüşlerine bütün dünyanın katıldığını ve şiddet-

gösterirler. (Öneğin, birlikte olduğu kişinin sürekli kendisiyle birlikte olmasını veya nereye giderse gitsin, haber vermesini bekler)

Elbette erkeğin şiddette eğiliminin tarihsel bir gelişim seyri vardır. Örneğin eski Roma'da erkekler eşlerini dövebilir, boşayabilir, zina, toplum içinde sarhoşluk ya da halka açık oyunlara gitmek gibi nedenlerle öldürme hakkına sahipti. 1700'lü yıllarda İngiltere'de yasalar kocaya doğrudan ayrılan karısını fiziksel olarak cezalandırma hakkını vermiyordu. Bu uygulama 19 yüzyılda ABD'de yapılmıştır. Kadının aşağılanması, güçler arasındaki eşitsizlik, kadının mal olarak görülmesi, cinsiyetçi rollerin dayatılması, erkeğin saldırgan davranışlarına onay verilmesi kadının ikinci sınıf insan sayılması ve dominant erkeğe bağımlılığın sürmesini sağlamaktadır. Güç eşitsizliği ve "aile meseleleri" nin karışmaması gereken özel hayat sayılmasının yanında sağlık ve adalet sisteminde görev yapanlar da 1960'lı yıllara kadar kadına yönelik şiddeti görmezden gelmiştir. 1970'li yıllardaki kadın hareketi kadının toplumda yaşadığı her türlü şiddete dikkat çekilmesini sağlamıştır.

Avaşın Çağlayan

Zınarin
Nûpelda

Yaşamın neresinde

Kürdistan'da yıllarca süren ve sürecek olan bir halk olarak kendini var etme mücadelesi beraberinde getirdiği zorlu yaşamı kuzey- güney fark etmeksizin tüm çıplaklığıyla kendisini hissettiriyor.

Etnik yapılanmasında geri feodal ve aşiretçi zihniyet içten içe kendini yaşatırken günümüz koşullarında özellikle Güney Kürdistan'da yaşayan Kürtler açısından daha vahim bir durum teşkil ediyor.

Gençler popüler kültürün peşine takılmış gidiyor.

Onlar gibi olma istemi, benzeşme!

Nereye kadar?

Nasıl?

Kürt gençlerinin gördükleri ve izledikleri dış dünya ile içinde yaşadıkları yaşam gerçekliği derin uçurumları barındırıyor.

Ve bu gerçeklikten habersizce değişim dönüşüm adı altında, akıntıya kapılmış gidiliyor.

Ancak var olan geri zihniyet ve yaratılmak istenen sistem gerçekliğiyle ortaya çıkan çatışmada en ağır bedelleri genç kızlar ve kadınlar ödüyor.

Öte yandan "Kadın dedin mi incedir, sadedir, yumuşaktır, naziktir, sessizdir, neyi nasıl yapacağını bilmez, saçı uzun aklı kısadır" deniliyor. Giyiminden kuşamına, oturuşundan kalkışına karşılan bu genç kızlar ve kadınlar yaşamın neresinde?

Yaşamın inceliği, sadeliği ve kadın, yaşamın neresinde?

Bir bütün fiziksel bir görünüm arz eden kadın, Güney Kürdistan'da hala bir mal, meta ve kendi evinde misafir olma gerçekliğini aşmış değil.

Güney Kürdistanlı genç kızların ve kadınların arayışları büyük bir potansiyeli barındırıyor.

Ancak bu güçlü arayışları evin sert duvarlarına çarparak derin aile kavgalarına dönüşüyor.

Irak'ta yaşanan rejim değişikliği elbette ki bu genç kızlara ve kadınlara yaşamsal anlamda bir değişimi yaratmış durumda.

Bu değişimi kadınlar nasıl ele alıyor?

Biz nasıl ele alıyoruz?

Biz nasıl ele almalıyız?

Ve bu genç kızlar ve kadınlar bu yaşamın neresinde?

Güney Kürdistanlı kadınlar hala çözümsüzlüğe itiliyor. Kendini yakarak yok etmeyi deniyorlar.

Var olan rejim değişikliği neyi ne kadar değiştirdi?

Gerçekte yaşanan ise aslında genç kızlar ve kadınlar için değişen hiçbir şey olmadı. Saddam devrildi. Yerine ABD'nin kurmaya çalıştığı yeni Irak hükümeti geldi.

Genç kızlarımız açısından biçimselliği aşmayan bir değişim!

Genç kızlarımız hala zora dayalı bir yaşama itiliyor. Ve gün geçtikçe kadın intiharları bir artış gösteriyor. Kendini yakmalar ise önu alınmaz bir durum teşkil ediyor.

Sorunları aşmak, üstesinden gelmek ancak örgütlü bir mücadeleyle başarabiliriz. Kendimizi bir ifadeye kavuşturmak açısından birlikte olmayı gerekli kılıyor.

Her yerde olduğu gibi Güney Kürdistan'da da kadınlar yaşamın merkezinde yer alıyor.

Dar feodal- geri zihniyet yapılanmasına takılan arayışlarımızı daha derin sorunları yaratmadan genç kızlar ve kadınlarda var olan güçlü potansiyeli birleştirmek daha doğru sonuçları beraberinde getirecektir, yeter ki biz isteyelim.

Yeter ki bunun mücadelesine evet diyelim.

zinarinuppelda@yahoo.com

Kimlik Bulma Sorunu

"Çağımızda kimlik konusundaki çalışmalar, Freud zamanındaki cinsiyet konusu kadar stratejik hale geldi"

Genellikle kabul edildiği gibi gençlik dönemi, adolesanın puberte ile ilgili fizyolojik değişikliklere gösterdiği ilk tepkilerle başlar. Bu dönem adolesan'ın gerçekçi bir şekilde kişiliğini bulmasına kadar sürer. Gerçi ileri yaşlara kadar hala kişiliğini tam anlamıyla bulamamış insanlar varsa da, bunlardan "psikolojik adolesan" olarak söz edilir.

Bu açıdan ele alınınca, gençlik dönemi ortalama 11-12 yaş-

ları arasındır; 22-23 yaşlarından sonra artık adolesan'ın kendi kişiliğini-kimliğini (identity) bulmuş olması beklenir. Kimliğini bulma konusu, yaklaşık kırk yıldır gerek toplumbilimcilerin, gerek neofreudianların ve hatta edebiyatçıların büyük ilgi duydukları bir konu olmuştur.

Bir psikanalist olan Erikson, (1963) "Çağımızda kimlik konusundaki çalışmalar, Freud zamanındaki cinsiyet konusu kadar stratejik hale geldi" cümlesiyle bu genel ilgiyi belirtmiştir. Ancak psikanalistler, kimlik

araştırmasının, öncelikle adolesans döneminde çok şiddetle duyulduğunu genellikle savunmuşlardır. Özellikle bu konu Erikson tarafından incelikleriyle ele alınmıştır. Ereksin kimlik gelişimini yaşam boyu süren bir gelişim olarak tanımasına rağmen, kimlik konusundaki çalışmalarında adolesans dönemine büyük önem vermiştir.

Erikson'a göre adolesanın kimliği yaşantısının başladığı günden itibaren birbirini hazırlayan ve birbiri üzerine binen beş dönemden geçerek gelişir: Çocukluktaki sağlıklı gelişime ek olarak bu dönem de sağlıklı gelişirse, gencin kimliği sağlıklı biçimde oluşamaz.

Gencin gerek ergenlik değişikliklerine gösterdiği tepki, gerek çevre ile ilişkileri veya kendi içsel çatışmalarını çözümü şekli, hep o güne kadar geliştirildiği kişiliğine, engellemelere gösterdiği hoşgörüyü, çatışmaları çözmek için kullandığı bilinçdışı savunma mekanizmalarına bağlıdır. Örneğin daha önceki yıllara ait cinsel çatışmaları çözümlenmemişse veya bu genç güçlükler karşısında bunları gerçeğe uygun biçimde çözmek yerine hemen başka yollara başvurmuşsa, gençlik dönemindeki bu tür cinsel çatışmaları da çözmekte büyük güçlüklerle karşılaşacaktır. Oysa bu dönemde kızın kendi kadınlığını, genç erkeğin kendi erkekliğini iç çatışması olmadan, çevre ile çatışmaya düşmeden benimseyebilmeleri gerekir.

Kısaca bu dönemde genç ne cins bir erkek veya kadın olduğu sorunuyla karşılaşmıştır. Cinsel bakımdan kimliğini bulması erkekliği veya kadınlığı psikolojik anlamda kabul edebilmesi, bu konuda çevre ile çatışmaya düşmeden, kendi içinde çatışmadan karşı cinsle gerek fiziksel, gerek duygusal

beraberliği dengeli şekilde paylaşabilir hale gelebilmesi demektir. Ancak bundan sonra genç için hayat yolunun çizilmesi, eş seçimi ile ilgili sorunların çözümü konusu gelecektir. Bunun da gençliğin son döneminde çözülmüş olması beklenir.

Yukardan beri söylenenleri kısaca özetlerken genç, psikolojik anlamda bağımsızlığını kazanabilme, cinsel çatışmaları çözebilme, duygusal olgunluk kazanabilme, çevre ile dengeli ilişkiler içine girebilme gibi çeşitli sorunlarla karşılaşır. Genç bu dönemde genç için kendine yön verecek yeni değerler bulmak ve benimsemek sorunu önem kazanır. Yaşamın kendisi için anlamı nedir sorusuna yanıt bulabilmesi, davranışları ile değer yargılarını uyum içinde dengeleyebilmesi genellikle güçtür. Özellikle kendi değer yargılarının sık sık değiştiği bu dönemde, toplumsal değer yargıları da hızlı değişmekte ise genç bir süre hiçbir değere inanamaz hale gelebilir. Bu arada kendine en umut verici görünen ideolojilere, gruplara, dine ya da uğraşılara sığınabilir.

Gencin bütün bu sorunları çözebilmesi, tekrar altını çizerek belirtelim ki, önceki kişilik yapısı ve güçlükleri yenebilme gücünün var olup olmaması ile son derece yakından ilişkilidir. Gençlik devrinden evvelki bütün dönemlere ait olumlu ve olumsuz gelişimler bir anlamda canlanmış, tekrar ortaya çıkmıştır. Çocuklukta daha az ruhsal sorunu olan, sorunlarını daha iyi çözebilen gençler yetişkin yaşamına çok daha kolayca geçiverirler. Çocukluğa ait çözülmemiş sorunları olan kişilerde gençlik dönemi uzun süreli çatışmalara ve dağılmalara yol açar.

Üniversitelerde şiddet

Irak'ta Bağdat Gençlik Örgütü yetkilileri öğrenciler arasında aşırı eğilimlerin şiddetlendiğine dikkat çekiyor.

Bir zamanlar laik ve batılı nitelikleri ile gurur duyan Irak üniversitelerinde şimdi köktencilik ve siyasi mücadelenin etkisi giderek güçleniyor. Ülke genelinde farklı etnik ve dini gruplar birbirlerinden ayrı alanlara çekilirken, bir arada bulunmaya devam ettikleri üniversitelerde şiddet olayları hızla artıyor.

Öğrenciler siyasi örgütlerin üniversitelerdeki toplantıları engellediklerini, kavgalar çıktığını, derslerde siyasetçiler lehine tezahürat yapıldığını hatta olaylara müdahale eden ılımlı öğretim üyelerinin suikasta kurban gittiğini anlatıyor. Irak genelinde öldürülen akademisyenlerin sayısı kesin olarak bilinmiyor.

Ama Bağdat Gençlik Örgütü yetkilileri bu sayının yüzlerle ifade edilebileceğine dikkatleri çekiyor.

Gençlik Meclisi sorunlarının tespiti çalışmasına başladı

Ingiltere gençlik meclisi eğitim komisyonu üyeleri Yılmaz Gül, Semra Doğan, Sultan Çakır ve Halil İbrahim Düven Londra'da ilk ve orta dereceli okullarda eğitim gören Kürt ve Türkiyeli gençlerin sorunlarının tutarlı bir tespitini yapabilmek amacıyla tasarladıkları anket çalışmasının ön hazırlığına Wood Green White Hart Line okulundan yetkili öğretmenlerle yaptıkları görüşmelerle start verdiler.

İngiltere gençlik meclisi eğitim komisyonu üyelerinin yaptıkları ziyarette öncelikle okulun öğrenci davranışlarından sorumlu yetkili öğretmeni Mr. Johnson ile görüştüler. Meclis üyeleri özellikle Kürt ve Türkiyeli gençlerin uyum, başarı ve davranış sorunlarına ilişkin bilgi aldı. Sırasıyla okulun Türkiye kökenli

Londra Gençlik Meclisi ilk ve orta dereceli okullarda eğitim gören Kürt ve Türkiyeli gençlerin sorunlarını tespiti amacıyla başlatacağı anket çalışmasının ön hazırlığına start verdi

diğer iki öğretmeni Nurcan Özçelik ve Kerami Dedeade ile görüşen Meclis üyeleri tasarladıkları çalışmayı aktardıktan sonra, çalışmalarından sağlıklı sonuç alabilmek için özellikle Türkiyeli öğretmenlerden destek beklediklerini söylediler.

Çalışmanın ayrıntısına vakıf olamadığını söyleyen Nurcan Özçelik Meclis üyelerinin böyle bir çalışmaya girmelerinin kendisini oldukça heyecanlandığını belirtti. Öte yandan mufettişlikte yapan okul öğretmenlerinden Kerami Dedeade de elinden gelen her türlü yardımı yapabileceklerini söyleyerek Meclis üyelerini Kürt ve Türk gençlerinden oluşan 24 kişilik Fen sınıfına davet etti. Gençlik Meclisi üyeleri ilerleyen günlerde ortaokullara yönelik çalışmalarını yoğunlaştıracağını ifade ettiler.

İmhaya Karşı Yaşam Hakkı!

Gerçekleştirilen uluslararası komplonun kapsamı ve derinliği, gerçekleştiği günden bu yana adım adım ortaya çıkarılarak deşifre edilmiş, ideolojik, siyasal ve toplumsal nedenleriyle izaha kavuşturulmuştur. Sürecin ortaya çıkardığı siyasal gelişmeler komployu gerçekleştiren güçlerin kendi amaçladıklarından uzaklaşmadıklarını, tersine buna ulaşmak için tüm güçlerini seferber ettiklerini göstermektedir.

Komplonun 7. yılına girerken "hücre içinde hücre" uygulaması, komplonun daha başından hedeflemek istediği "imha" amacına yönelik geliştirilen siyasetin bir parçasıdır. Komplonun ilk aşamasında ulaşamadığı bu amacına, bu gün gerçekleştirmeye çalışarak, yaşanacak olan "halklar savaşına" neden yaratmaya çalışmaktadır. Demokratik tüm çevreleri ve bütün halkları saldırmaya koyan bu çirkin siyasetin özünü yabancı değiliz. Çünkü Demokratik Konfederalizm Önderliği 9 Ekim 1998 tarihin de Ortadoğu'da yaptığı tarih çıkışıyla yaşanacak olan bir halklar savaşının önünü aldı. Ve Komplonun amaçlarını boşa çıkaran en önemli tarihi somut adımlarından birini atmıştı. Atılan bu adımla Kürt halkının imhası ve Ortadoğu'da bir yüzyıla yayılacak halkların birbirleriyle olan savaşı durdurulmaya çalışıldı.

Ortadoğu üzerindeki halkların siyasal çıkarılara nasıl kurban edildiği tarihsel gerçekliğinin kendi güncelliğinde, neden ve nasıl barındırıldığını doğru ve yerinde tespitli adımlarla ortaya koydu. Ortadoğu halklarının adeta kaderi durumunda olan savaş ve katliamları yaşama zorunluluğu, halklar karşı karşıya getirilerek birbirine kırdırılması politi-

kası egemen hakim sistemlerin en fazla kullandığı bir yöntem olmuştur. Yaşatılmak istenenin adı ne olursa olsun özünü değiştirmiyor. Ha Babil, Asur ya da günümüz ABD'si. 9 Ekim çıkışıyla her ne kadar bu amaçlarına ulaşmadysalar da vaz geçmediler.

Bundan sonraki tüm saldırılarda bu amacı güttüklerini egemenler ortaya koymuşlardır. Gerek Demokratik Konfederalizm Önderliği'nin üzerinde yürütülen tecrit politikalarıyla örgütlü gücünden, halkından ve tüm insanlıktan uzaklaştırılmaya çalışılması ve bunun için siyasal saldırıların gündeme alınması, gerekse de ideolojik bir bombardımanla kuşatmaya alma yaklaşımlarıyla bu sistemin en fazla kullandığı araçlardan olmuştur. Ne var ki, tüm bu saldırılara rağmen her geçen gün Demokratik Konfederalizm Önderliği etrafında kenetlenme ve sahiplenme gerçekleşmiştir. Halk olarak dimdik ayakta durulmuş, imha ve inkar amaçlı yürütülen tüm çabaları boşa çıkarılmıştır. Tabii tüm bunların Önderliğin sahip olduğu güçlü tarihsel ve toplumsal tahlil, tespit ve öngörüsüyle geliştiğini belirtmek gereklidir.

Uluslararası komplonun kapsamı saldırganlığı boşa çıkarmak, sadece taktiksel süreci kurtarmak amaçlı gelişen yaklaşımlarla olmadı. Güçlü tarihsel ve toplumsal çözümleme gücünü barındıran ideolojik mücadeleyle başarıldı.

Yedi yıl içerisinde yapılan AIHM, Atina ve Bir Halkı Savunmak savunmalarında komplonun tüm ideolojik, siyasal, sosyal, hukuksal amaçları ortaya konularak, ona karşı verilmesi gereken en güçlü mücadele verilmiştir. Bütün bunlar sadece ideolojik mücadelenin teorik yanlarıyla kalmamış, vicdan devrimiyle tamamlanan boyut-

ları ortaya konulmuştur. Ve örgütlü gücümüzde kendisini buna göre ele alarak düzenlemiş, büyük gelişmeler ortaya çıkarmıştır.

Tüm bunlar ışığında örgütlü bir halk mücadelesi kendi dinamiklerini açığa çıkartarak, tarihin en görkemli direnişlerinin yaşanmasına sebep olmuştur. Öncüsünden koparılmış, üzerinde her türlü siyasetin yapılabileceği bir halk gerçekliği kabul edilmemiştir. Tüm bu ideolojik amaçlı yürütülen politikaları boşa çıkaran 'Başkan APO'nun kürdü' olma gerçekliği, Önderliğine sahiplenmesini hangi koşul altında olursa olsun sergileme iradesini göstermiştir.

Demokratik Konfederalizm Projesine sahiplenerek, hayata geçirmek için sarf edilen çabalar, böyle bir halkın umudunun adımları olmuştur. Bu adımın devamı olan REFERANDUM çalışmasıyla yükseltelen serhildanlar tüm kamuoyuna bir kez daha bunu kanıtlamıştır. Tüm bunlar içindeki ve dışındaki komploya hizmet eden eğilimlere, çete ve savaş örgütlenmelerine karşı yürütülen bilinçli bir mücadeleyle mümkün olmuştur. İMHAYA KARŞI YAŞAM HAKKI mücadelesi!

Başkan APO'nun, Türkiye'de açığa çıkarmaya çalıştığı demokratikleşme çabalarına eş ve ona layık bir mücadeledir. Başkan APO'nun, gerçekliğinde bir halkın tarihinin karaltılmaya çalışılması en büyük direniş noktamız olmalıdır. Kürt sorununa doğru çözüm arayan çevreleri ortaya çıkarma, onlara seslenme ve barış elini uzatma yaklaşımlarıyla bütünleşen, birleşen, 'Önderliksiz bir yaşama asla' diyen onurlu kürdün, onurlu insanın mücadelesi, süreci kurtaracaktır.

Dozgin Zozan

özgür yaşam diyalogları

Komploculuk esasta bir sınıflı toplum olgusudur

...Sümer tapınağını bu anlamda ilk kompo karargahı olarak da değerlendirmek gerçekçidir. Tanrılar ve kullarının mitolojik ifadeleri, bu konuda en çok incelenmesi ve çözümlenmesi gereken hususlardır. Özellikle tanrıların koordinatörü ve akıl hocası olarak Enki'yi çözmek hayli öğreticidir. Enki, adeta komploların tatlı bilgesidir. Tapınakta gerçekleştirilen komplonun en önemli bir parçası da kadın cinsinin düşürülmesidir. Sınıfsallıkla cinsel ayırımın iç içe gelişimine ilişkin en çarpıcı anlatımlar, Sümer mitolojisinin önemli bir özelliğidir...

...Kadın daha yeni düşürülmeğe çalışıldığı için, eski gücünün ne olduğu da dolaylı olarak anlaşılmaktadır. Mitolojide kadına yönelik aldatmacalar en çok tanrı Enki'yle dağ tanrıçası Ninhursag ve O'nun daha sonra ehlileşerek dönüşüm geçiren biçimi olan inanna arasındaki kavga ve uzlaş-

malarda görülmektedir.

Neolitik dönemin tanrıçası, adım adım Enki'nin sembolize ettiği erkek egemen toplum tarafından adeta yutturulmaktadır. Fakat inanna'nın kolay teslim olmayan, akıl dolu mücadelesi de hayranlık uyandırmaktadır. Sonunda genel olarak insan köleliğiyle kadının cins köleliğinin başlangıç noktası olarak, Sümer toplumunda rahip tapınaklarında ve kral saraylarında gerçekleşmesi, uygarlık tarihinin en temel buluşu olarak zafer kazanıyor. Kadın cinsinin, kendisinin düşürülmesi yetmiyormuş gibi daha sonra sistemin sürdürülmesinde en temel düşürme araçlarından biri olarak kullanılmasına sıra gelecektir. Tapınağa seçilerek ve eğitilerek doldurulan kızlar, düzen erkeklerinin avlanmasında en etkili malzeme olarak rol oynayacaklardır. Toplum böylelikle hem tapınağın yönetimine girer, hem de düşürü-

len tarafından düşürülür. En alçak kompo ilkin böyle düzenlenmektedir. ilk defa tapınakta iki cinsin köpekliği düzene muvazam güç vermektedir. Daha sonra bu sistem tapınaktan ilk geneleve taşınır. Tarihte ilk genelevin kültür ve inanç merkezi olarak ünlü Nippur kentinde kurulduğunu görmekteyiz. Musakkattin denilen genelev, artık tüm toplumun kirletildiği bir batakane rolü oynamaktadır. Toplum, düşürülen cins ve köle sınıfıyla bu bataklıkta bir daha çıkamamacasına debelenmektedir. Hani şairin "başım bir daha beladan kurtulamadı" dediği tuzak, özünde bu düşürülüşte en çarpıcı ifadesini bulmaktadır. Hem tanrıçadan, hem doğal özgür insandan intikam alınmıştır. Erkek egemen toplumun efendileri tanrılaşırken, kulları önce tapınakta, sonra kerhanede bir daha başını beladan kurtaramayacak kadar bataklıkta boğdurulacaklar-

dır. Uygarlık tarihi aslında bu iki kurumun gelişmesi olarak kendini sürdürecektir. Rahip tapınağı, havra, kilise, cami vb. kurumlara dönüşürken; kerhane, özel ev, genelev, hanedan ev, köylü evi, kentli evi biçiminde ayrı ayrı sürüp gidecektir...

...Komplo kötü niyetten veya tanrıların insanları sevmemesinden kaynaklanmamaktadır. Kötü ahlaklı insanların bir oyunu da değildir. Etle tırnak kadar sömürü toplumunun yapısına bağlı bir iktidar mekanizmasıdır. iktidarın görünen yüzü değil, görünmeyen yüzü daha önemlidir. Gerçek iktidar halktan, toplumdan gizlenmiş yüzde oynanır. Bu oyunun adı ise çoğunlukla komploculuktur...

...Bu gerçeklik kurum olarak PKK'nin, kişi olarak Abdullah Öcalan'ın ötesinde, onları aşan anlamlar içermektedir. Kürt halkının durumunu ne çağdaş sosyolojinin kavram ve teorileriyle, ne

de çağdaş siyaset bilimi ölçüleriyle çözümlenmek mümkündür. Olgunun kendisi mitolojik ve dinsel dönemin özellikleriyle örülmüş veya boğulmuştur. Belki fiziki olarak karşımızda bir halk durmaktadır. Kendini insan türünden saymaktadır. Ama çağdaş ölçülerle baktığımızda, Güney Afrika'nın zorlu kabilelerinden daha tanınmaz, kimliksiz, tüm doğal haklarından, hatta dilini bile özgür kullanmaktan uzak bir konumda olduğu görülecektir. Bu, insanlığın hiçbir ölçütüne sığmayan deşetengiz bir durumdur. Hem vardır, hem yoktur; hem insandır, hem değildir; hem halktır, hem değildir. Bu 'hem'ler daha da artırılabilir. Kaldı ki, resmi politikalar bu tarzı açıkça dillendirmekte ve uygulamaktadır...

Demokratik Konfederalizm Önderliği Abdullah Öcalan

Ji keça ciwan a mexdûra tecawuzê re, îdam...

Li Îranê, keçeke 18 salî, bi sûcê kuştina kesekî ku xwest bi tevî 2 hevalên xwe tecawuzî wê û biraziya wê ya 16 salî bike, cezayê dardekirinê stend. Li Îranê, ji 21ê Adara 2005an û vir ve, 90 kesên cezayê îdamê girtin, hatin kuştin

Keça ciwan a bi navê Nazênîn a Îranî ku kesê xwest bi tevî hevalê xwe, tecawuzî wê û biraziya wê bike kuşt û ji ber vî sûcê jî, bi cezayê dardekirinê girt. Li gorî îfadeya Nazênîn a dema bûyerê, anga Adara 2005an de da dozgeriyê, dema ku ew û biraziya wê Somayeh a 16 salî, bi tevî du xortan li parkekê digeriyan, rastî êrîşên 3 kesan hatin e.

Li hemberî êrîşê, herdu xortên bi wan re digeriyan reviyên e, ew û biraziya wê jî, dema ku xwestine birevin, dîsa rastî êrîşên heman kesan hatin e.

Nazênîn dazanîn, ji bêrika kesen ku dixwestin tecawuzî wan bikin, kêrek ketiye erdê û ji bo wan bitirsîne, yek ji wan birîndar kiriye, lê mebesta wê ya kuştinê tinebûye. Tenê wê xwestiye, xwe û biraziya xwe biparêze. Kesê bi navê Yusuf ku bi giranî birîndar bibû, dema ku rakiribûn nexweşxaneyê miribû.

Li gel, "Ji bo parastina namûsa xwe, min ev yeka kiriye" ya keça ciwan, dîsa jî, dadgeha Tahrana 71. bi cezayê dardekirinê ve, Nazênîn ceza kir.

Piştî Şoreşa Îslamê, Jin

Li Îranê, ji Şoreşa Îslamê û vir ve, bi piranî, keçên ciwan û jin, rastî êrîş û tundiya cinsî tîn. Di 4ê Çille de, li bajarê Şahrûd, koma Besic ku xwe weke leşkerên bi dil-milîsên rejimê bi navkirin, 2 keçên xwendevan, bi kezabê sewitandin. Keçên ciwan ên 20 salî, ji rûyê xwe, bi giran birîndar bûn.

Milîsên Besic, pêşiyê qurbanên xwe, li kolanan dorpeç dikin û dû re bi goti-

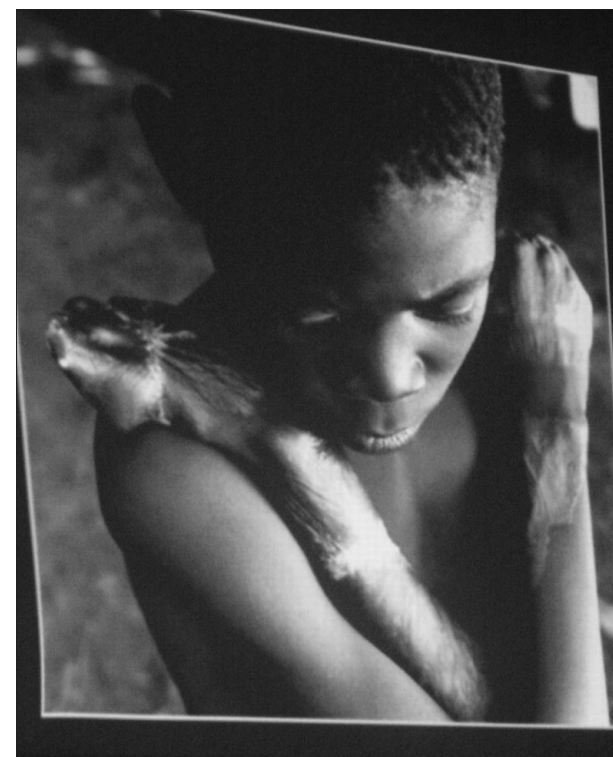
nan tacîz dikin. Berî demekê, keçeke ciwan, bi vî rengî hatibû kuştin û tê diyar kirin ku heta niha, bi hezaran kes, ji ber makyaj û kincên vekirî, hatine kuştin, birîndar bûne, rastî tecawuzê hatine, cezayê qamçî girtin e û rastî êrîşên bi gotin hatin e.

Li Îranê, li gorî zagonên ji sala

1979'an û vir ve, anga ji dema Şoreşa Îslamê û vir ve ketine meriyetê, zarokêkî kur ji 15 saliyê şûn ve, keç jî, ji 9 salan şûn ve, dikare bê înfazkirin.

ANF

Bi wêneyan nexweşên AIDS'ê

EDENE/ Di çarçoveya Mihricana 13 Kare Huner a Navneteweyî de belge-filma bi navê "Ruzgarin taşidigi fisiltalar" ku der-hêneriya wê Kerîm Bora dike û nexweşên AIDS'ê vedibê hate pêşandan...

Li Salona Şaxa Odeya Endezyarên Avahiyê ya Edeneyê di çarçoveya Mihricana 13 Kare Huner

a Navneteweyî de belge-filma hunermendê wêneyan Kerîm Bora ku nexweşên AIDS'ê yê li Afrîkayê dijîn vêdibêje ya bi navê "Ruzgarin taşidigi fisiltalar" hate pêşkeşkirin. Di belgefilmê de jiyana nexweşên AIDS'ê tê vegotin û bi temamî jî wêneyan hatiye amadekirin.

Li Şamê jinek kurd bi hovîti hate îşkencekirin

ŞAM/ Hate zanîn jina kurd a bi navê Xalîse Hesen Hîsen (33) ku bi angaştê endamtiya Partiya Yekîtiya Demokratîk (PYD) hatibû girtin, di girtîgehê di rastî îşkenceyek hovane hatiye.

Komîteya Hevgiriya bi Girtiyan re diyar kir ku jina kurd a bi navê Xalîse Hesen Hîsen ku di girtîgehê li Serbajarê Suriyeyê Şamê dimîne, rastî îşkenceyek hovane hatiye.

Komîteyê destnîşan

kir ku Hîsen di 4'ê kewçêra 2005'an de hatiye girtin û heta niha bi îşkenceyên cuda re rû bi rû maye. Komîteyê eşkere kir ku ew ji ber rewşa tendurîstî ya Hîsen di nav fikaran de ye.

Komîteya balkişand ser şopên îşkenceyê yê li ser termê Hîsen ku li bajarê Qamişloyê hatiye dinê, xwest ku rayedarên Suriyeyê di zûtîrîn demê de li hemberî vê yekê bikevin nav tevgerê û vê rewşê zelal bikin.

Cezayê hucre yê 20 rojî ya li Rêberê Koma Komalên Kurdistan hat birîn, bi rastî ji bo Kurdan e

A. Avesta Aydın

Dostanî weke çemekî di navbera herdu dilan de diherike ye, hem cihên jê tê paqij dike û hem jî, cihên diçê.... dibêje di cihekî pirtûkekê an jî, di peyvên bi avir ên di nameyekê de neqîşkirî.

Her çarşem, dilên kurdan jî di navbera herêma Marmara û girava Îmraliyê de, diavêje. Çendîn car wê paqij bibûya eger destûr bihata dayîn. Lê yên ku naxwazin hene.

Endamê Hewldana Referandûma Ji bo Ocalan, li gorî dîroka 20ê Çille daxûyanîyek da û diyar kir ku ji bo referandûmê milyonek îmze hatiye kom kirin. Ev demeke dirêje ku referandûma "Ez Abdullah Ocalan weke îradeya

xwe ya siyasî qebûl dikim" hatibû dest pêkirin, ez bawer dikim ku gel ji ber, pêwistiya jî qelem û kaxizê nabîne, anga dibêje ez tim pişt soza xwe me, hinekî sist dimeşiya. Lê dema ku cezayê hucre yê 20 rojî li Rêberê Koma Komalên Kurdistan Abdullah Ocalan hat birîn, hemû Kurd bi çalakiyên protestoyî helwesta xwe danîn holê...

Li çar parçeyên Kurdistan, Tîrkiye, Ewropa li hemû cihên Kurd lê dijîn dengê "Ez Rêberê Koma Komalên Kurdistan Abdullah Ocalan weke îradeya xwe ya siyasî qebûl dikim" di guhê me de deng veda. Li girtîgeha Edeneyê, girtiyekî PKK'yî, ji bo şermezarkirina tecrîda di hundirê tecrîdê de, agir

berda bedena xwe. Li Ewropayê jî, herî zêde dengê ciwan û jinan hat. Jinên Kurd, li bajarê Hollanda Den Haagê, meş û mîtingeke protestoyî li darxistin. Jinan derbarê rewşa Ocalan de, dosyayek pêşkêşî Dîwana Edalet a Lahey û Parlemena Hollandayê kirin. Jinan bi meş û mîtinga 18ê mehê ve, starta rêzeçalakiyan ên di 15 Sibata, 8 Adar, 21 Adar, 4 Nîsanê jî dan...

Gelek sazîyên sivîl jî, bûyer, weke tecrîda di nav tecrîdê de, bi nav kirin û nerazîbûnên xwe anîn ziman.

Bi kurtasî em dixwazin bibêjin ku dixwezîn, ji hemû aliyan ve, Kurdan tine bikin û tenê rêyek li pêş kurdan dimîn e. Ew jî, bi ber-

sivdayînek lezgîn ve, dibê.

Aliyên berdewamiya şer dixwezîn û hukumet û dewleta bêdeng, hevûdu temam dikin.

Lê Kurd jî, li hemberî "politîkaya tinekirinê" li ser piyan e.

Gelê ku di bûyerên Şemzînanê de, çawûşê pişpor ê kuştinê û hevkarên wî, li ber çavên cihanê, radeştî mercîyên pêwendîdar kirin, lê piştî demekê serbest hat berdan. Bi vî biryarê ve, fikarên gel, mîsoger bûn. Dema ku kujer hatibû girtin, serokên leşkerî yê Tîrk daxûyanî dan û diyar kirin ku ew kujer ji nêz ve nas dikin û bi vî rengî, tesîr li ser kesên dozê bi rêvedibin kirin. Ne tesîr, bi rastî biryara doze di serî de hatibû dayîn.

Kurdan jî, nerazîbûna xwe dîsa weke roja destpêkê, bi çalakiyên protestoyî ve danxûyakirin.

Lê Mehmet Alî Agca re, em çî bibêjin. Kujerê gelek demokrat, azadîxwez...

Îtalya bendê ye ku Agca dest bi îtirafên xwe bike. Lê mixabin destên bi xwîn ên di nav dewleta wî de, wî diparêzin hene. Ne bi mudaxaleya dewletê, bi mudaxaleya bûyerên weke Sûsûrlûkê çiqasî gelek tişt ronî kiribin jî, gelek tişt di rûpelên dîrok ên reş de veşartî man.

Lawma jî, helwesta me girîngs e

Aysel Avesta AYDIN
avesta_aydin@hotmail.com

Namûs, tenê ji bo jinan...

Li gorî lêkolînên li Tirkîyê pêk hatin, rastiya namûsê tenê ji bo jinan derbazdar e

Li gorî lêkolînên Komeleya Nufusbilim ya bi piştgiriya Bernameya Pêşveçûn a Neteweyên Yekbûyî ve pêk anî, li Tirkîyê namûs, weke kontrolkirina zayendiya jinê tê fêmkirin. Li gorî lêkolînê, zilamên ciwan, di mijarên weke keçinî û berdanê de jî, gelek paşde man e.

Hevdîtînan li taxên cûrbecûr ên Batman, Riha, Edene û Stenbolê pêkhatin derxist holê ku namûs, tenê ji bo jinan derbazdar e.

Li hemû bajarên lê hevdîtînan pêkhatin, namûs weke jin, laşê jinê, zayendiya jinê û kontrolkirina wê hat fêmkirin.

JINA BI NAMÛS KÎ YE?

Li gorî encamên hevdîtînan:

- * Jina bi namûs keçtiya xwe diparêze.
- * Têkiliyên derveyî zewacê pêş naxe.
- * Kincên vekirî xwenake.
- * Li gorî civakê tevdiqer e.
- * Li gorî kevneşopîyan, wezî-feyên xwe bicîhtîne.

ZILAMÊN CIWAN, BAŞ NÊZİK NABIN

Li gorî lêkolînê, mêjiyê zilamên bi temenê 18, 25 salî, di mijara keçî û berdanê de, gelek

teng e. Zilamên bi temenê mezin-tir, li gorî wan baştir difikirin. Bilî jinên neçûne dibistanê, li gund mezin bûne û jinên temen mezin ên girêdayî olê; nêzikatiya jinan a derbarê namûsê de, ji zilaman nermtir e.

LI GORÎ JINAN NÊZİKATIYÊN ŞAŞ, SEDEMA BERDANÊ YE.

Herçiqasî piraniya jinan, peyva namûsê, bi zayendiya jinê ve, bi ravebikin jî, reva keça azeb a bi dilketiyê xwe re, derveyî namûsê nayê nirxandin. Jin di mijara, nêzikatiyên şaş de, berdanê baş dibînin.

KUŞTÎNÊN LI SER NAVÊ NAMÛSÊ

Kuştinên, li ser navê toreyê, bi biryara meclîsa malbatê ve pêk tên, ji kuştinên li ser navê namûsê yê din cûda tên nirxandin. Jinên ku li Stenbolê, pê re hevpeyvîn hatine çêkirin, têkiliyên kuştinên li ser navê toreyê, bi pirsgirêkên herêmên bakûrê Kurdistanê re, datînin.

Rewşa zilamên ku jinên wan, bi kesên din re têkiliyê datînin û dikujin jî weke "Bûyerên tên serê hemû kesan" tên nirxandin.

RAMAN Û HELWESTÊN DERBARÊ, KUŞTÎNÊN LI SER NAVÊ NAMÛSÊ DE

Li gorî lêkolînê, raman û helwestên hin kesan ên derbarê kuştinên li ser navê namûsê wisa ne:

Kesên ku piştgiriya kuştinên li

ser navê namûsê dikin: Ev kesan, bi vekirî dibêjin ku yê derveyî namûsê tevdiqerin, divê bên kuştin. Ev kes zêdekirina cezayê ya li sûcdarên kujerên namûsê tên birin jî, rexne dikin.

Kesên ku piştgiriya bi şert didin kuştinên li ser navê namûsê: Kesên di vê beşê de cih digirin, dibêjin, kuştin tiştekî rast nîn e, lê

dema ku mirov bûyerên wisa yê derveyî namûsê re, rû bi rû dimînin, wê demê mirov nizane ku wê çawa nêzik bibe.

Kesên ku kuştinên li ser navê namûsê, weke encama zextên civakî dinirxînin: Kesên di vê beşê de dibêjin ku di encama zextên civakî de, ji bilî kuştina li ser navê namûsê, ti rê tine ye. Kesên ku temamî, li hemberî

kuştinên li ser navê namûsê ne: Kesên di vê beşê de cih digirin jî, difikirin ku, herçiqas derveyî namûsê tevbigerin jî, divê mirov neyên kuştin. Ji hin kesên di vê beşê de cih digirin jî, mijarê bi olê ve, tînin ziman û dibêjin: Mafê kesekî tine ye ku rihê Xweda daye, bistînin e.

Werger Avesta Aydın

Baran dibarî

Kesekî gotin nehiştin ji bo min ku li ser baranê bi bêjim. Baran hemî ji xwera birin kargehên vî bajarî jî. Qey rû reşiya me çavên wan tîr nekîr ku ru yê baranê di nav teniyê de hiştin?

Neha ez xizanê baranê me...

Geştevanek ku li ruyek sipî di gerê...

Waye dîsa kemanekê dest bi girî kir û peşkê baranê barîn.

Ku baran dibarî çima bîna te ji axê dihat û ji bayê payizê dengê te nizanîm... Bîna firîkê genim... gîyakê sêva... bîna zozana...

Dûh di kolaneke vî bajarî re bûhûrîm, rastî keçikek pênc salî hatim. Parsekî pê didan kirin. Bi çavên wênî hiştin û destên wên

piçûçik jî...

Li aliyê dî yê kolanê, jineke por zer û esmer dilê xwe bazar dikir bi mîrekî re... ji zilê re di got:

"Bi kerin bi rastî wê gelekî li we werê." Bi gotina xwera jin di êşiya û guleke çilmisî li ru yê wê kon vedida...

Ezman sor digirî û baran di lewitî... mişt xwîn di bariya... Ewr reş vedirîşîyan û baran mişt reş di bariya...

Baranek rûreş di barê û ez bêriya baranê dikim. Bêriya axê.

Bêriya bîna te ya ku binevş jê di furiyan. Bêriya baranek ku dema di barîya rûyê keçika xweşik dikir...

Axîna baranek ku jinepîran boy derman vedirîştin di kedûnê sed salî de diqînim.

Çi bêriya baranek ku dida nav baxê evîndar, di stranan de gûl vedikirin û wekî çemekî di herikî dilê helbestvanan dikim...

Da ku karibim li vir bijîm, baranê rusipî bişiyê...

Dosto, ji wî warê evîna, ji wê dehla darên biya, dengê baranê bişiyê.

Ji hembêza çiya, ji nav kenê keçikên tîr evîn, ji şewqa çavên xorta ji zimanê hêviyan, wekî şîrê sipî barana bi barîne...

Bîna axê, beybunên tîr baran, kenê ji dil, çavên mehsûm, destên germ, û xwe bişiyê dosto, Ji dilê xwe yê kevin, yê ji tama barana...

Fatma Savcı

Awêneya Rindan: Prensesa Reqasa Kurd Leyla Bedirxan

Lê Leyla jineke bihêz, dildar bû û bi xwe bawer bû. Gelo jineke ku kesayetiya wê ne bi hêz be dikare bireqise?

Leyla Bedirxan kî ye ?

Leyla Bedirxan di sala 1908'an de li Stenbolê ji dayik bû û keça Abdullrezak û Henriette Bedirxan e. Diya wê li Viyana jiyaye û li wir perwerdehiya xwe kiriye û ew jineke avusturyalî ye. Bavê Leyla, Abdullrezak jî ji malbata Bedirxaniyan e ku di nava kurdan de xwedî gotin bû. Leyla li Almanyayê dibistaneya baleyê xelas kir. Keçeke Leyla Bedirxan heye. Navê wê Nevîn Solh e. Leyla Bedirxan li Parîsê di sala 1986'an de jiyana xwe ji dest da.

Dema hişyar bû ji xewê, zinge zinga çepikan hê jî di guhên wê de deng vedida. Şeveke havînê bû. Kirasekî şevê ye tenik li ser wê bû. Bayê tenik hem perdeya li ber pacê dihejand û hem jî giyan dida bajarî. Ji nava nivînên xwe rabû û ber bi pencereyê ve meşiya. Bayî bedena wê ya xwêdanî girtî, radimûsa. Bi hestên kûr li bajarê Qahîreyê temaşe kir. Hema bêje reqasa reqasvana bi nav û deng Isadora Duncan

ku ji bo Leyla bûbû îdolek bi dawî dibû. Temaşekirina wê jî ji bo Leylayê xweneke mezin bû. Ji ber vê yekê jî xeyal nedikir û ew yek bi tenê dijiya. Prensesa Reqasê ya Cîhanê Isadora Duncan, wê demê di çarçoweya tûrneya xwe ya Rojhilatê de hatibû Misirê û wê yekê kêfa Leylayê xweş kiribû.

Leyla Bedirxan, bi kesayetiya xwe û bi jîniya xwe di demekî herî hesas ê emrê xwe de bû. Lê ji niha ve bi xweşikbûna xwe bala her kesê dikişand. Ew bi xweşikbûna bedena xwe hesiyabû û ew ji temenê xwe yê biçûk heta niha bi dizî direqisî. Her çiqas malbata Leylaya biçûk xwest ku peşiyê li xwesteka wê ya reqasê bigire jî wan nidikarî pêşiyê li evîna wê ya reqasê bigirin. Destpêkê li Qahîrê û piştê jî li Swîstreyê, wê periyên reqasê temaşe dikirin. Leyla piştî ku çû Viyanayê dest bi xwendina dibistana reqasê kir. Leyla, cara yekemîn li Operaya Viyanayê derkete ser dikê.

Li ber deriyê dikê jineke ku cilên reqasê li xwe kirine radiwestiya. Di nava tariyê de jineke ku di nava cilên sipî de bi pora xwe ya reş, li cihê xwe mat mabû. Çiqên wê yên dirêj dilerizîn. Gelo ji tirsê an jî ji fikarê bû? Gelo ji çosa dilê bû lerizîn? Wê jî nedikarî vê yekê bi nav bike. Ji hundir dengê jinên ku bi operayê re distirîn bilind dibû. Bi cilên xwe yê heyî li hemberî şemla dikê mat dima û ji vê yekê ditirsa. Ev hest bûn sedemê lerizîna wê. Van hestên wê yên xwedanxwer piştî çend deqîqeyan cihê xwe ji serkeftineke bandorker a li ser dikê re hişt.

Bi derketina xwe ya yekemîn a ser sahne, edî rexnegirên hunerê û rojnamevanan Leyla keş kiribû. Prensesa rojhilatî bi xweşikbûn û reqasa xwe dibe mijara gelek sohbetan. Şahmara Rojhilatê bi bi taybetiya xwe dibe sembola 'yê/ya din'. Hêj Leyla kêf ji bicihati-na xeyalên xwe negirtî, bi êşa rastiyê re rû bi rû dimîne. Bi îdiaya ku 'reqasên pîroz' qemar dike, ji Stenbolê, Qahîrê û Kurdistanê nameyên gefan ji bo wê tên. Bi van gefan qedemên Leylayê ji bo demekî dişikên. Li

ser sedemên van gefan difikire lê wateyekî nade van nameyan. Reqas (dans) ku li rojava wekî karekî hunerî yê profesyonel dihat zanîn, li Rojhilata Navîn wekî karekî ji rêzê ku kesên ji rêzên dikin dihat pejirandin. Ev kar ne li gorî keça begekî ku di hate nasîn bû!

Wê dizanî ku heta dawiya emrê xwe nika-re tenê ji bo xwe bireqise û bi vî rengî dilşad bibe. Wê dixwest ku stêrkên ku di dilê wê de veşartî derxîne der. Leyla guh nade gefan û li hunera xwe vedigere. Ji ber vê yekê ye ku navê wê di nava tu berhemên malbata Bedirxanan de derbas nabe. Navê Leylayê di dîroka reqasê de wekî yekemîn balerîna kurd derbas dibe û ew li Amerîka, Ewropa û gelek cihên din beşdarî bernameyan dibe û edî ew reqasvaneke bi nav û deng e.

Leylayê xem û kesêrên ku di dilê wê de veşartî bi baskên xwe yên wekî yên mînmîni-kan sivik, belav dike. Û di dawiya her reqasa

xwe ya li ser dikê de çengên xwe wekî ku bifire vedike. Leyla wekî sosina ku di biharê de vedibe bû. Wê dizanî ku ew wekî di biharê de demildest vebûyî, dê rojekî jî biçûmîse. Herî zêde ji vê yekê ditirsiya. Leyla, li rojava bûbû zimanê gelên birûmet ên rojhilatê. Leyla jî wekî xwedavendên Serdema Antîk ên navê; Înana, Îsîs, Belkîs bû. Leyla ku bi efsûn û egzotîzma Mezopotamyayê reqasên rojhilatê pêşkêşî gelên Cîhanê dikir. Leylayê bi Isadora Duncan re li ser heman dikê dans nedikir lê cilên wê ji hêla heman kesê ve dihatin durîn û bûbûn stêrkên heman demê.

Leyla navê xwe ji prensesê rojhilatî girt û navê xwe wekî reqasvaneke kurd a ku stêrka wê li Ewropayê geş bûye, li dîrokê nivîsand.

Wikipedia/Kurdi

Jina ku bi kêmasî tê dîtin, esasê wê derewa herî rajêr a mêrê windakiriye

Azadiya jinê ya rast, bi rakirîna viyan û hestên koleker ên mêr, bav, dildar, bira dost û hwd. encex gengaz bibe. Evîna herî baş, xweyîtiya herî xeternak e.

Heta ku em hemû qalibên raman, ol, zanist û huner ên ku bi serdestiya mêr neyêxin bin nixandineke tund, nasnameya jinê ya azad der-nakeve holê. Pêwîste pêşî jin bibe malê xwe heta ku ji malbûnê rizgar bibe. Jina ku ketibe rewşa mal û xweyîtiyê, dê pêşiyê li birûmetbûna mêr jî bigire. Rabûn û rûniştina bi jineke wiha re, ji bo mêrê azad jî asteng e. Jineke ku wiha hatibê daxistin, ji berevajî ve dibe mêrê daxistî.

Girêdana asta azadiya civakê ya bi asta azadiya jinê ve, destnîşankirineke rast e. Dema em ji aliyê xweşikayiyê ve li mijarê

binihêrin, diyar e ku kesê ne azad be xweşik jî nabe. Herwiha jiyana-ke ku nexweşik be, encex li sînorên pîmat pêkwere. Weke nihêrîna li damezraka huner, nihêrîna li damezraka jinê ê rast-teqîntir be. Ne weke mal û milk, ne weke karker û gundiyan. Dîtina jinê ya weke perçeyê hestiyar ê xwezayê, fêmkirina ku pîrozîyekê hildigire, bangkirina wê ne bi zimanê mêrê serdest, têgihîştina zimanê jinê yê bisir, ji aliyê jiyane-ke xweşik ve, pîr girîng e. Pratîka civakî ya herî ne baş, serdestiya mêr ku li jinê ferz dike û bêteşeya wî ye. Ti tişt li qasî helwesta mêr a hov ku li ser jina bêçare hatî hiştin, ne qederparêz e. Li gor min mêrê herî bihêz, têgihîştî, hestiyar, yê ku ji wekhevî û azadiyê fêhm dike, her-wiha demokrat û civaka bi wan ve girêdayî, bi pîvanên li hember jinê ku em destnîşan dikin û bicihanîna pêdiviyên wê de pêkwere.

Civaka ku herî bêtir di koletiyê de kûr bûyî, civaka ku jinê biçûk dixê ye. Civaka ku herî bêtir ji jiyana fêhm nake jî, civaka ku jiyaneke bêser û ber bi jinê re qebûl dike ye. Dîsa jiyana herî ne baş û ji

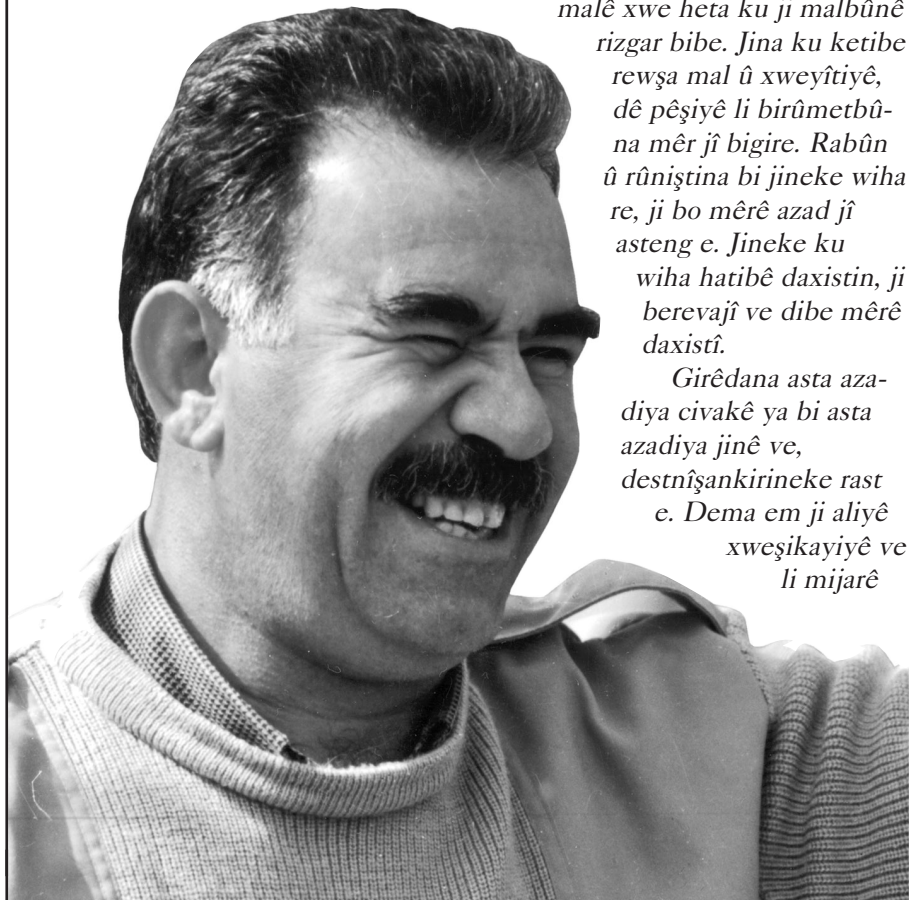
peroşdarî û watedariyê dûr, jiyana bi jina kole re ye.

Dema em di bin van nixandînan de li civaka Rojhilata Navîn binihêrin, em ê çêtir fêhm bikin bê çima li paş e, bê wate, zalim, kereh û tenegehîştî ye. Ev yek baş diyar e, dema ku civaka mêr hevqasî hêsan, ji xweşikayiyê dûr û weke mêl li jinê binihêre, bextewar nabe û dê ji aştîyê bêpar di nava kerehiyê de bijî. Civakên mêr ên bi vî rengî, nikarin pîrozîya jiyane, bilindîya welat, rûmeta rast û nêzîkayîyeke bi wate ya li xwezayê biafirînin. Dema ku nikaribin biafirînin jî, wek hêncetê dê "jina şeytan" nîşan bidin. Şeytan û jina ku bi kêmasî tê gotin, dereweke mêrê ku herî bêtir winda kiriye. Hata ku li hember bîrdoziya bi serdestiya mêr, sinc, hêza civakî û takekesan têkoşîneke hêzdar neyê dayîn, jiyana azad nayê qezenckirin. Civakeke demokratîk a ras nayê afirandin.

Bi awayek berbiçav têkoşîna azadiya jinê, ji damezrandina partiya xwe heta bi tevgera jinê ya girseyî, heta bi rêxistinbûna civaka sîvil û heta bi damezrakkbûna siyas-

eta demokratîk, pêwîste di nava hev de were meşandin. Jin çiqas ku ji destê civaka bi serdestiya mêr rizgar bibe, bi însiyatîfa xwe ya azad tevbigere û bihêz bibe, dê hewqasî bibe xwedî kesayetiyeke azad û xwedî nasname. Negirêdana serî angî "aqil", helwesta herî esil e. Em ji çarçef û laçikê bigirin heta bi porno, rajêriya sepandinên ku bi destê mêr li ser jinê tên ferzkirin, ti caran li qasî xirabîya çîn û neteweyan nabe. Herwiha destekdayîna hêrsa jinê, bîrûbaweriya wê ya azadiyê û tevgera wê, nixê herî bilind ê rêhevaltî û mirovatiyê ye. Rojhilata Navîn liqasî çanda xwedawendiyê, herêmeke şaristaniyê ye ku koletiya jinê herî bêtir lê tê jiyandin e. Pêwîste bi pêkanîna sêyemîn a şikandina zayendî, ji bo jinê meşeke mezin bête destpêkirin. Rabûna ketinên mezin jî de mezin be. Di vî bingeşê de, dema em weke bawermendên ola xwedawendeke nû nêzîk bibin, em ê bigihîjin dayikbûna pîroz û jinîtiya evîne yên ku em heq dikin.

Rêberê Koma Komalên Kurdistanê Abdullah Öcalan
Werger: Jîr Dilovan

'Vrouwen lopen Salarisachterstand in'

Vrouwen lijken de achterstand in hun salaris ten opzichte van mannen in te lopen. Dat blijkt uit de Loopbaan Enquête 2005 van Intermediair. Het weekblad heeft de resultaten donderdag bekendgemaakt.

Uit het onderzoek onder ruim 7000 hoogopgeleiden komt naar voren dat de lonen van vrouwen werkzaam in de IT vorig jaar met 5,5 procent stegen. De salarissen van mannen in de sector klommen met 3,8 procent.

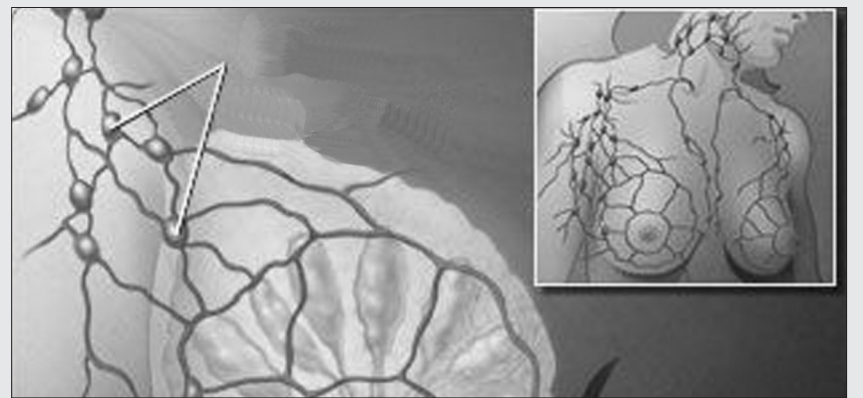
Volgens Intermediair doet deze ontwikkeling zich in bijna elke sector voor, behalve in de zakelijke dienstverlening. "Zelfs in een traditioneel mannenbolwerk als de industrie gaan vrouwen er harder op vooruit", aldus de onderzoekers in het weekblad.

Begin vorig jaar startte het ministerie van Sociale Zaken publiciteitscampagne om ongerechtvaardigde beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen terug te dringen. De Arbeidsinspectie constateerde in 2002 een onverklaarbaar verschil tussen vrouwen en mannen in het bedrijfsleven van gemiddeld 7 procent.

Intermediair kijkt in het jaarlijkse onderzoek ook altijd naar de positie van starters op de arbeidsmarkt. Uit de resultaten blijkt dat hoogopgeleiden met weinig werkervaring het vorig jaar goed hebben gedaan. Hoogopgeleiden met minder dan vijf jaar ervaring kregen vorig jaar 5,4 procent meer loon dan in 2004. In dat jaar daalde nog hun gemiddelde loon.

Haarlem/nu.nl

Minder kans op Borstkanker bij Marokkaanse Vrouwen

Turkse en Marokkaanse migrantenvrouwen van de eerste generatie hebben minder kans op borstkanker dan Nederlandse vrouwen. Naar schatting een op de tien vrouwen in Nederland krijgt de aandoening. Bij in Nederland wonende Marokkaanse vrouwen is dat ongeveer een op de vijftig, bij Turkse vrouwen een op de dertig.

Dat blijkt uit onderzoek waarop het hoofd kankerregistratie van het Integraal Kankercentrum Amsterdam (IKA), de arts O. Visser, woensdag promoveert. Visser baseert zijn onderzoek op gegevens van ongeveer 16.000 vrouwen uit Noord-Holland en de regio Den Haag tussen 1988 en 1998.

Uit het onderzoek blijkt verder dat ongeveer een op de twintig Surinaamse vrouwen borstkanker kreeg. Het risico op borstkanker bij vrouwen uit Indonesië en de Antillen is ongeveer even groot als dat van de gemiddelde Nederlandse vrouw.

De kans op borstkanker van allochtone vrouwen van de eerste

generatie bleek vaak overeen te komen met de frequentie van borstkanker in het land waar zij vandaan komen. Die is in Turkije, Marokko en Suriname lager dan in Nederland. Nederland scoort volgens Visser slecht op internationaal niveau: het hoort tot de landen waar de ziekte het meest voorkomt.

Een van de risicofactoren voor borstkanker heeft te maken met het krijgen van kinderen, vertelt Visser. Vrouwen die op jonge leeftijd kinderen krijgen, lopen minder risico. Hoe meer kinderen, des te kleiner de kans op borstkanker. Bovendien blijkt uit eerder onderzoek dat vrouwen die borstvoeding geven, minder risico lopen. Dat zijn allemaal zaken die in Turkije en Marokko vaker voorkomen dan in Nederland.

Of de risico's hetzelfde zijn voor de tweede generatie migrantenvrouwen uit Turkije, Marokko en Suriname, valt dan ook te betwijfelen.

Amsterdam/telegraaf.nl

Eetbuienstoornis/Anorexia

Eetbuienstoornis wordt meestal aangeduid met de Engelse naam Binge Eating Disorder (BED), of soms met 'Compulsive Overeating', dwangmatig eten. Het verschil tussen deze twee is dat er bij BED sprake is van (vr) eetbuien, waarbij snel zeer grote hoeveelheden worden gegeten, terwijl bij Compulsive Overeating er sprake is van een meer gelijkmatige spreiding over de dag. Deze eetstoornissen lijken in veel opzichten op anorexia en boulimia. De lichamelijke effecten kunnen verschillen, maar de sociale en psychische aspecten tonen veel overeenkomsten. BED kan leiden tot gebrek aan essentiële stoffen (zoals vitamines, mineralen), en het uit balans raken van de natrium/kalium huishouding. Dit zijn heel gevaarlijke effecten.

BED is veel meer dan alleen soms een frustratie "wegeten". Het kan je hele leven gaan overheersen, en dan wordt het tijd om er iets aan te doen, en

steun en hulp te zoeken voor je probleem. Ook als je geen duidelijke lichamelijke klachten hebt, is het verstandig in te grijpen. Hoe eerder je hulp zoekt, hoe groter de kans op genezing.

Anorexia

Als anorexia-patiënt zit je echter in een paradoxale situatie. Je bent immers zo bang om te eten, dat je juist helemaal geen hulp wilt zoeken. Het benoemen en aanpakken van je probleem betekent immers dat je je gedrag moet veranderen - en dat roept nu juist enorme angst op.

Als je anorexia hebt, is het belangrijk dat je hulp zoekt. Maar ook als je nog geen duidelijke lichamelijke klachten hebt, is het verstandig in te grijpen. Hoe eerder je hulp zoekt, hoe groter de kans op genezing.

'Koran Sluit Emancipatie Vrouwen Niet Uit'

De traditie van familie-eer staat de seksuele emancipatie van Turkse en Marokkaanse meisjes en vrouwen in de weg. Maar de koran biedt uitgangspunten om de (seksuele) emancipatie van deze groep te bevorderen. Dat stelt de Rutgers Nisso Groep in een literatuurstudie naar de seksualiteit en relaties van Turkse en Marokkaanse Nederlanders.

De onderzoekers constateren daarnaast dat er in Nederland verschillende factoren zijn die de ontwikkeling van een positief zelfbeeld bij Turkse en Marokkaanse jongens ondermijnen, hetgeen ertoe kan leiden dat zij over de schreef gaan. Een negatieve houding van Nederlanders ten opzichte van Turkse en Marokkaanse jongens kan dit gedrag bevorderen.

Gedwongen uithuwelijking, eerwraak en vrouwenbesnijdenis worden vaak ten onrechte met de islam in verband gebracht, schrijven de onderzoekers. "Deze verschijnselen worden in islamitische heilige Schriften juist verboden en recente hervormingen in het Marokkaanse familierecht laten zien dat vrouwenemancipatie en de islam zelfs kunnen samengaan."

De onderzoekers menen dat Nederland Turkse en Marokkaanse

meisjes en vrouwen veel perspectieven voor zelfontplooiing en emancipatie biedt. Allochtone jongens hebben doorgaans meer problemen. Desondanks is de tweede generatie Turkse en Marokkaanse jonge mannen aanzienlijk minder traditioneel dan hun ouders op het gebied van de islam, familie-eer en de verhouding tussen mannen en vrouwen, aldus de onderzoekers.

Op het gebied van seksualiteit hebben meisjes en jongens nog een grote achterstand, stellen de onderzoekers vast. Hun kennis is beperkt en traditionele opvattingen zijn nog voor een deel intact. Voorbeelden daarvan zijn de maagdelijkheidseis bij partnerkeuze, die wel voor meisjes maar niet voor jongens geldt, en de afwijzing van homoseksualiteit.

De Rutgers Nisso Groep vindt dat er in het Nederlandse integratiebeleid meer aandacht moet komen voor seksualiteit. Een feministische studie van de islam kan dienen als beginpunt voor de emancipatie van vrouwen. Een leerstoel islamfeminisme kan hierbij volgens de onderzoekers helpen.

Utrecht/telegraaf.nl

Hüznün Sesi; Meryem Xan

Hüznün ve hasretin sesi Meryem Xan, içten ve gönülden şarkı söylerdi. Ve o an tüm benliği şarkıyla dolardı. Onun şarkılarına otantizm, asalet, orijinal Kürt gırtlığı ve ezilen Kürt kadınının sesi yaşamıştır.

yüyen bir Kürt kızdı. Yaşlı kadınların loriileriyle zılgıt atmaya öğrenmişti. Meryem Xan, eşine çok defalar "Ben sanatsız yaşayamam" diyerek ricalarda bulunmuştu. Ancak eşi "Biz büyük bir aileyiz. Bizim ailemizden bir kadın şarkı söyleyemez" diyerekten, sevdiği kadının yüreğini dağılayan bir yara açmıştır.

Meryem Xan, iki ayrı tercihle karşı karşıya kalır ve "Sanatsız yaşarsam ölürüm" deyip, eşinden ayrılmıştır. Çok genç bir yaşta yaşadığı bu durum feodal ortam tarafından ayıplanmasına sebep olmuştur. Eşinden ayrıldığı anda daha yirmi yaşındadır.

Güzelliği ve sesiyle, alnı açık yürüyüşü ve zerafetiyle göz dolduran bu kadın, eşinden ayrıldıktan sonra hayata ve geleceğe dair planlarını unutmuştu. O artık hayatı doyusya yaşayan, düğünleri şen yapan, dengbêjlerin cemaatinde önünde saygıyla kalınan kadın olmak istemez. Çünkü; yanında sevdiği yoktur ve hayata küsmüştür. Meryem Xan, eşinden ayrılırken yaşadığı kederi 1937'de yazdığı şarkıda dillendirir.

"Mihemedo Ronî/Ben ne dedim ki sen küstün?/Çayırın otu benimle Mihemedimin arasında kurudu/Benimle Mihemedimin arasında fesatlık yapan/Eğer kadınsa Allah'ım çocuk doğurmasın/Eğer erkeğe Allah'ım hiç evlenmesin/Eğer kızsızsa Allah'ım hiç mutluluk görmesin"

Bağdat'ta gidiş
Bir dönem İngiliz müzik şirketleri

Bağdat'a gelerek, Kürtçe, Arapça, Farsça, Ermenice ve Süryanice söylenen şarkıları kaydedip pazarlamaktadırlar. Bu nedenle birçok yöreden sanatçılar Bağdat'a akmaktadır. Bunu duyan Meryem Xan da "Bağdat'a gidip sesimi kaydedeceğim. Sesimi kaydettiğim o an artık ölebilirim" der.

Meryem Xan, 1936 yılında Musul'a ve Bağdat'a gider. Orada amcasının kızı Elmas Xan'ın (1874-1974) evine yerleşmiştir. Elmas Xan'ın evi o dönem sanatçı, siyasetçi, aydınların uğrak yeri olan bir yer özelliğindedir.

Sanat dünyasına giriş

Meryem Xan, Elmas Xan'ın evinde Mihemed Arif Cizrawî, Hasan Cizrawî, Nesrîn Şerwan (Şirnaqî), Ali Merdan, Tahîr Tofik, Saîd Axayî Cizîrî, Fewziye Mihemed ve birçok kişiyi daha tanıır. Büyük ustaların arasında bir gün şarkı söylemeye başlar. Herkes bu büyük ses karşısında hem duyulanır, hem de hürmet gösterir. Meryem Xan doyulmaz şarkılar söylenen akşamlarda baş köşeye oturur.

Meryem Xan, günün birinde amcasının kızından izin alıp bir ev kiralarak, kendi evine yerleşir. Müzik şirketleri de kısa süre içinde Meryem Xan'ı bulur.

Meryem Xan da ilk plağını ve ardından diğer plaklarını çıkarmıştır. Her plakta bir şarkı vardır. Meryem Xan'ın en önemli özelliği: Kirmançî lehçede plak çıkaran ilk kadın sanatçı olmasıdır da.

1939'da Bağdat Radyosu açılır ve kadrolu sanatçı bulmak için ses yarış-

ması düzenlenir. Yarışmada, Meryem Xan birinci olur. Hakimiyet, güzel ses, stil, melodi, acılı sesi ve bütün bedenine yansımaları onu birinci yapmıştır.

Meryem Xan, radyoda çalışmaya başladıktan sonra halk içinde söylenen birçok şarkıyı toplamış ve Bağdat radyosunda yayınlamıştır. 200 üzerinde şarkı okumuştur.

Kişiliği ve ruh dünyası

Onu yakından tanıyanlardan Mihemed Arif Cizrawî, Bağdat radyosuna verdiği bir röportajda şöyle diyor: "Meryem Xan'ın elbiseleri moderndi. Ama ruhu, yaşamı, sanatı Kürtçe'ydi. Kürt adetlerine bağlıydı. Şarkı söylerken içten ve gönülden söylerdi. O an tüm benliği şarkıyla dolardı."

Meryem Xan, usta bir ses sanatçısıydı. Onun şarkılarında otantizm, asalet, orijinal Kürt gırtlığı ve ezilen Kürt kadınının sesi vardı. Sesi alto tabakasıydı. Heceleme ve cümlede dili berrak ve güzeldi. Her şeyden önemlisi sesinde hüznün ve hasret duyulur. Ritmik bir şarkıda da bu hissedilir ama bunu onun sesinden dinlemek çok ayrı bir zevk vermektedir insana.

Bu büyük sanatçı 1949'da Bağdat'ta öldü. Ölümü hakkında Elmas Xan şöyle demektedir: "1949'da Meryem Xan böbrek hastalığına yakalandı. Bağdat'ta Mir İlyas hastanesine yattı. Ameliyat oldu. Doktorlar çare bulamadı. Hastanede öldü." Elmas Xan önemli bir söz daha ekliyor: "O yıllarda Meryem Xan çok üzgün ve yalnızdı. Kimsenin yanına gelmesini is-

temiyordu. Doktoru ona 'Üzüntünü at. Mutlu ol' dedi. Ancak o sürekli yalnız kalmak istiyordu.

Meryem Xan, büyük bir merasimle Bağdat'ta toprağa verilir. Törene M. Arif Cizîrî, Nesrîn Şerwan, Elmas Xan, Hesen Cizîrî, Ali Merdan, Mamosta Bakozi, Fewziye Mihemed, Bağdat Radyosu çalışanları, Kürt yazarı ve halkı katılır.

Meryem Xan, aslında hüznünlü bir gönül yarasının yaratmış olduğu acıdan hiçbir zaman kurtulamadı. Şarkıları kadınların yaşadıklarını anlatan öykülerden kurulmuştu ve onu ölümsüzler arasına koyan en büyük sanat eserleri olmuştur. Bugüne ulaşan şarkıların çoğu halkın evlerinden toplananlar olmuştur. Meryem Xan halkın gönlünde taht kurmuştur. Meryem Xan Kürt ve Mezopotamya kültürlerinin ortak bir değeridir.

Kaynak: Kakşar Oremar

Newaya Jin

Meryem Xan, 1904'te Şirnak'ın Dêrgol köyünde doğdu. Mihemed Ehmedê Botî'nin kızı olan Meryem Xan, sanat eğitimini yayla, şahî, köy, kent ve dengbêj toplumu içinde almıştır. Daha on yaşındayken Birinci Dünya Savaşına tanıklık etmiş, Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışını görmüştür. Bir yanda Ermeni katliamı diğer yandan Kürt isyanı yaşanırken, birçok Kürdün Güney ve Güneybatı Kürdistan'a gitmesini izlemiştir. Meryem Xan'ın ailesi de Güneybatı Kürdistan'a gider

Sanat aşkı

Meryem Xan, Bedîrxan ailesinden bir gençle tanışıp evlenir. Feodal bir yapılanmadan gelen eşi, Meryem Xan'ın şarkı söylemesini istemez. O binlerce yıldır şarkı söylenen Botan'da büyük dengbêjlerin sesleriyle bü-

Kadın gözüyle yaşamdan kesitler "Sarya Tiyatro Grubu"

Tiyatronun kadının dili olduğu iddiasıyla yola çıkan 6 yürekli kadın, kadının acıları kadar umutlarını da sahneye taşıyorlar. Hissettiklerini sahneleyen kadın tiyatro grubu ilgi ile karşılanıyor.

Sarya Tiyatro; grubu kadın bakış açısı ile kadının toplumsal sorunlarını ele alan kadın tiyatro ekibi. Kadının yaşadığı tüm sorunları oyunlarında işlemek amacıyla 6 yıldır çalışmalarını sürdüren Sarya Tiyatro grubu; farklı yaş grubundan olan Funda Kızılateş (41), Meliha Şahin (28), Semra Çevik (21), Ceren Orhan (17), Dilan Orhan (13) ve Şehriban Aykoç (17) olmak üzere toplam 6 kişi ile çalışmalarını sürdürüyor. Sözleşelim, Newroz, Almanya Kürtleri (Göçmenlik üzerine) Hoca ağa (Çok eşliği işleyen bir komedi), Nargiz ve Ayılar Angebotlar başlıcaları olmak üzere çok sayıda oyun sergilediler. 6 kadın, 6 yürek. 6 Cesur kadın. Tiyatro ile, yaşamın dili ile kadını

ulaşmaya çalışan tiyatro ekibi çalışmalarını için şöyle konuşuyor.

"Neden Kadın Sorunu" sorusunu gruptan Funda Kızılateş şöyle cevaplıyor.

"Kadın olmamız tabiki önemli bir etken. Dünyada kadınların yaşadığı öyle çok büyük sorunlar var ki. Bunu belki herkes biliyor. Ama biz kadınıız. Ve hissediyoruz. Hissettiğimiz şeyleride oynamak istiyoruz. Yani oyunlarımızda hissettiğimiz şeyleri sergilemek istiyoruz. Çünkü tiyatro bir anlamda da hissetme olayı.

Tiyatro hissetme olayıdır

Şu anda sergilediğimiz oyunda kulağı kesilen bir kadının işliyoruz. Ve bambaşka bir dünyadaki kadını işliyoruz. Yani bir tarafta bir kadının

kulağı kesiliyor, tecavüze uğruyor. Diğer taraftaki kadın ise alışveriş telaşında. Aslında alışveriş telaşında olan kadın daha zavalı bir kadın. Gördüğü olayların farkında değil. Çevremizde gördüğümüz bu olaylar kadını daha farklı bir pencereden hissetmemize neden oluyor. Ve sahneye bunu taşıyoruz."

Projelerini de anlatan Kızılateş yüreklerini sahnelediklerini söylüyor. Ve projelerinin kadının yaşadıkları olduklarını ifade ediyor.

"Yeni bir kadın oyunu sergilemek istiyoruz. Aslında şu anda hazırladığımız bir oyunumuz var. Onu yakında sergileyeceğiz. Ama yeni bir kadın oyununu çalışmak istiyoruz. Konu olarak İtalyan Klasiklerinden bir oyun oynamayı düşünüyoruz."

Umutları işlemek istiyoruz

"Şu anda oynadığımız Ayılar Angebotlar oyununun 3. sahnesi tamamen töre cinayetleridir. Ama sadece töre cinayetlerini işleyen bir oyunda sergilemek istiyoruz. 3. sahnede kulağı kesilen bir kadın vardı. Yine töre cinayeti ile öldürülen kadın vardı. İşkenceyle tecavüz edilen kadın vardı. Tabi kesinlikle töre cinayetini kesinlikle oynamak istiyoruz. Şu anda töre cinayetleri ile ilgili bir oyunu

kaleme alıyoruz. Ama asıl projelerimiz acılara dair değil. Umutları da işlemek istiyoruz. Projemiz kadınların yüreğindeki umutları ortaya çıkarabilmek. Hissedebilmek. Ve hayat ırmağında bir umut olabilmek."

Yaşadıkları zorlukları da anlatan Kızılateş en büyük zorluğun teknik sorunlar olduğunu söylüyor.

"En çok zorlandığımız şey ise tekniktir. Konu açısından zorlanmıyoruz. Kadın olarak yaşamın her kesinden kadını sergilemeye çalışıyoruz. Sahneye çıktığımız zaman her türlü kadını oynayabiliyoruz. Kendi bedenini satan bir kadını da oynayabiliyoruz, Kürdistan'da çok feodal kadında oynayabiliyoruz. En büyük sorunumuz sahneye çıktığımız zaman teknik. Teknik çok büyük bir sorun. Çünkü çalışmalar yapıyoruz, oyunumuzu sergilemek istiyoruz, izleyiciye mesaj vermek istiyoruz. Ancak teknik iyi olmadığında izleyiciye mesajımızı veremiyebiliyoruz. Mesajı verememek çok zorlayıcı ve insana çok acı veriyor."

İzleyiciyle iç içe olmak gerekiyor

"Çalışmalarımızı şu anda Frankfurt Mezopotamya Kültür Merkezi bünyesinde yapıyoruz. Oyunlarımızı

sergilemek konusunda zorlanmıyoruz. Özel tiyatro günlerimiz olmadı. Ama bir turne gerçekleştirdik. Aslında sadece tiyatro yapmak istiyoruz. Gecelere de tiyatro sergilemeye pek sıcak bakmıyoruz. Çünkü tiyatro kendi başına bir dal. Ve mesajını güçlü verebilmek için izleyiciyle tamamen ilişki kurmak, iç içe geçmek gerekiyor. gecelerde bu pek mümkün olmuyor. "

Kadınlar oldukça yetenekli

"Oyunlarımızda ilgi çok çok iyi. Hem kadınların hemde erkeklerin ilgisi var. Genel anlamda tiyatroya insanların ilgisi var. İyi sergileyebildiğin sürece ilgileri çok fazla oluyor. Yaşam gerçekliğini komedi veya dramatik olarak verdiğinde insanlar kendilerini görerek sorgulayabiliyorlar.

Kadınlar gerçekten tiyatro konusunda çok yetenekli. En azından oldukları yerlerdeki kurumlarda tiyatro çalışmaları varsa bunlara katılmalı. Kadınlarımızı çok tiyatro seyretmelerini öneriyoruz. Tiyatro gerçekten sanat dalları içerisinde gerçek mesaj veren bir dal. O nedenle tiyatro kesinlikle izlenmelidir."

Newaya Jin

Songül
Beyazgül

Analarımızla Konuştuğumuz Dillere

Saygı

Geçtiğimiz aylar içerisinde, aralarında Nilüfer Akbal, Rojin, Metin Kahraman, Kardeş Türküler, Mehmet Atlı, Dengbej Kazo, Burhan Berken, Fırat Başkale, Rojhan Beke, Murat Batgi, Reşo ve Mezopotamya Kültür Merkezi çatısı altında faaliyet yürüten pek çok müzisyenin yer aldığı çok sayıda Kürt sanatçı bir araya gelerek, Kürt müziğinin ve müzisyenlerinin sorunlarını tartışmaya başladılar. Çok sayıda sanatçının da imza attığı bir basın bülteni ile sorunlarını kamuoyuna duyurdular. Bu basın açıklamasının yanı sıra oldukça kapsamlı bir biçimde taleplerini içeren bir metin de hazırladılar. Yazımda kullandığım başlık, bu metinler içerisinde dikkatimi en çok çeken cümleydi. Bu taleplerin duyurulduğu yelpaze oldukça genişti. Sadece devlete ve onun çeşitli kurumlarına yönelik değil, sivil toplum kuruluşlarına, üniversitelere, yapım firmalarına, basın yayın ve medya kuruluşlarına, Kürt Kültür kurumlarına ve en önemlisi de dinleyici kitlesine dönük çok önemli talepler vardı. Sadece Kürt kültürünü değil, coğrafyamızdaki tüm kültürleri korumaya dönük taleplerdi. Basını günlük olarak izleme olanağım olmasa da, bildiğim şu ki; bu açıklama ve talepler oldukça yetersiz bir ilgi gördü. Devletin ve onun gözetimindeki basın-yayın organlarının ilgisiz, hatta sansürcü yaklaşması anlaşılır bir durum. Ama bana göre basınımızın bu tür önemli girişimleri yansıtmasında da çok ciddi yetersizlikler var. Girişimin kendi üyeleri de çok ham hayalci yaklaşmıyorlar ve bir mücadelenin gerekliliğine inanıyorlar. Ama bu tür girişimleri her kesimin kendi açısından ele alması ve sunabileceği katkıları sunmayı bir görev bilmesi gerekiyor.

Event!...Kürt sanatı çok ciddi bir

tehdit altında. Kürt kültürü ve anadiline getirilen yasaklardan en çok nasibini alan alanların başında, sanat alanı geliyor. Çünkü sanat o kadar dolaysız bir biçimde yüreklerle, beyinlere, gözlerle, kulaklara hitap ediyor ki, sanatsal içeriği güçlü bir yapıtın toplumun tüm kesimlerine verdiği o kadar farklı şeyler oluyor ki. Bunun derin bilincinde olan devlet mekanizmaları ve ilgili-ilgisiz tüm kurumları bu gerçeği maalesef daha fazla önemseyerek, etkisini kırmak amacıyla yoğun bir çaba içerisine giriyorlar. Ama biz hala kendi cephemizden gereken değeri vermiyoruz.

Kürt kültürünü ve sanatını geliştirmek namına yola çıkan sanatçılarımızın eserlerini, sanatsal faaliyetlerini kamuoyuna sunmaları önünde çok ciddi engeller var. Eserlerin sadece Kürtçe olması gerekmiyor. Adı geçen sanatçılardan bazılarının Türkçe olarak seslendirdikleri ezgiler de sansürece uğruyor. Buradaki sansürcü zihniyeti gerçekten iyi anlamak gerekiyor.

Devlet, bu kadar sansürcü yaklaşırken, bir yandan sözde anadilde yayın ve eğitim hakkı tanıdığını her fırsatta dile getiriyor, öte yandan TRT'de dakikalara sığdırılan, dilimizin bile doğru dürüst kullanılmadığı programlarla, özel kanallardaki bazı diziler ve show programlarıyla göz boyamaya çalışıyor. Nüfus dairelerinde hala çocuklarımızı kendi dilimizde isimler vermemiz hazmedilmezken, ne hikmetse bu dizilerde Kürtçe isimler rahatlıkla kullanılıyor. Ayrıca Kürtlük garibanlık, en amiyane tabirle kirolukla veya feodal beylikle özdeşleştirilerek, zaten var olan geri, kuyruklu Kürt imajı derinleştiriliyor. Hal buyken, maalesef toplum olarak, buradaki derin sansürü ve küçümsemeyi yeterince göremiyoruz ve tavır geliştiremiyoruz.

Analarımızın ve atalarımızın acılı yüreklerinden süzülüp gelen kılamlarımız, çeşitli show programlarında dejenere ediliyor. Kürt oldukları hep bilinen, ama popülerite peşinde koşmaktan bu yanlarını hep saklı tutan, aleniyetlerini de "Biz acılı güneydoğu çocuklarıyız" demekle sınırlı tutan, çok da şimşekleri üzerlerine çekmek istemeyen tipler şu anda en önde ve yasaksızken, halkımızı sanatlarıyla temsil etme çabası içinde olan sanatçılarımız ise tam bir yasakla karşı karşıya kalıyorlar. Acı çekerek ve bin bir türlü badireler atılarak yarattığımız zeminde, tercihimiz olmayan, kültürümüzü dejenere eden yüzlerin ve seslerin, bizim yüzlerimiz ve seslerimiz olarak gösterilmesi kabul edilemez. Talebimiz, Kürt olduklarını açıkça haykırarak sanatlarını icra eden, popüleriteye kimliklerini feda etmeyen, kişilikli bir sanat yapmak isteyen, sanatsal kaygı güden ve sanat adına bir şeyler vadeden sanatçılarımızı dönük katmerli yasakların kaldırılması. Mesela; adı geçen sanatçılarımızın konserlerinde, ikamet belgesi, sabıka kaydı alınıyor. Henüz albümlerimiz, çeşitli show programlarında dejenere ediliyor. Kürt oldukları hep bilinen, ama popülerite peşinde koşmaktan bu yanlarını hep saklı tutan, aleniyetlerini de "Biz acılı güneydoğu çocuklarıyız" demekle sınırlı tutan, çok da şimşekleri üzerlerine çekmek istemeyen tipler şu anda en önde ve yasaksızken, halkımızı sanatlarıyla temsil etme çabası içinde olan sanatçılarımız ise tam bir yasakla karşı karşıya kalıyorlar. Acı çekerek ve bin bir türlü badireler atılarak yarattığımız zeminde, tercihimiz olmayan, kültürümüzü dejenere eden yüzlerin ve seslerin, bizim yüzlerimiz ve seslerimiz olarak gösterilmesi kabul edilemez. Talebimiz, Kürt olduklarını açıkça haykırarak sanatlarını icra eden, popüleriteye kimliklerini feda etmeyen, kişilikli bir sanat yapmak isteyen, sanatsal kaygı güden ve sanat adına bir şeyler vadeden sanatçılarımızı dönük katmerli yasakların kaldırılması. Mesela; adı geçen sanatçılarımızın konserlerinde, ikamet belgesi, sabıka kaydı alınıyor. Henüz albümlerimiz,

ri piyasaya girer girmez saçma sapan gerekçelerle yasaklanıyor. Daha geçenlerde Yıldız Tilbe'nin Rojin'i davet ettiği programa, canlı yayında telefonla müdahale ediliyor. Bu yetmezmiş gibi sanatçıların kendilerini ifade edebildiği tek zemin olan Roj TV gibi kurumların kapatılmasına yönelik de tam bir mekik diplomasisi yürütülüyor.

Kürt olmanın kendisinin politize olmaya yeterli olduğu bir coğrafyada yaşıyoruz. Hala çok derinden yasaklıyız. Bunca engel, yasak, imkansızlık içinde boy vermeye çalışan sanatımızı korumak ve gelişimine katkı sunmak kesinlikle bir ihtiyaç. Bu nedenle bize alternatif olarak sunulan, ama aslında kültürümüzü tehdit eden popüler kültür ve onun temsilcisi olan Kürt sanatçıların kendilerini, toplum olarak bizlerin de onlara yaklaşımlarımızı gözden geçirmemiz gerekiyor. Dinleyiciler olarak tercihlerimizi yaparken, bu çirkin oyunun bir parçası olmamaya özen göstermeliyiz.

Sanatçılarımızın talepleri içerisinde

de en önemli olan yarımlardan biri, dinleyicilere dönük olanıydı. Tüm dinleyicilerin ve Özellikle gençlerimizin dikkatle ele alması gereken bu talepleri, girişim üyesi bir sanatçımızın kendi cümleleriyle yazmak istiyorum: Bilindiği gibi Kürt Müzik Endüstrisi çok yeni bir piyasaya ve bugüne kadar pek çok engellemelerle karşılaşmış, bugün de karşılaşılıyor. Kürt Müzisyenleri ve yapımcıları oldukça kısıtlı olanaklarla, düşük bütçeler, bestecisinden stüdyodaki çaycıya kadar çok sayıda insanın yoğun emeği ile ve fedakarlığı ile albümlerini hazırlıyorlar. Hal böyle iken, Kürt Kültürüne hizmet etmek isteyen her dinleyicinin bu albümlerden birden fazla sayıda alıp destek olması beklenirken, ne yazık ki büyük oranda korsan kaset ve CD, mp3, internetten download, elden ele çoğaltma gibi yollarla albümlere ulaşmakta, karnını bu işle doyurmak zorunda olan yüzlerce insan emeğinin karşılığını alamayarak güç koşullarda ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Daha da önemlisi Kürt Müziği hep düşük bütçeli yapımlara mahkum kalmakta, yapımcı firmalar Kürt müzisyenlere albüm yapmaya yanaşmamakta, Kürt Müzisyeni mesleğini geliştirecek olanaklara bir türlü kavuşamamaktadır. Yıllarca verilen mücadelelerin karşılığı bu olmamalıdır. Kürt Sanatını, Kültürünü içtenlikle destekleyen herkesi korsan kaset ve CD'leri almamaya; internetten bedelsiz şarkı indirmemeye, mp3 ile bir müzisyenin ömrünü bir CD'ye sığdırmamaya davet ediyoruz.

Bir Kürt sanatsever olarak bu talepleri bu yazı yoluyla yansıtmaya çalıştım. Sanatımızı korumaya ve kültürümüzün gelişimine her birimiz kendi çapımızda katkıda bulunabiliriz. Hele kadınlar olarak bu konuda hassasiyetlerimizi zirvede tutmalıyız. Yaşamımızdan sanat eksik olmasın. Bol ezgili günler...

Kadının Kaleminden

El işimizi alırsız, hemen güneş doğmuşsa bahçeye çıkarız. Toprağa basıyoruz, yeşillik ağaçları görüyoruz, yani bu sene meyveleri gördüm, demek ki üç sene görmemişim meyveleri... Bu sene gördüm. Yani aynı bir şey (ama) insan unuttuyor... Yani çiçeğe ota da eli değse, yani toprağa elim(miz) değse yetiyor bize."

Bir hükümlünün şiirsel üslupla dile getirdiği duygularını defterimizizin

bir köşesine not almışız. Şöyle diyor: "Sırtımı ağaca dayar, gözlerimi göğe çeviririm ve içimden şöyle derim: İşte yaşamak bu! Ağaca dokunmak duvardan atlayıp gelen kediyi yarenlik etmek, bizim açık cezaevimiz bu! Özgürlük elimin altındaki yaprakta, dokunduğum toprakta..."

"Mahkum gece yaşar... Neden? Başımızı yastığa koyduk mu geceler uzar kabus başlar, o nedenle en iyisi uyumamak, bir şeylerle meşgul ol-

maktır. Hele kapalılarda yüzde doksan hayat geceleri yaşanır..."

"Biz topluma ayak uydururuz, ya onlar bize ayak uydurabilir mi?"

"Cezaevinde sigorta edilmek insan yerine konduğum için, bir yere kaydedildiğim için önemli..."

"Hükümlünün mektubu, görüşüsü, parası, bunun üçü olduktan sonra cezaevinde kalabilirsiniz..."

'Adını Kader Koyduk', kadınların cezaevindeki yaşamlarını ve sıkıntılarını anlatırken, kadının toplumdaki yerini de sorguluyor.

"Sinemaya gitme ellenirsin/Sokağa çıkma dillenirsin/Erkeğe bakma mimmelenirsin/ Çok yaklaşma kirlenirsin..." Ankara Devlet Tiyatrosu'nda sahnelenen 'Seferi Ramazan Beyin Nafile Dünyası' adlı oyunda yer alan Gülsüm karakterinin bu repliği, ataerkil ilişkilerin bir izdüşümü olarak ülkemizde kadının toplumdaki nasıl soyutlandığını resmediyor. Ülkemizde son dönemde kadının toplumdaki yeri ve 'kapalı'lığına dair pek çok şey yazıldı, çizildi. Peki ya açık cezaevindeki kadınlar, toplumdaki kapatılmışlıklarından uzaklaşıp, fiziksel olarak kapatıldıkları açık cezaevinde bu konuda neler düşünüyorlar, açık cezaevinde nasıl bir yaşam sürüyorlar?

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgi-

Adını Kader Koyduk - Kadın Açık Cezaevinden Notlar

ler öğretim elemanlarından İlkay Savcı'nın hazırladığı 'Kadın Açık Cezaevinden Notlar' alt başlıklı 'Adını Kader Koyduk' adlı kitapta, açık cezaevindeki yirmi altı kadın hükümlünün, cezaevi çalışanlarının ve yöneticilerinin değerlendirmeleri ve kadın hükümlülerin öyküleri yer alıyor. Ayrıca, ülkemizdeki kadın hükümlüler ile ilgili çeşitli istatistiklerle, kadın hükümlülerin mesleklerine, yaşlarına, medeni durumlarına ve suçlarına ilişkin bilgilerle zenginleştirilmiş kitap, cezaevi sosyal yaşamına dair bir çok ayrıntıyı içeriyor.

Gelişmekte olan ülkelerin yazgısını taşıyan Türkiye'de, ataerkil yaklaşımın bir sonucu olarak kadın kendisine biçilen rolle kapatılmış, korunması gereken ve suç işlemeye yatkın olmayan bir varlık olarak görülüyor. Yelda: "Burası açık cezaevi olmasına rağmen bir saniye de benim özgürlüğümü bana tattırmıyorlar. Ha ben mahkumluğum hiçbir zaman unutmuyorum." Nihan takma adlı hükümlü ise cezaevi idaresinin kadınları korumak adına bahçe kapısının iki tarafı kilitlenmesine karşı çıkıyor: "Şimdi koruma derken biz bunu anlayamıyoruz. Kim kimi korumak istiyor acaba? Yani kurum kendi müessesesine laf gelmesin diye mi acaba yoksa gerçek anlamda

buradaki bayanları korumaya mı çalışıyor. Orada biz çelişki yaşıyoruz. Kim kimi koruyor?" Kadın hükümlüler sık sık kurtulamadıkları suçluluk psikolojilerinden bahsediyorlar kitapta. Cezaevlerinde mevcut yüz doksan beş psikolog kadrosunun sadece elli yedisinin dolu olması da hükümlülerin ruhsal sorunlarının çözülmesinin zorluğunu ortaya koyuyor. Kadın hükümlülerden Yelda takma adlı hükümlü, cezaevinde kurtulamadığı vicdani rahatsızlıklarını, "Yani burada devamlı sorunları, yaşadığın olumsuzlukları düşünüyorsun baş başa yani, vicdanınla baş başasın. Devamlı aynı şeyleri düşünmek de insanı yoruyor. İşte neden oldu? Niçin? Ben bunları hak etmedim, işin içinde cevaplamıyorsun yani kendin bile cevaplamadığın bir çok soruyla baş başa kaldığın zaman insan daralıyor" sözleriyle anlatıyor. Kadın hükümlülerin rahatsız oldukları bir başka konu ise açık cezaevindeki kadın hükümlülerin erkeklerle aynı haklara sahip olmamaları.

'Adını Kader Koyduk', ülkemizde kadın-erkek ilişkisi, kadının toplumdaki ve cezaevindeki konumu hakkında, açık cezaevinde kapalı olan yirmi altı kadın hükümlünün verdiği cevapları ve cezaevi yaşamları hakkındaki görüşlerini içeren samimi bir kitap.

Ürkek Tavşan İle Kurbağalar

Selvihan Selvi

Ormanların en korkak hayvanı tavşanmış. Yaprak kıvıldaşa hemen saklanacak yer aramış. Ona bu kadar korkak olmaması gerektiğini söylüyorlarmış ama bu sözde pek işe yaramıyormuş. Kendisinden çok daha küçük hayvanların ormanda korkusuzca gezdiğini gören tavşan korkaklığına daha bir üzülürmüş.

Ormanda tek başına koşup duran tavşan, karşısına çıkan küçük bir fareden bile korkarmış. Bir gün iyice acıkan tavşan ormanda yiyecek aramaya başlamış. Bir tarlaya doğru koşmaya başlamış. Karşısında da havuç tarlası varmış. Önce yavaş yavaş etrafına bakan tavşan kimsenin olmadığını görünce bir havuca doğru gitmiş. Sonra havucu toprağın altından çıkarmaya başlamış. Tam havuç çıkmak üzereyken bir solucan tavşanın üstüne atlamış. Tavşan havucu bırakıp kaçmaya başlamış.

Gidip bir ağacın kenarında saklanmış ve başını göğsüne koymuş. Biraz korkusu geçince başını çıkarmış ve yeniden havuç tarlasına bakmış. Bakmış bakmış ama kimsecikler görmemiş. Onu korkutan şeyin ne olduğunu bir türlü anlayamamış. Cesaretini yeniden toplayan tavşan yineden havucun başına gitmiş. Bakmış ki küçük solucun toprağın altından çıkmış ve epey yol almış gidiyor. Tavşan bir solucandan korktuğu için utanmış ama kimse görmedi diye de sevinmiş. Havucu alıp yemiş ve sonra yoluna devam etmiş.

Yol boyunca neden korkak olduğunu, her şeyden neden korktuğunu düşünmeye başlamış. Dostlarının ona söyledikleri aklına gelmiş. "Tavşan kardeş bende korkarım ama her şeyden değil. Gücümün yetmeyeceği şeylerden korkarım. Ama gücümün yeteceği şeyler de var" diyen Ceylan dostunun sözlerini hatırlamış. "Cesur olduğun kadar varsın" diyen Kurt

dostunun sözleri ise onu daha fazla düşündürmüş. "O zaman korkak olduğum sürece yok muyum" diye düşünen tavşan cesur olma kararı almış almasına ama ne fayda yine duyduğu bir sesinden korkup saklanmaya devam ediyormuş.

Tavşan korkak olmanın acısıyla uzun bir süre kıvranıp durmuş ama korsunu bir türlü yenememiş. Günün birinde ormanda gezintiye çıkma kararı almış. Tabii buna gezinti denirse. Korka korka, saklana saklana yüreği ağzına gelerek yürüyormuş ormanda. Tam gölün kıyısına geldiğinde wırrrrakk wırrraakkk diye bağıarak suya atlayan kurbağalar görmüş. Buna çok şaşırılmış. Çünkü kurbağalarda kendisinden korktukları için suya atlıyorlarmış. Tavşan o an anlamış ki ormanda kendisinden daha korkak hayvanlarda var.

O günden sonra tavşan korkusunu az da olsa yenmeyi başarmış.

Bilmece

- 1- Yeraltında uzun minare?
- 2- Geceleri fener, gündüzleri söner?
- 3- Sandır sallanır, dalında balanı?
- 4- Hangi maymunlar ağaca çıkamaz?
- 5- Çok hızlı giden bir tın kim durdurur?
- 6- Saat niçin tehlikelidir?
- 7- Duvara çarpan araba ne olur?
- 8- Kurbağalar niçin mayo giyemez?

- 1- Havuç,
- 2- Yıldız,
- 3- Portakal,
- 4- Yüksesklik korkusu olan,
- 5- Trafik Polisi,
- 6- Akrebi olduğu için,
- 7- Durur
- 8- Zıplayınca düşüp ayrılmasının diye

Sistemimizdeki beşinci ve en büyük gezegendir. Jüpiter dünyanın hemen hemen 12 katıdır. Kütleli, diğer bütün gezegenlerin kütleleri toplamından 2 kat daha fazladır. Jüpiter aynı zamanda sistemimizdeki gaz gezegenlerinin ilkidir. Bir gaz gezegenin dünyamız gibi katı bir yüzeyi yoktur. Jüpiter' i, helyum ve hidrojenlerden oluşan dev bir top olarak düşünebilirsiniz. Bilim adamları Jüpiter' in merkezinde küçük bir kaya çekirdek bulunduğuna inanmaktadır. Fakat yine de bu dev gezegenin çekirdeği bizim dünyamızdan daha büyüktür.

Jüpiter' in ölçüleri onu sistemimizdeki en büyük gezegen yapmakla kalmaz, daha uzak gezegenleri keşfetmemize de yardımcı olur. Bilim adamları gezegenin çekimini uzay gemilerini hızlandırarak Satürn, Uranüs ve Neptün' e yollamada kullanırlar.

Minyatür güneş sistemi

Güneş sistemimizdeki en büyük gezegeni olmaktan öte, Jüpiter aynı zamanda en fazla

aya sahip gezegendir. Dört büyük ayı ve elli yedi daha küçük ayı vardır. Bunlardan bazılarına henüz isim bile konulmamıştır. Küçük ölçekli bir güneş sistemi görünümündedir. Dört Glilean ayının her biri küçük bir teleskopla kolayca görülebilir. Jüpiter'in en büyük ayı Ganimede, Pluto ve Merkür' den bile daha büyüktür. Europa buzlu yüzeyinin altında bir okyanusa sahipmiş gibi görünür ve küçük Io' nun ise bir çok aktif yanardağı vardır.

Büyük kırmızı nokta

Jüpiter' in Büyük Kırmızı Noktası aslında 400 yıldan beri Jüpiter'de şiddetle esen dev bir fırtınadır. Kırmızı nokta Jüpiter'in en ünlü özelliğidir. Dev gezegenin karmaşık atmosferinin bir parçasıdır. Jüpiter' in resimlerinde gördüğümüz farklı renkli bantlar, çok şiddetli rüzgarların sonucudur. Bu gezegenin ve atmosferinin yörüngesinin çok hızlı olduğunu gösterir. Jüpiter de bir gün, on saatten biraz daha fazladır ve bu yalnızca Jüpiter'in çok büyük bir geze-

Jüpiter

gen olduğu anlamına gelmez, aynı zamanda ekseninde çok hızlı yol aldığını gösterir.

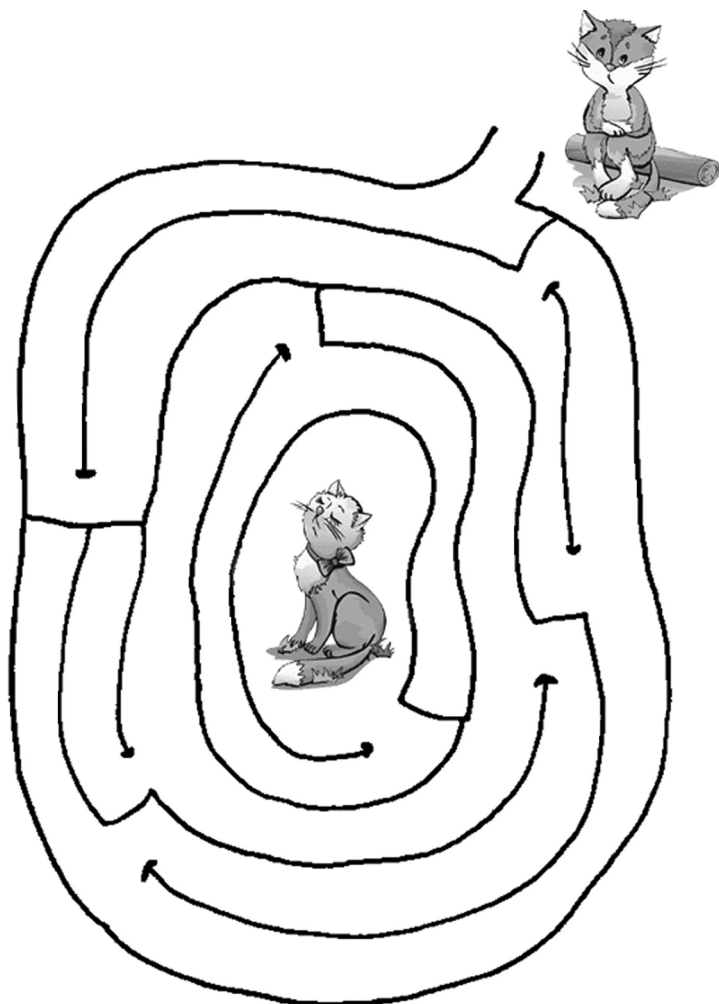
Shoemaker_Levy 9

1994 Haziran'ında güneş sistemimizde her birkaç bin yılda bir olabilecek bir olay gerçekleşti. Bir haftadan uzun süre boyunca Shoemaker-Levy 9 kuyruklu yıldızının parçaları Jüpiter'e çarptı. Bu olay tarihte ilk. Bütün dünyadaki teleskoplar, Hubble uzay teleskopu ile birlikte, korku ve merakla kuyruklu yıldızın gezegene çarpmasını ve bir yıl boyunca bulutlarda görülecek yara izleri bırakarak uzaklaşmasını izledi. Çok heyecanlı bir andı...

Jüpiterin halkaları

Voyager uzay araçları güneş sistemimizde seyahat ederken, görmeyi beklediğimiz şeylerin resimlerini yollar ve bunların çoğu bizi şaşkınlığa uğrattıkları görüntülerdir. Bu görüntüler sonucunda öğrendiğimiz yeni şeylerden biri de Jüpiter' in halkalarıdır. Tabii ki birkaç yüzyıldan beri Satürn'ün halkaları olduğunu biliyoruz ama Jüpiter' in halkalarını keşfetmek tamamen beklenilmedik bir şeydi

KEDİYİ ORTADA BEKLEYEN ARKADAŞINA
ULAŞTIRABİLİR MİSİN?

Şimdi Ekolojik Beslenme Zamanı

Beslenme ve Diyet Uzman'larına göre sağlığımızı tehdit eden dört önemli faktör; genleriyle oynanmış tohumlar, zirai ilaçlamalar, suni hormonlar ve katkı maddeleri.

Suni hormonlu, ilaçlı ya da katkı maddeli. Günümüzde alışveriş yapmak hiç de kolay değil doğrusu. Hangi ürünü almaya kalksak, pek çok hastalığa adeta davetiye çıkarıyor. Sağlıklı yaşamak isteyenler, hastalıklardan korunmanın yolunun "Ekolojik besinlerden" geçtiğinin farkında. Peki, ya siz?

Çevreye zarar vermiyor

Ekolojik ya da diğer bir deyişle organik tarım; kimyasal girdi kullanmadan, üretimden tüketime kadar her aşaması kontrollü ve sertifikalı bir tarımsal üretim biçimi. Amaç, toprak ve su kaynakları ile havayı kirletmeden çevre, bitki, hayvan ve insan sağlığını korumak. Beslenme ve Diyet Uzman'larına göre sağlığımızı tehdit eden dört önemli faktör mevcut. Bunlar; genleriyle oynanmış tohumlar, zirai ilaçlamalar, suni hormonlar ve katkı maddeleri. Zirai üretimde kullanılan sentetik, kimyasal ilaçlar

ve suni gübreler, dünya genelinde hava kirliliğine yol açıyor. Ayrıca hormon içeren ve genetik mühendisliğinin ürünü olan besinler de, doğanın öz yapısını bozuyor. Bunların sonucunda, bitkilerin fizyolojisi ve yapısı değişime uğruyor. Bunlardan en tehlikelileri ise, zirai ilaçlamalar ve gıda katkı maddeleri.

Sağlıklı bir yaşam sunuyor

Bugün markete ya da pazara gittiğimizde, ürünlerin maalesef bir çoğunda gıda katkı maddesi bulunuyor. Bunlardan kurtulmanın tek yolu ise etiketlere bakıp içinde kimyasal madde olmayanları tercih etmek. İşte, bu noktada kurtarılmış, hiç kuşkusuz ki "ekolojik" ürünler. Çünkü "Konvansiyonel" olarak adlandırılan bu tarımın yarattığı ciddi tahribatlara karşılık, "ekolojik" tarım çevreye zarar veren hiçbir etken içermiyor. Konvansiyonel tarımda oluşan toksik metaller toprağa, suya ve besinlerimize karışarak sağlığımızı ciddi anlamda tehdit ediyor. Uzmanlara göre bu metallerin

etkileri uzun ve kısa vadede; uykusuzluk, yorgunluk, baş ağrısı, egzama, hafıza kaybı ve konsantrasyon eksikliği, depresyon, bağışıklık sisteminde zayıflık, oto immün hastalıklar, yüksek tansiyon olarak karşımıza çıkıyor. Konvansiyonel tarımın bir başka önemli noktası da; kimyasal maddelerin çoğunun kanserojen etkiye sahip olmaları. Dünya genelinde yapılan bir araştırmada; tütünün yoğun şekilde kullanıldığı tarım ilaçlarının, akciğer kanseri oranını dünya genelinde yüzde 2, Türkiye genelinde de yüzde 5 oranında artırdığı gözler önüne serilmiş. Ayrıca, yine konvansiyonel tarımda pek çok marmelatta kullanılan katkı maddeleri kansere yol açabiliyor. Ekolojik ürünlerde ise tatlandırıcı olarak hiçbir zararı olmayan bal ve elma suyu konsantresi kullanılıyor. Ayrıca, ekolojik üründe kullanılan ambalajlar mümkün olduğunca geri dönüşümlü ve doğaya uygun elde ediliyor.

Nerelerde bulabilirsiniz?

Ekolojik ürünler şimdilik çoğunlukla doğal ürün dükkanlarında ve aktarlarda satışta sunuluyor. Bu dükkanlarda baharatlardan tahıl ve reçellere, kurutulmuş sebzelerden meyvelere kadar hemen her şeyi bulmak mümkün. Ayrıca, artık restoranlar da sadece ekolojik ürünler içeren menülerle hizmet ediyorlar. Organik

ürünlerin pahalı olması, tüketicinin şikâyetçi olduğu bir nokta. Ancak ortaya çıkan her ürün, piyasaya çıkmadan önce rapor almak için yurt dışına gönderiliyor. Bu da fiyatlara yüzde 20-30 oranında yansıyor. Ekolojik beslenmenin bizi pek çok hastalıktan koruduğunu ve zinde kalmamızı sağladığını düşünürsek, bu fiyatlar rahatsız edici olmamalı.

Ekolojik mi değil mi?

Bir ürünün "ekolojik" olarak adlandırabilmesi için, bağımsız bir kontrol kuruluşu tarafından sertifikalandırılmış olması gerekiyor. Bunu, alışveriş yaparken ürünün üzerindeki etiketten teşhis edebilirsiniz.

*Denetim firmasının, organik ürün satan şirkete verdiği sertifikanın, bir kopyasının, satış noktasında görülmür bir şekilde asılması şart görülmüyor.

*Etiket üzerinde Tarım Bakanlığı'nın organik tarım logosu yer almalı.

*Ekolojik ürünler, diğer ürünlerden ayrı reyon ve bölümlerde satışta sunuluyor.

Reyonda "organik ürün" reyonu olduğu açıkça belirtiliyor.

*Ürünün kapalı ambalajlarda olmasına da dikkat edin. Çünkü açıkta satılan ürünler, ekolojik değerini

kaybediyor.

Ne sağlıklı?

- Toprağın canlı tabakasını koruyor.
- Çevre kirliliğini önüyor.
- Kanser, kalp hastalıkları ve alerji gibi hastalıklara karşı koruyucu etkisi var.
- Hasta olanların yaşam kalitesini yükseltiyor.
- Hastalıklar sonucunda oluşabilecek komplikasyonları önüyor.
- Alerjik cilt hastalıklarını engelliyor.
- Damarların yaşlanmasını önüyor.
- Antiaging görevini üstleniyor; yaşlanmayı geciktiriyor.
- Toksinlerin boşaltılmasını sağlıyor.
- Hücre sağlığını koruyor.
- Kanın temizlenmesine yardımcı oluyor.

Türkiye'de yaşayan 561 canlı türü tehdit altında

561 canlı türü tüm dünyada sadece Türkiye'de bir tek noktada yaşıyor ve en küçük bir tehdit sonucunda yok olabilir.

Doğa Derneği ve birlikte çalıştığı bilim insanları tarafından 561 canlı türünün tüm dünyada sadece Türkiye'de tek bir noktada yaşadığı ve orada da yok olma noktasına geldiği ortaya kondu. Doğa Derneği, dünyadan tümüyle silinmesinden korkulan canlıların korunması için 51 uluslararası kuruluşla ve Atlas dergisiyle

iki yıldır işbirliği içinde çalışmaktaydı. Bu kapsamda yapılan çalışmalar sonucunda tüm dünyada ve Türkiye'de en fazla yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan türlerin tam olarak nerede yaşadıkları belirlendi.

Bu canlıların arasında 550 bitki, 8 balık, 1 kurbağa, 1 memeli ve bir 1 kelebek türü bulunmakta ve bu türler Türkiye'deki doğal alanların

aşırı kullanımı veya yok edilmesi sonucunda yeryüzünden tümüyle silinmek üzereler.

561 türün önemli bir kısmı Akdeniz bölgesinde yaşıyor. Antalya, tek noktaya sıkışmış türlerin en zengin olduğu ilimiz. Doğu Karadeniz Bölgesi ve Doğu Anadolu ise yok olan türlerin yoğunlaştığı diğer bölgelerimiz. Tamamı göller bölgesi ve Orta Anadolu'da olmak üzere sekiz balık türü bu canlılar arasında yer alıyor. Öte yandan, Türkiye'nin en nadir kurbağası Toros kurbağası (Rana holtzi) Niğde'de, memeli türü Silifke kirpifaresi (Acomys cilicicus) Mersin'de, kelebek türü ise Malatya kelebeği (Polyommatus dama) Malatya'da bir tek noktada yaşıyor. Yok olan bitki türleri arasında en çok dikkat çeken türlerden biri olan Likya orkidesinden (Ophrys lycia) tüm dünyada sadece 40-200 birey kaldığı ve bu bireylerin de bir mezarlıkta yaşadığı biliniyor. Likya orkidesinin yok olmasının nedeni köklerinin salep ve dondurma üretimi amacıyla toplanması. Ancak diğer türlerin büyük kısmı plansız yapılaşma, baraj inşaatları ve sulama projeleri nedeniyle yok oluyor ve çok az sayıda tür kanunen korunan alanların içinde yer alıyor.

Doğa Derneği'nin de dahil olduğu "Sıfır Yok Oluş İttifakı" tarafından yürütülen küresel çalışmada da benzer sonuçlar elde edildi. Küresel çalışmaya henüz çiçekli bitki ve balık türleri dahil edilemediği için nispeten az sayıda alan belirlendi. Küresel çalışmaya göre toplam 794 memeli, kuş, amfibi, sürüngen ve kuzalıklı ağaç türü yeryüzünde tek bir noktada yaşıyor ve orada yok olmak üzere. Bu türler arasında maymun-suratlı yarasalar, zehirli kurbağalar, bir penguen, timsahlar, maymunlar ve bir de gergedan türü bulunmakta.

Türlerin yok olması doğal bir süreç olmakla beraber, uzmanlar bugünkü insan kaynaklı yok oluş sürecinin doğal süreçlere göre 100-1,000 kere daha yüksek olduğunu belirtiyorlar. Yakın tarihte, çoğu türün yok oluşu kedi ve fareler gibi istilacı yırtıcı hayvanların ıssız adalarda yerleştirilmesiyle meydana gelmişti. Bu son çalışmalar ise, yok oluş krizinin şimdi genişleyerek dünyanın

ana kara kütlelerine de büyük bir hızla yayıldığını ve risk altındaki türlerin çoğunlukla ana karalardaki dağlarda ve alçak arazilerde bulunduğu göstermektedir.

Konu hakkında açıklama yapan Doğa Derneği Genel Müdürü Güven Eken, "Çok sayıda bilim insanı ile yaptığımız çalışma sonucunda Türkiye'nin doğal açıdan dünya ölçeğinde önemli bir coğrafya olduğunu bir kez daha ortaya koyduk. Kaybolan 561 türle sadece doğal mirasımız değil, yüzlerce hastalığın ilacı, Türkiye'nin doğa turizmi potansiyeli, geleceğin besin kaynakları, temiz hava, su ve toprağımız yok oluyor. Yok oluş çağında yaşamak Türkiye'de yaşayan tüm insanlara ayrı bir sorumluluk yüklüyor. Bu nedenle ulusal ve yerel karar vericilerin ve yatırımcıların Türkiye'nin yakın geleceğiyle ilgili planları yaparken bu türleri ülkemizin en değerli ve en benzersiz kaynakları olarak görmesini bekliyoruz" dedi.

Dr. İlhan Diken

Sık Görülen Çocukluk Hastalıkları

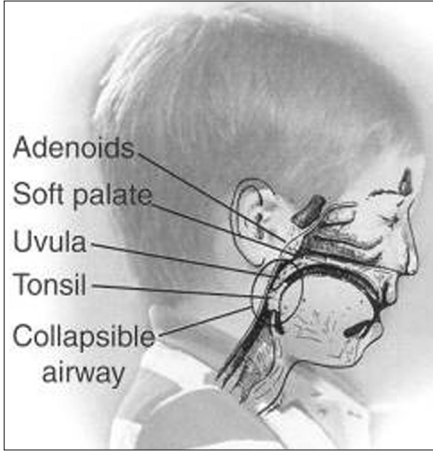

Anaokulu döneminde çocuklarda üst solunum yolu (soğuk algınlığı veya nezle, grip, akut boğaz enfeksiyonu, kulak iltihabı, öksürüklü hastalık) enfeksiyonları en sık karşılaşılan hastalıkların başında gelir. Bu hastalıkları özetlemek gerekirse; Gripte birden başlayan ve çoğunlukla üşüme-titreme ile birlikte olan ateş, baş ağrısı, halsizlik, yaygın kas ağrıları ve balgamsız bir öksürük görülüyor. Daha sonra boğaz ağrısı, burunda tıkanıklık ve akıntı ile öksürükten oluşan solunum yolu bulguları ortaya çıkıyor. Grip salgını en çok okul çağında görüldüğü için grip aşısı özellikle bu dönemde öneriliyor. 9 yaşından küçük ve grip ile temas deneyimi kısıtlı çocuklarda tatmin edici bir yanıt alabilmek için 1 ay ara ile 2 doz aşı uygulanması gerekirken. 6 ay- 35 ay arasında çocuklara grip aşısı yarım doz yapıyor. Gribin tedavisinde ise kesinlikle antibiyotiklere yer yok. Bol sıvı alınması, istirahat ve burun tıkanıklığını ve akıntısını hafifletecek; serum fizyolojik veya okyanus suyu spreyleri kullanılması tavsiye ediliyor. Ateş ve ağrı eşlik ediyorsa ilaçlar hekim kontrolünde kullanılabilir.

Soğuk algınlığı, gripden farklı olarak daha hafif seyirli bir tablo çiziyor. Soğuk algınlığında çoğu

zaman koyu kıvamlı bir burun akıntısı görülüyor. Tedavide grip ile aynı yaklaşım uygulanıyor.

Sık görülen bir diğer hastalık da boğaz enfeksiyonlarıdır.

A grubu streptokok enfeksiyonları olarak adlandırılan bu hastalıklar çocukluk yaş grubunda özellikle önem taşıyor ve bu bakterinin yol açtığı klinik durumların başında akut farenjit (boğaz enfeksiyo-

nu) ve bademcik iltihabı geliyor. Bazı hastalarda, özellikle de tedavi edilmeyenlerde kulak iltihabı, sinüzit, bademcik apsisi ve boyundaki lenf bezlerinin iltihabı gibi komplikasyonlar gelişmesi mümkün. Ancak streptokok üst solunum yolu hastalığının en büyük tehlikesi, tedavi edilmediğinde akut eklem-kalp romatizması ve akut glomerulonefrit adı verilen böbrek hastalığının sonradan ortaya çıkabiliyor olmasıdır. A grubu streptokok farenjit tanısı koyarken, klinik bulguların yanında uygun laboratuvar testleri (boğaz kültürü) de yapılır. Boğaz kültüründe A grubu streptokok veya farenjite yol açtığı bilinen başka bakteriler saptanmadığında antibiyotik tedavisi verilmaz. A grubu streptokoklara bağlı farenjit tedavisinde penisilin ilk kullanılacak ilaç olmayı sürdürmektedir. Ancak mutlaka hekim tavsiyesiyle kullanılmalıdır. Hastalık taşıyan çocuklar uygun tedaviye başlandıktan en az 24 saat sonrasında kadar

okul ya da bakımeviden uzak tutulmalıdır.

Büyük çocuklarda ateş, kulak ağrısı, soğuk algınlığı bulguları görülürken, küçük çocuklarda ateş, huzursuzluk, iştahsızlık, kulak ile oynama bulguları geliştiğinde otitis media (orta kulak iltihabı) dan şüphelenmek mümkündür. Kesin tanı için mutlaka hekime doktora başvurulmalıdır.

10-14 gün süreyle düzelme görülmeyen burun akıntısı ve gündüz öksürükleri, ateş, baş ağrısı gibi belirtilerle ortaya çıktığında ise sinüzit gelişmesi büyük bir olasılıktır. Tedavide uzun süreli antibiyotik kullanılır.

Sık görülen bir diğer hastalık da ishalidir.

Günde üçten fazla sulu dışkılama, ateş, bulantı-kusma, halsizlik, iştahsızlık, belirtilerle ortaya çıkar.

Çeşitli virüs, bakteri ve parazitler ishal etkeni arasında yer alır. İshal ile karşılaşılacağına bakılırsa, sıvı kaybının olup olmadığına bakılmalı ve bol

sıvı tüketilmeli. Ağız kuru, göz yaşı azalmış ve aşırı halsizlik saptanırsa, ağızdan sıvı verilemiyorsa acilen doktora başvurulması gerekir. Dışkı analizine göre ishalde nadiren antibiyotik tedavisi uygulanıyor. Eller çok iyi yıkanmalı, çocuk alt bezleri özel poşetlere sarılarak atılmalı, klozet kullanıyorsa, çamaşır suyu ile her defasında klozet temizlenmelidir.

Çocuklukta görülen birçok hastalığın tedavisinde antibiyotik sık başvurulan bir yol olmayabilir. Oysa aileler çoğu kez çocuk her rahatsızlığında antibiyotiğe sarılır. Sık antibiyotik alan çocukların dirençli bakterilerin taşıyıcısı olma olasılıklarının yüksek olacağı unutulmalıdır. Dirençli bir bakterinin taşıyıcısı olup, o bakteriye bağlı enfeksiyon geçirenlerde antibiyotik tedavisinin başarılı olma şansı düşüktür. Bu nedenle pek çok basit üst solunum yolu enfeksiyonlarında (soğuk algınlığı ve öksürük gibi) antibiyotiğe başlamadan, hastayı sık hekim kontrolüne götürmek tercih edilmelidir. Aynı zamanda kullanılan antibiyotikler; dişte lekelenme ishal, mantar enfeksiyonu, karaciğer ve böbrek fonksiyonlarında geçici bozukluklar yapabilmektedir. Unutmamalıdır ki ,doğru tercih ile, yeterli dozda ve sürede antibiyotik kullanımı hayat kurtarabilir.

Çocuklarda doğru beslenme

Değerli arkadaşlar ilk yazım için size çocuk gıdasına ilişkin bazı tavsiyelerde bulunacağım.

Bebeklerden başlarsak; size bunu belirtmeliyim ki bebek için en yararlı süt anne sütüdür. Ama bunun için annenin çokça meyve, sebze ve

sütlü yiyecek ve içeceklerle kendini beslemesi lazım ki yeterince süte sahip olabilsin. Özellikle sigara ve içki içmekten kaçınmalı, çünkü bu bebek için zararlı olacaktır. Bunları gelecekte daha detaylı açarım fırsatım olursa.

Bebekler büyüdüklerinde, 5- 6 aylar arasında, sebze, meyve ezmesi ve sütlü ürünler yemeye başlayacaklar.

Önemli olan çocukları şekerli ve meyve aromalı yoğurtlarla şekere alıştırmamaktır. Tersine şekerli yoğurtlara alıştırmak gerekir. Gerekirse bebek 8-9 ayına yaklaştığında meyve ezmesi içine katılarak verilebilir.

Meyve ezmeleri içinde kendi şekerinde fazlasını katmaktan kaçınılmalı.

Tüm bunları şunun için söylüyorum, çocuk en küçük yaşta şekerli yemeye alıştırmazsa büyüdüğünde şeker

fazla aramaz.

Çocukluk çağı boyunca çocuklar fazla şeker yememeliler. Aksi takdirde büyüyünce şeker hastalığı gibi hastalıklara yakalanabilirler. Ve maalesef bu hastalığın çocukların yanlış beslenmelerinden kaynaklı çoğaldığını görmekteyiz.

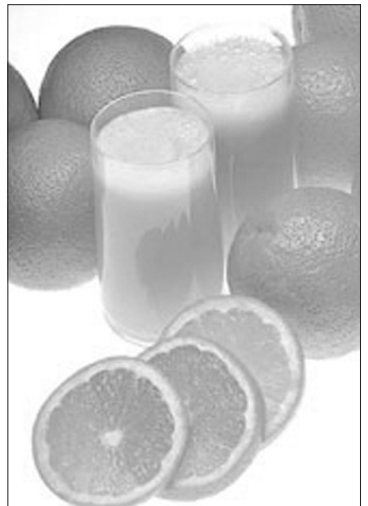
Bu tavsiyeleri dikkate alarak bu sorunlardan kaçınılabilirsiniz.

Görüşmek dileğiyle.

Joëlle Baltacı

Meyve suyu gripten koruyor

Doğal birer sağlık iksiri olan meyve suları ile grip ve soğuk algınlığına yakalanmaktan kurtulabiliriz.

Hava sıcaklıklarının değişkenliği ve mevsimsel virüsler, grip ve soğuk algınlığını artırıyor. Bu tür rahatsızlıkların en sık görüldüğü dönemlerse sonbahar ve kış ayları.

Grip ve soğuk algınlığından korunmak için bağışıklık sistemini güçlendirmek önem taşıyor. Düzenli uyku ve dengeli bes-

lenme bağışıklık sisteminin güçlü kalması için gerekli bir koşuldur. Bu amaçla uzmanlar, C vitamini ve çinko gibi antioksidanlarca zengin gıdalardan oluşan bir beslenme tarzı öneriyorlar. Bu amaca en uygun gıdalar ise vitamin, antioksidan ve minarelerce zengin olan meyve sularıdır.

Hastalık sürecinde ise meyve suları aynı zamanda birer ilaç etkisi göstererek iyileşmeyi de hızlandırır.

Pratik öneriler

- **Sütün Taşmasını Önlemek:** Sütü kaynatacağınız tencerenin ağız kısmına sıvı yağ sürerseniz sütün taşmasını önlemiş olursunuz.
- **Soğan Sarımsak Kokusu:** Ellerdeki soğan, sarımsak kokularını giderebilmek için ellerinizi haşlanmış patatesle ovun.
- **Etleri Yumuşatmak:** Limon suyu etleri yumuşatır. Sert etler bile limon suyu ile ve edilecek pişirilirse hem yumuşak ve lezzetli olur, hem de çabuk pişer.
- **Yumurta Kirarken:** Yumurtanın akı ve

sarınsının birbirine karışmaması için buzdolabından çıkarır çıkarmaz kırın.

• **Yesil Renkli Sebzelerin rengini korumak:** Sebzelerin rengini korumak için tencerenin kapağı aralık tutularak buharın çıkması sağlanmalı veya tencerenin kapağı ara sıra açılarak pişirilmelidir.

• **Yemek kokuları:** Kokulardan kurtulmak için, bir cezveye bir çay fincanı su ve bir çorba kaşığı sirke koyup, birkaç dakika kaynatın. Evinizden yemek kokusunun çıktığını göreceksiniz.

Pastalar: Pastanın üstüne koyduğunuz muz, elma, armut gibi meyvelerin kararmaması için, meyveleri limonlu suya batırıp kullanın.

Yemek tarifleri

Fıstıklı kek

MALZEMELER:

100 gr kuru kayısı, 350 ml süt, 50 ml portakal suyu, 200 gr tuzsuz yerkıymığı, 500 gr un, 1 küp maya, 150 gr tozşeker, bir tutam tuz, 250 gr margarin, 1 yumurta
Kalıp için margarin, 100 gr damla çikolata, 1 paket çikolatalı sos (hazır ürün)
Süsleme için pudraşeker ve kakao

Hazırlanışı:

1) Kayıyı küp küp doğrayıp portakal suyunda bekletin. Fıstıkları kıyıp sütü ısıtın. Unu elekten geçirip bir kaseye doldurun. Unun ortasına bir çukur açıp ufalanmış

mayayı ekleyin. 3 - 4 çorba kaşığı süt ve bir tutam tozşekerle karıştırın. Üzerini bir miktar unla kapatıp 20 dakika dinlendirin. 2) Kasedeki karışıma kalan sütü, artan tozşeker, tuz, margarin, yumurta, damla çikolata, suyunu süzdüğünüz kayısı küplerini ve 150 gr fıstığı ilave edip yoğurun. Hamurun üzerini kapatıp 30 dakika dinlendirin.

3) Fırını 200 derecede ısıtın. Kek kalıbını yağlayıp hamuru doldurun. Fırının alt bölümünde 30-40 dakika kadar pişirin.

4) Keki soğutun. Çikolatalı sosu paketin üzerindeki tarife göre hazırlayın. Keki sos, pudra şekeri veya kakao ve fıstıklarla süsleyin.

Afiyet Olsun.....

Bütün Zamanların Aşkı: Annem

Annem; geçmişim, geleceğim, bugünüm. Sana biraz Afrika'dan, biraz Asya'dan bütün dünyadan derleyip-topladığım bir demet barış armağan ediyorum...

Sevgili Anne;

Yepyeni bir sabaha gebe olma zorunluluğuyla yüklü bir gecede yazıyorum bu satırları. Kim bilir kimler, ne zaman okuyup ne düşünecekler şu yazılanlar için. Beylik laflar etmek kolay ama, bunun ne yeri ne de zamanı. Yine her zamanki gibi içimden geleni döküyorum satırlara. Yazdıklarım her zaman duygularımın sesi olsun istiyorum. Onun için; doğal olmak en güzel yöntemdir. Doğal olmaya çalışacağım anneciğim. En son sana ne zaman yazmıştım. Hatırladın mı anne? 2001 yılının aralık ayında yazmıştım. En son yazdığım mektup o olmuştu. Mühürlü mektupların acısını az mı yaşadın. Nizamiye önlüğünde ne acılar yaşadın. Hepimizin annesiydin. Hepimiz senin evlatlarındık. Bir anne için binlerce evlat, bir evlat için de, binlerce anne gerekirdi anne. Hevallarımla aklık grevlerinde dirhem dirhem erirken bedenlerimiz, sende eridin binlerce Kürt annesi gibi. Sanırım ana-oğul sevgisinin en anlamlısı bu.

Anneciğim;
Engin TEKER yoldaşımı anımsar mısın...? Hani şu oğul tadında sevgisi olan.. Muş Malazgirtli Engin.. Yıllarını verdi halkı için.. Anne! Heval Engin de şehit düştü.. Biliyorum anne! Sana bunu söylemeliydim, ama söylüyorum işte.. Engin yoldaşım Şehit düştü. Duydunuz mu

doğal, duyduunuz mu? Bir yiğit halkı için ölüm-süzleştirdi!

Annem;
Herşey siz anneler için! Ne demiştiniz Bilgi İnsan; "En dürüst emek annelerin emeğidir." Bilge adamı da anlamadık anne! Ne yaptığımızı bilmiyoruz. Yazık, yaptıklarımızın bilincinde değiliz. Kahroluyorum insanların bu durumlarına. Savaş, şiddet, ölüm. Kahretsin! Hayatımızın vazgeçilmez birer parçaları olmuş adeta. Ölen kim, Öldüren kim...? Ne zamana kadar sessiz kalacağız insan çılgınlıklarına. Daha ne kadar Hiroşimaları, Negazakileri ve Halepçeleri yaşayacağız. İnsan için, sosyal bir varlık derler anne. Bana yetersiz bir tanım olarak geliyor artık. İnsanlık kavramını yeniden yeniden sorgulamak gerekiyor. Savaş.. Savaş.. Savaş... Ölen çocuklar.

Oysa sevmekle başlar yaşamak. Nasıl seviyoruz, niçin seviyoruz? Kimi seviyoruz? Tanırım! Bu ne çelişki? Yani başımızda her gün savaşta insanlar ölsün, aklıktan çocuklar kırılın ve sevgiden söz edilsin. Ne çelişki bu. İnsana reva mı bu? Anne, insanlık bugün "Kürtün gelini"ni söylüyor. Ama öte yanda da, kanımıza ekmek doğuranlar var. Umut İmralı'dan doğacak, anlamadık. Yoksa anlamak istemedik mi? Anne vurulan çocuklarımızın ölümüne kına yaktlar. İnsan, insanın kanına kına yakar mı? Gerçekten insan, insanın kurdu mu? Yoksa her insan kendi kurdu mu? Sen kemirmezsen kendini, kimse kemirmez seni biliyorum anne..

Sevgili, biricik aşkı annem!
Beni bilirsin, sıra dışı bir insanım. Alışla gelenlerin dışına çıkmak, sevgi dolu yaşamak, Afrika'dan, Asya'dan, Avrupa'dan öze dünyanın her yanında, her insanla ölesiye yaşamak gerek. Bu yeryüzü aradığım şehri barındırmıyor. Gidecek başka şehirlerde olmadığı için, bu yer yüzünde güzel, yani insanca yaşamın yollarını aramalı. Yollarda olmayı seviyorum. Ama niçin yollarda olduğumun bilincinde olmayı daha çok seviyorum. Bilirsin anne, atom çağındayız. Atom çekirdeğinin tutsağıyız. Teknolojiyi yarattı insan, hızı keşfetti insan, makinayı yarattı insan, ama gel gör ki, insan yarattığı nesnelere tutsağı, esiri oldu.

Saçmalıyorum. Saçmalıklarımı başını ağrıttıyorum. Ama anlatmadan da edemiyorum işte. Anlatmalıyım. Anlatmalıyız savaşları, sevgisizlikleri ve insana kıyanları. Anlatmalıyız ki, yeni yıl başı, sevgi ve insanlar arası kültür kaynaşması yılı olsun. Sen anlatmasan, ben anlatma-

san, kim anlatacak?

Canımın içi, gül yüzlü annem..
Ölüm mü, yaşam mı? Bize hep bunu sordular. Biz hiç öldürmedik. Ama hep ölen olduk. Zehrin sırrı ancak içilerek çözülmüş. Cevabını bilemediğin tek soru ölüm mü? Kürtler üzerinde deneyin dediler. Anne Oysa ki ben, her gün ölenlerle ölüyorum. Doğanlarla çoğaltıyorum. Ah, yaşama sevinci.. Ne Hitler, ne Mussolini, ne Hiroşima ve ne de Halepçe... Umutsuz değilim sevgili anne, doluyum. Benim için her zaman ömür umuttan önce bitmeli. Her ölüm erken olan ölümdür.

Anne ben seni bir dine bağlanırsın gibi değil, kendi özgürlüğümü sever gibi seviyorum. İşte öylesine..! Sevgi diyorum, her şeyi ifade ediyorum. Kimin için kulaklarını kopardı Van Gong
Puşkin düelloda kimin için bilinçli ölümü seçti. Niçin intihar etti Maeyekovski. Ferhat kimin için dağları deldi. Ya Mem, kimin için zindan yattı. Tek cevap.. Sevgi.. Ya bu sevgi, özgürlük ve ülke olunca..?

Ama biz gerçek anlamada sevmesini bilmiyoruz. Niçin sevmeli, sorusunu hiç sormadık kendimize. Oysa "sorgulanmayan bir hayat yaşanmaya değer" demiştiniz Sokrates. Anlamak lazım. Sevgiyi tükettik. Aşkı tüketti insanlar. İnsan ilişkilerini rencide ettik. Aşk, eşittir cinsellik olarak ele aldık. Onun için yitirdik. Karşımızdaki insanı sadece bir cins olarak değerlen-

dirdik. Oysa ki; kadın, kadın olmadan önce insandır. Ve hatta insanlığın gerçek yaratıcısıdır. Ama bunlar hep sözde kaldı. Sömürdük. Aslında sömürüldük. Sömürülürken, başkasını sömürmeyi marifet saydık. Onun için sevmesini bilmedik. Hep istedik. Bencil insan ister. İsteyen insan sevmeyi; sahip olmak ister. Budur gerçek hikaye.

Bugün kadınlar günü olsun anne..8 Mart yaklaşıyor anne. Kutlanıyor günler.. Ama biz kadına art-niyetsiz çiçek verdik verebileceğiz. Bilinçaltında nasıl özgürleştik..? Bu da sorulacak soru mu..? Aslında bu tür sorular biz erkeklerin işine pek gelmez ama, yine kendime soruyorum işte.

Anne! Daha dün, Dersimde kulakları, bu runları kesildi evlatlarının. Kafaları koparıldı yoldaşlarının anne..

Anneciğim. Bu şiiri hatırlarsın. Sana ilk Zindana girdiğim 1993 yılı sonunda yazmıştım.

Varınca yanlarına anne

İyi bak, ağabeylerime

Yeğenlerime

İyi bak

Sokakta koşup oynayan çocuklara

Her birinde parçamı göreceksin

Ve, her birini benim kadar seveceksin

Anne..!

Oğul tadında sevgiler.

Oğlun, Sidar Özgür

Berjin Haki

Nazdar günlerdir evin en arka odalarından birine kapatılmış dışarı çıkmamıştı. Yemekle, suyunu annesi ve kız kardeşi getiriyordu. Onlara da odaya yiyecekleri bırakıp hemen çıkmaları gerektiği şartı konulmuştu. Ağanın yaşamları sürekli bahçede ve kapının önünde nöbet tutuyordu. Bu süreç içerisinde babaannesi Farise, kapıda bekleyen ağanın yaşamasına tatlı dil verip iki kere gizlice saçlarını yıkaması ve gysilerini değişmesini sağlayabilmişti.

Nazdar daha 16'sına geçen sonbaharda girmişti. Günlerdir yaşadıklarına anlam vermeye çalışıyor suçunun nedenini arayıp duruyordu. Köyün büyüklere onun suçlu olduğunu, töreye uymadığını, namusu kirlettiğini

namusun kirlendiğine kanaat getirmiş ve ölmesi gerektiğini inanmıştı. Ölmek duygusu Nazdar'ın tüylerini diken diken ediyordu. Ama hala tam olarak anlayamamıştı erkeğe bakınca namusun bozulduğunu. Nazdar babaannesinden ve lal annesinden saçını, başını eteğini kapatması gerektiğini öğrenmiş ve çevre kadınlardan da kadının günahkar varlık olduğunu duymuştu. Bundan öte hiç bir şey bilmiyordu Nazdar. Öyleyse günahsız değil miydi? Dayısının karısı bir kadın adet gördükten sonra artık günahkardır demişti. Nazdar yaklaşık bir yıl oluyordu adet gördü. Demek ki bu yüzden erkeğe bakmamalıydı. Çünkü daha önce erkekleri baktığı konuştuğu için kimse suçlamamıştı

onu. Sonunda bu sorulara cevap bulamamıştı. Çok sevdiği babaannesine de soramamış ve neden suçlu olduğunu da tam olarak öğrenememişti. "Üzeyir denen o adamda nereden çıktı başımıza?" deyip tannıya dua etmekten başka bir şey yapamıyordu. Nazdar en çokta dilsiz annesinin o hüznünlü, nemli gözlerine bakıp kahroluyordu...

Vedia Nazdar'ın annesi... öyle yeşil, öyle derin gözleri vardı ki. Kumral uzun saçları leçeğinin altından belinden aşağısına sarkardı. Nazdar daha 6 yaşındayken babası askere gitmişti. Vedia Nazdar ve kız kardeşi Bedel'e bakıyordu. Yoksullardı. Gene de dedesi kimseye minnet etmemek için tarlada, şurda burda çalışıp çabalamıştı. Taki oğlu askerden dönene dek. Ne var ki bir gün kıyamet gibi bulutlar üzerlerine çökmüştü. Nazdar'ın babasının teskeresine iki ay kala babasının ölümü gelmişti eve. Askerde neden niçin öldüğü bilinmiyordu. Kimisi eski kan davaları diyor, kimisi kör kurşun, kimide Kürt olmasına yoruyordu. Nazdar'ın annesi Vedia babasının ölüsünü görünce aklı uçmuş deliye dönmüştü. Evleneli daha üç dört yıl olmadan Vedia askere göndermişti kocasını. Teskere yerinde ölüsü gelmişti eline. Allah ayan olmuştu da Vedia'yı delirmekten kurtarmış, ancak bir daha asla konuşamaz kılınmıştı. O günden beli Ve-

dia laldı. Vedia bir daha hiç kimseye kocasının ölüsünü gördüğünde neler hissettiğini anlatamamıştı. Ebediyen lal olmuştu... Neyse ki kayınvalidesi olan Farise imanlı kadını da Vedia'ya ve çocuklarına sahip çıkmıştı. Farise bilen kadındı. Sanki yaşamın suyunu içmişti. Nereden nasıl geldiğini kimse bilmezdi Farise'nin. Bu konu açıldığında susar ya da kibarca soruyu geçiştirirdi. Bir sır gibi saklardı geçmişini. Oğlunun acısını da bu sırta eklemiş, gözyaşlarını içine akıtmıştı. Sonunda herkes kendisine takılan isimle kaderi yazılır" demiş ve ismi emanet anlamına gelen Vedia'yı oğlunun emaneti saymıştı. Kendi kocası da oğluyla birlikte ölmüştü sanki. İyice çökmüş yaşlanmış kamburlaşmıştı. Yaşlı bir koca, lal bir gelin ve iki küçük kız torun kalmıştı kendisine. Kayınlar yardım ediyordu ama bin minnetle. Ele güne rezil olmamak için elinde var olan tarlayı da satmıştı. Geride sadece bir inek bir öküz kalmıştı.

Nazdar'ın aklı ermeye başlayınca babaannesini ikna etmiş kız kardeşi ve annesiyle birlikte ağanın tarlasında karın tokluğuna çalışmaya başlamıştı. Daha henüz işe başladıkları süre içinde atıyla uzak köylerden üstü başı temiz bir adam Nazdar'ın dikkatini çekmişti. Ağanın adamları ondan Üzeyir diye bahsediyordu. Üzeyir her kim neciydiyse anlaşılın ağaya yakın

biriydi. Çünkü rahatlıkla gelip herkesle konuşuyor toprak üzerinde söz sahibi olabiliyordu. Nerdeyse Ağanın tüm yaşamlarını ve ameleleri tanıyordu Üzeyir'i. Bir keresinde atıyla tarlada çapa yapan Vedia'ya doğru yanaştığını gördü. Nazdar Üzeyir'in atın üstünde annesine bir şeyler sorduğunu fark edince yaklaştı.

-Bir şey mi istiyorsun?
-Hayır, sadece kim olduğunu merak etmişim.
-O benim annem. Konuşamaz dilsizdir.

Üzeyir'in bu laf üzerine renginin değiştiğini fark etmiş, atıyla gerilemiş sonra çekip gitmişti. Vedia çapayı indirip uzun uzun adamın arkasından baktı. Nazdar annesinin terli yüzüne bakıp kaygılı yeşil bakışlarıyla karşılaştı. Sonra yeniden işlerine dönmüşlerdi. Bu konu bir daha açılmamıştı. Üzeyir daha sonra her gelişinde Vedia'dan yana bakar yaklaşmaya yeltenir, ama Nazdar'ın hemen annesinin yanında bittiğini görünce geri çekilirdi.

Nazdar annesine bir kaç kez bu adamın ne istediğini, tanıyıp tanımadığını sormak için yeltenmişti. Ama annesinin o buğulu bakışı dalıp gidişi, sessizce oturup rüzgara saçlarını bırakışı öylesine onu etkiliyordu ki yaklaşıp sormaya onun rahatını bozmaya cesaret bile edememişti.

Bedeli ödendi -I-

Konumumuzu Kendimiz Belirleyebiliriz

"Kadının güç getirememesi müthiş gerilemesine, daralmasına sebep oluyor. Bir dönem bu gerilemeyi kendimde de fark ettim. Toplumsal gerçekliğimizin kadına dayattığı kurallar var ve sen bu toplumda yer almak istiyorsan bu kurallara uymak zorundasın" diyen Gündemir kadınların daha yapabilecekleri şeylerin çok olduğunu söylüyor

Güneş Gündemir; hayatın gerçeklikleriyle daha küçük yaşta tanışan, yaşamın zorlukları karşısında hiçbir zaman pes etmeyen mücadeleci bir kadındır. Hem bir anne hem de bir siyasetçi. Toplumsal yeniden yapılanmada önemli bir rolle süreç giriş yapan kadınlarımızdan biri. Hayatta çektiği tüm acılara bir kadın olarak doğru anlamlar yüklemek isteyen Gündemir, toplumsal yeni modellerin kadın bilinci ve bakış açısıyla dokunması gerektiğini belirtirken, kadınların iddiasız bir yaşamı tercih etmesini ise reddediyor. "Yaşamın her sahasında kadın söz hakkı sahibi olmalıdır" derken bile iddialı bir duruş sergilemekte.

Gündemir'i nasıl tanımlayabilirsiniz?

Demokratik bir aile ortamında büyüdüm. Daha çocuk yıllarımda devrimci mücadeleyle ve solculukla tanıştım. Daha sonra aynı görüşleri paylaştığım bir arkadaşla evlendim. Bu evlilikten şuan yirmi yaşında olan bir kızım var. Kızım üç yaşındayken babasını kaybettik. Eşimin ölümü trafik kazası olarak ifadelendirildi, ama şaibeliydi. Ölümü henüz aydınlığa kavuşmuş değil. Eşim oldukça aktif bir insandı. Eşimin vefatından sonra hayat mücadelem daha da farklılaştı.

Birey toplumuyla vardır. Ben birey olma yani kendi hayat mücadelemi verirken aynı zamanda kendimi toplumsal mücadelenin de içinde buldum. İkisi birbirine bağlantılı. Çünkü yok sayılan bir toplumun bireyi olarak mücadele etmekçe yaşam perspektifi daha da genişliyor. Hayat belki de herkes için olduğu gibi, benim içinde zordu. Aile solu ve devrimci bir gelenekten gelmekteydi, ama sonuç itibarıyla kısıtlamalar koyuyordu. Bir toplumda tek başına bir çocuk büyütme çok daha zor. Eşimi kaybetmem ve dul olmam nedeniyle toplumun kurallarına uymam gerekiyordu. Onların kurallarına uymadığım zamanda aileyle çelişkiler yaşandı. Daha sonra sendikada yürüttüğüm çalışmalarından dolayı polislerde başım derde girmeye başladı. Her ne kadar sendikacılık kimliğine farklı yaklaşılsa da sorun politik olunca yükleniyorlar. Yaşanan polis baskılarından dolayı Avrupa'ya geldim

Güneş Gündemir Kimdir?

Dersim kökenli bir aileden gelen Güneş Gündemir lise mezunu. Eşini faili meçhul cinayetlere kurban vermiş, bir çocuk annesi. İstanbul'da büyüyen Gündemir, uzun süre sendikacılık yaptı ve İnsan Hakları derneğinde gönüllü olarak çalıştı. Artan baskılar sonucu Avrupaya yerleşen Gündemir, bir kadın olarak siyaset ortamından uzak durmayarak, uzun süre gönüllü temelde kadın çalışmalarında yer alır. Avrupa'da da bu çalışmalarını yürüten Gündemir bir dönem Helin Kadın Vakfı yöneticiliği yaptı. Şu an ise Den Haag Halk Konseyinin Eş Başkanı olarak çalışmaya yürütmekte.

vunmayı esas aldım. Onun ötesinde ben bir anneydim ve bir kız çocuğu büyütüyordum. Kızım için bile olsa ayakta durmalıydım. Ve güçlü bir kadın olarak onu yetiştirmeliydim.

Den Haag Halk Meclisi seçimlerinde Eş Başkan olarak seçildiniz, buna ilişkin söyleyecekleriniz. Ayrıca nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bizim için yeni bir mücadele modeline geçiş yaptık. Ama doğru olduğuna inandığımız bir örgütlenme modeli. Demokratikleşen toplum gerçekliğimizin attığı önemli bir adım olarak görüyorum. Sonuçta başkanlık sisteminin adilane olması kadın ve erkeğin ortak yürütülüş tarzına bağlıdır. Çok daha demokratik olacağına inanıyorum. Misyonu oldukça ağır. Bir seneye kadar bunun için doldurmaya çalışacağız. Halk meclisi gibi önemli bir çalışmada söz sahibi olmak, kadınların temsil gücü olmak bence çok anlamlı. Tarafsız olmaya çalışacağım. Kadın olarak doğru ve ilkeli kararlar almaya çalışacağım. Elimden geldiğince bu oluşumun daha ileri bir seviyeye ulaşması için çaba sarfedeceğim. Toplumda saygınlığı olan bir insanım. Demokratik bir anneyim. Çizgimi muhafaza edeceğim.

Son olarak; kadınlara iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

Avrupada yaşayan kadınlarımızın şöyle bir korkusu var. Buradaki sistem insanı yutabiliyor. Kadınlarımızın sistemin sunduğu imkanlara kanıp mücadele etmiyorlar. Sonuçta baktığımızda kadınlarımızın çoğu evden başka hiçbir işle uğraşamaz hale gelmiştir. Daha yapabilecekleri varken, kadın pasifliği kabuletmiştir. Ön plana çıkmak derken, kendini kocası karşısında ön plana çıkarsın demiyorum. Bunu kimse böyle anlamasın. Demek istediğim kadınlarda birçok şey yapılabilir. Bazıları "bekara karı boşamak kolaydır" diyebilir. Ben bu anlamda söylemiyorum. Kadına çok daha fazla olanaklar sunuluyor, ama kadın kendini geliştirme noktasında geri duruyor ve kendini geri plana atıyor. Var olanla yetinmeyelim, daha güzel bir dünyayı yaratmak için mücadele edelim.

Rodi Jeliyan/Den Haag

Avrupaya gelişle hayatınızda değişen ne oldu?

Yaklaşık on yıldır Avrupa'dayım. Kadın olmak, yalnız başına bile çok zor bir durum. Ayrıca bizim toplumsal yapımızda yalnız bir kadın olmak dahada katmerli bir durumdur. Beni ayakta tutan devrimci ilkeler oldu. Ulusal mücadelenin yaratmış olduğu gerçeklik bizi ayakta tuttu. Ama hiçbir zaman bir kadın olarak silikliği benimsemedim. Hep içimde birşeyler yapma isteğiyle hayata sanıldım. Birey olarak toplumda bir şeyler yapma, yer edinme duygusuyla yaşama yaklaştım.

Avrupa'ya geldiğimde dehşete kapıldım. İnsanı katmayan, insanı yalnızlaştıran bir gerçeklik. Yanlış bir kadın olarak Ulusal Mücadelenin içine kendini katabilmek daha zordu. Yaşadığım şehirde herşeyin içinde olmak istiyordum, ama bunun zemini göremiyordum. Bunun yoğun çatışmasını yaşa-

dım. Normal bir ev kadını olarak yaşamayı hiçbir zaman benimsemedim. Hayata her zaman bir şeyler eklemem gerektiğine inandım. Fakat kadına halen farklı bakıldığını görüyordum. Kadının güç olabileceğine inanmayan bir gerçeklik var. Farklı bakılıyor ve "siz güç getiremezsiniz" deniliyor. Kaldığı geçmişte sendikacılık yapmış biri olarak bunlar beni üzüyordu. Çünkü biz iki bin üyesi olan bir sendika şubesiydik. Genelde oda da erkek üye sayısı çoğunluktaydı.

Avrupada Yaşayan kadınların sorunlarını nasıl görüyorsunuz?

Avrupa'da, Türkiye'de veya Kürdistan'da ol farketmiyorum, kadın olmak mekan farkı gözetmeksizin gerçekte zor. Avrupa denince demokrasinin daha yoğun olduğu bir coğrafya gibi görünür ama öyle değil. Sonuçta toplumun bakış açısında değişen bir şey yok. Bu temelde zorluklar yaşanmakta. Ben

özellikle yaşamın her alanında bu zorluklarla karşılaştım. Burada beş yıl çocuğumdan ayrı yaşadım. Beş yıl sonra çocuğumu getirebildim. Bir anne olarak bu benim için çok zor bir durumdu. Kadının güç getirememesi müthiş gerilemesine, daralmasına sebep oluyor. Bir dönem bu gerilemeyi kendimde de fark ettim. Ne kadar ulusal mücadele içinde yer alsanızda, size dayatılan sınırlar vardır. Bu konuda hep bir mücadeleyi esas aldım. Mesela yaşadığım çevrede gazete okumayan kadındır, haber dinlemeyen kadındır, etkinlikleri takip etmeyen kadındır, yani böyle bir toplumda yaşıyoruz. Benim savaşımlım bir anlamda böyle bir kadın olmaya karşıydı. Kadının kendi konumunu kendisinin belirleyeceğine inanıyorum.

Beni ayakta tutan temel ilkelerim, dürüst ve ilkeli bir yaşam şeklini benimsemem oldu. Benim için bunlar önemliydi. Hiçbir zaman baş eğmeyi kabul etmedim, doğru bildiğim şeyi sa-

ABONE FORMU

6 AYLIK

20 EURO

12 AYLIK

40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:

İMZA:

ABONE YAPAN:

.....

.....

.....

NEWAYA JIN

Veluwehof 55
5709 KJ Helmond
Nederland

Tel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260

Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

DUYURU!

Newaya Jin Gazetesi olarak esas amacımız, gazetemi tüm kadınların ortak platformu yapabilmek ve hepimizin sesi haline getirebilmek. Ne kadar çok ses sesimize katılırsa, o kadar gürlü ve kararlı çıkacak sesimiz. Bunun da en güzel ve en doğru yolunun, birlikte çalışmaktan geçtiğine inanıyoruz.

Bunun için; her kadın ve kadınla yan yana olmak isteyen her erkek doğal çalışanımızdır. Özgür yaşamda ısrar eden herkes Newaya Jin'in esas sahibidir. Bizler her okuyucumuzu aynı zamanda gazetemizin gönüllü çalışanları olarak görüyoruz. Bulduğunuz her mahallede, şehirde ve ülkede göndereceğiniz her haber gazetemizi daha güçlü kılacaktır. Bu nedenle herkesi Newaya Jin'e katkıda bulunmaya ve bulunduğu alanda Newaya Jin muhabiri olmaya çağırıyoruz.

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 00 31 652152768